

2014-02-10

Tid 2014-02-18, kl 18:00
17:00 – 17:30 Gruppmöten
17:30 – 18:00 Fika och frågestund för allmänheten

Plats Kommunhuset plan 2, Munkhättevägen 45, Tumba

Ärenden

Justering

- 1 Framåtsikt 2015-2018
- 2 Årsbokslut 2013 (muntlig presentation)
- 3 Ombudgetering 2013-2014
- 4 Internkontrollplan 2014
- 5 Lokalprogram Sörgården
- 6 Uppdrag att förbereda ansökan för Google Apps for Education
- 7 Svar på medborgarförslag - Krafttag för giftfri förskola
- 8 Svar på medborgarförslag - Tillåt skolavslutning i kyrkan
- 9 Svar på motion (FP) - Inför pedagogiskt pris i botkyrka

- 10 Svar på motion (M) - Daglig fysisk aktivitet i skolan ger bättre skolresultat
- 11 Yttrande över remiss - Botkyrka kommuns reviderade strategi för demokrati och delaktighet
- 12 Svar på motion (M) - Högskoleprovet
- 13 Svar på motion (M) - Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer
- 14 Svar på motion (M) - Fler enheter med specialpedagogisk verksamhet
- 15 Tio evakueringsavdelningar i norra Botkyrka
- 16 Resa till USA, Banslättsskolan
- 17 Förvaltningschefen informerar
- 18 Delegeringsbeslut
- 19 Anmälningsärenden

1**Framåtsikt 2015-2018 (UF/2014:15)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till framåtsikt för 2015-2018.

Sammanfattning

För att ge nämnderna och förvaltningarna möjlighet att revidera sina bedömningar om verksamhetens utveckling för 2015 – 2018 har kommunledningen begärt framåtsikter. Framåtsikten utgör en grund för kommunens ekonomiska ramfördelning för 2015 samt ekonomisk planering även för åren 2016-2018.

Förvaltningens förslag till framåtsikt för utbildningsnämnden redovisar övergripande förutsättningar och förändringar som kan förutses och som vi bedömer har betydelse för den ekonomiska och verksamhetsmässiga utvecklingen under de kommande åren. Förvaltningen har prissatt ökad respektive minskad volym för år 2015-2018. Av framåtsikten framgår även förvaltningens investeringsplan för perioden 2015-2018.

De områden som förvaltningen belyser i framåtsikten är följande:

1. Utvecklingen inom nämndens ansvarsområde och omvärldsanalys
2. Resultat och måluppfyllelse samt utvecklingsbehov för de sex målområdena
3. Volymförändringar
4. Verksamhetsförändringar och ambitioner
5. Sammanfattande ekonomisk bedömning och förslag
6. Uppdrag

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Referens

Anette Älmdalen

Helena Duroj

Rolf Hammar

Mottagare

Utbildningsnämnden

Framåtsikt 2015-2018

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till framåtsikt för 2015-2018.

Sammanfattning

För att ge nämnderna och förvaltningarna möjlighet att revidera sina bedömningar om verksamhetens utveckling för 2015 – 2018 har kommunledningen begärt framåtsikter. Framåtsikten utgör en grund för kommunens ekonomiska ramfördelning för 2015 samt ekonomisk planering även för åren 2016-2018.

Förvaltningens förslag till framåtsikt för utbildningsnämnden redovisar övergripande förutsättningar och förändringar som kan förutses och som vi bedömer har betydelse för den ekonomiska och verksamhetsmässiga utvecklingen under de kommande åren. Förvaltningen har prissatt ökad respektive minskad volym för år 2015-2018. Av framåtsikten framgår även förvaltningens investeringsplan för perioden 2015-2018.

De områden som förvaltningen belyser i framåtsikten är följande:

1. Utvecklingen inom nämndens ansvarsområde och omvärldsanalys
2. Resultat och måluppfyllelse samt utvecklingsbehov för de sex målområdena
3. Volymförändringar
4. Verksamhetsförändringar och ambitioner
5. Sammanfattande ekonomisk bedömning och förslag
6. Uppdrag

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

1. Utvecklingen inom nämndens ansvarsområde - övergripande nivå

1.1. Viljeinriktning

Vårt uppdrag är att skapa en bred utbildningsmiljö som möter våra barn i deras lärande så att de blir aktiva och delaktiga i lokalt, regionalt och globalt samhällsbyggande. Målen i läroplanerna, kursplanernas ämnesinnehåll och de av EU formulerade åtta nyckelkompetenserna för Europas framtida medborgare är riktmärket för barnens framtida kompetenser och färdigheter.

Utmaningen för organisationen är att hålla en så hög kvalitet på verksamheten att barnen/ungdomarna och deras familjer upplever att: Flickor och pojkar, unga kvinnor och män får de verktyg de behöver för att bli demokratiskt aktiva och uppfinningsrika i en värld där vi är globalt beroende av varandra. Alla barn och ungdomar har styrkor, både individuellt och utifrån sitt sociala och kulturella sammanhang. Därför möts de av personal som rustar dem med goda lärstrategier med utgångspunkt från varje barns individuella styrkor. Alla pedagoger i Botkyrka har både en ämnesrelevant pedagogisk kompetens och en stark tilltro till den egna förmågan att bidra till alla barns- och ungdomars lärande - ett lärande som förväntas leda till en hög individuell kompetensnivå. I mötet med barnen och ungdomarna signalerar personalen en värdegrund som säger att alla människor har styrkor men att ensam inte är stark. Lärandet sker med utgångspunkt från att vi bygger kompetenser gemensamt.

1.2. Omvärldsanalys

Utbildningsväsendet påverkas av händelser i omvärlden – globalt, nationellt och lokalt. Skolan är på många sätt i fokus i den svenska debatten. Bland de frågor som uppmärksammas finns sjunkande kunskapsresultat, skolsegregation, vinstuttag i skolan, lärarlegitimation, lärarnas arbetssituation, likvärdig betygsättning och papperslösa barns rätt till skolgång. Med stöd av kommunledningsförvaltningens omvärldsanalys samt den senaste PISA-undersökningen ska vi här ge en snabb bild av de tendenser som sträcker sig in i framtiden.

Ekonomi

Den svenska ekonomin i stort vänder uppåt, men återhämtningen blir långsam. Botkyrkas ekonomiska förutsättningar försämras genom bland annat förändringar i skatteutjämningsystemet. Det blir allt viktigare för kommunen att prioritera. Också förbättringen av arbetsmarknadsläget kommer att gå långsamt under de närmaste åren, även om Stockholm ligger bättre till än resten av landet.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Befolkning

Både Botkyrka och Stockholms län¹ växer, vilket innebär att kommunens verksamheter och behovet av investeringar ökar. År 2018 beräknas befolkningen i länet uppgå till över 2.3 miljoner invånare. Både födelsenettet och immigrationen betyder mycket för befolkningsutvecklingen i Botkyrka och länet. Av immigrationen består den största delen av återinvandring, det vill säga tidigare utflyttade svenska medborgare. De nyinvandrade har de senaste åren haft stora andelar personer från Polen, Irak och Kina, samt Syrien. Anhöriginvandringen dominerar. Inom Stockholms län är arbetskraftsinvandringen större än i övriga Sverige, medan flyktinginvandringen är mindre. Stockholms län kommer också att ha en yngre befolkning än landet i övrigt. När det gäller Botkyrka kommer immigrationen även i fortsättningen att påverka organiseringen av kommunens tjänster, däribland undervisningen; det gäller att de resurser och den kompetens som krävs finns i kommunen. I kapitel 3 kommer vi att beskriva befolkningsförändringar och byggnation i de olika kommundelarna.

Demokrati

Förtroendet för de politiska systemen och deras förmåga att hantera utvecklingen ser ut att minska, enligt kommunledningsförvaltningen. Detsamma gäller unga människors delaktighet i partipolitiken. Samtidigt öppnas andra vägar att engagera sig genom sociala medier eller utåtriktade aktioner. Inbördeskriget i Syrien och problemen med miljonprogrammets upprustning är två helt olika exempel på källor till oro i världen och i Botkyrka, och där är engagemanget stort. Men i socioekonomiskt segregerade orter som vår kommun, med stora skillnader i levnadsvillkor, riskerar tilliten mellan människorna att tunnna ut och tvivlen på demokratins lösningar kan sprida sig.

Kommunledningsförvaltningen ser tecken på att den svenska demokratin går från samhällsorientering till individcentrering. I skolan kan detta avläsas i att mycket kraft läggs ned på varje elevs möjlighet att påverka sina studier, och mindre tid och energi på den formella och gemensamma demokratin genom exempelvis klassråd och elevråd. För att eleverna ska växa upp till resursstarka medborgare behövs en samklang mellan individuellt inflytande och gemensam påverkan.

Utbildning

I kommunledningsförvaltningens omvärldsanalys konstaterades att de senaste årens förändringar i skolvärlden har medfört en oro inom skolväsendet gällande bland annat huvudmannaskapet, betygsåldern

¹ <http://www.tmr.sll.se/Global/Dokument/Statistik/Befolkningsprognoser/2013-07.pdf>

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

och lärarutbildningen. Kraven på både elever och personal är högre nu än tidigare, och ett omfattande dokumentationsarbete slukar en stor del av pedagogernas tid. En allmän trend i samhället är att föräldrarnas utbildningsnivå får allt större betydelse för hur väl barnen lyckas i skolan, delvis därför att det vanligt förekommande individuella arbetet gör att allt mer stöd hemifrån behövs. Barnens skolsituation påverkas också av föräldrarnas arbetssituation. Arbetslöshet och låg inkomst skapar försätter barnen i stress som kan påverka deras koncentration och självkänsla under skolarbetet. Det är viktigare än någonsin att skolan kompenserar för socioekonomiska faktorer.

Ännu en likvärdighetsfråga är tillgängligheten, poängterar kommunledningsförvaltningen. Att den fysiska miljön är tillgänglig är nödvändigt för att alla ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och känna delaktighet i skolan. Kunskapen om vad som krävs för att skapa goda lärmiljöer för barn och unga med funktionsnedsättning behöver öka på alla nivåer.

Genom den ökade användningen av digitala verktyg ökar också exponeringen för risker i det digitala rummet. Nätmobbning, utsatthet för pornografi och sexuella inviter och frestelser som kan övergå i spelberoende är utmaningen som föräldrar och skola behöver lära sig att uppmärksamma och hantera. På ett samhälleligt plan handlar det om vem eller vilka som har makten över internet.

Avbrutna gymnasiestudier har blivit ett problem som uppmärksammas inom hela EU. I Sverige är andelen elever som går vidare från grundskola till gymnasieskola relativt jämnt fördelad över storstadsregionerna, men i samband med gymnasiestudierna uppstår skillnader. I Stockholms län går utvecklingen åt två håll – dels är det ganska många som inte avslutar sina gymnasiestudier eller når högskolebehörighet, dels är andelen som går vidare till högskola större än i de andra storstadsregionerna. Det är viktigt att studie- och yrkesvägledningen utvecklas genom hela grundskolan så att alla elever får tidig information om sina möjligheter.

Regeringsförslag

I regeringens budgetproposition inför 2014 aviserades flera förändringar med syfte att förlänga skoltiden eller erbjuda mer undervisning. Det rörde sig om obligatorisk sommarskola för elever som inte klarar kunskapskraven, samt om förlängd skolplikt och utökad undervisning i svenska för nyanlända elever. Senare har det också kommit ett förslag om tidigarelagd skolstart. Vad dessa förslag kommer att innebära för den enskilda och för kommunen är helt avhängigt om regeringen ger statsbidrag för reformerna.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Resultaten i PISA-undersökningen

I den senaste PISA-undersökningen² av 15-åringars kunskaper i matematik, läsförståelse och naturvetenskap försämrades de svenska resultaten genomgående. Sverige presterar sämre än genomsnittet på alla tre områdena. Flickorna har överlag bättre resultat än pojkar, i synnerhet i läsförståelse, men de svenska flickorna når ändå inte upp till OECD-genomsnittet för flickor. Den största försämringen när det gäller läsförståelse finns hos de lågpresterande eleverna. Den grupp som presterar svagast låg 35 poäng under OECD-genomsnittet, att jämföra med år 2000 då motsvarande grupp låg bättre till än OECD-genomsnittet. Ungefär likadant ser det ut i naturvetenskap. I matematik tappar alla elever ungefär lika mycket. Elever med utländsk bakgrund har lägre resultat än de med svensk bakgrund, det gäller även om de är födda i Sverige och med hänsyn tagen till socioekonomisk bakgrund.

Likvärdighet

Skolverket bedömer att läget är allvarligt. Historiskt sett har Sverige och övriga nordiska länder haft en hög grad av likvärdighet i sitt skolsystem, men så är det inte längre. Utifrån resultaten i läsförståelse visade PISA 2009 på en låg – och försämrad – nivå av likvärdighet i jämförelse med övriga OECD-länder. Men utifrån resultaten i matematik i PISA 2012 syns inga signifikanta försämringar. Däremot kan vi se att sambandet mellan socioekonomisk bakgrund och elevernas inställning till matematik är starkare än i övriga OECD-länder. Vårt skolsystem är inte i närheten av Finlands, Estlands eller Kanadas höga likvärdighet.

Lärandemiljö

Klassrumsklimatet i Sverige är något sämre än i övriga OECD-länder, men det har inte förändrats sedan PISA 2003, så denna faktor kan inte ensam förklara de svaga resultaten. Detsamma gäller index för rektors upplevelse av att elevernas uppträdande har en negativ påverkan på lärandemiljön. Detta problem är större i svenska skolor, men har minskat sedan 2003. Nästan alla skolmiljöindikatorer samvarierar med elevernas resultat i matematik, det vill säga bättre miljö ger bättre resultat. Men skolmiljön samvarierar dessutom med skolans socioekonomiska sammansättning. I skolor med en mer gynnsam socioekonomisk sammansättning tenderar skolk att vara mindre förekommande, klassrumsdisciplinen bättre, och rektor uppfattar att eleverna uppför sig bättre och att lärarna undervisar bättre. Sambandet mellan skolans socioekonomiska sammansättning och rektors upplevelse av elever och lärare är starkare i Sverige än inom OECD som helhet, vilket kan tyda på att det har med förväntningar att göra.

² <http://www.skolverket.se/press/pressmeddelanden/2013/kraftig-forsamring-i-pisa-1.211208>

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Skolverkets bedömning

Skolverket betonar att huvudmän och skolor ges långsiktiga förutsättningar för sitt lokala utvecklingsarbete. Reformerna behöver löpande utvärderas och justeras för att motverka oönskade effekter. Kompetens- och personalförsörjning är avgörande frågor. Skolverket anser också att det bör ske en översyn av hur skolvalssystemet kan förenas med en förstärkt likvärdighet.

1.3. Utvecklingen inom verksamheterna

Hela utbildningsnämndens verksamhet omfattar 48 förskolor, 21 grundskolor och 3 gymnasieskolor. Samtliga barn och elever uppgår till ungefär 15 000, inklusive grundsärskola och särgymnasium. Därutöver finns det 11 fristående förskoleenheter och 11 enskild pedagogisk omsorg, 6 fristående grundskolor, 2 fristående gymnasieskolor plus gymnasiesärskola.

Personal

Botkyrka behöver vara en så attraktiv arbetsgivare att kompetent personal stannar kvar och vi har dragningskraft när vi nyrekryterar. Legitimationslagstiftningen för lärare, som träder i kraft 2015, innebär att vi behöver strategier för att konkurrera med närliggande kommuner om behöriga lärare. Behovet av att anställda fler förskollärare och fritidspedagoger är fortsatt stort, och utbildningsinsatser pågår i samverkan med Södertörns högskola. Också inom grundskola, grundsärskola och gymnasieskola finns behov av fortbildning för att möta kravet på lärarlegitimation.

Kvalitet inom undervisningen skapas inte enbart genom högskolepoäng, utan också genom att själva klassrumssituationen och mötet med eleverna utvecklas. Kompetensförsörjningsfrågan behöver bearbetas på flera olika nivåer, där både lönen och det inre arbetet på varje enhet kan vara viktiga konkurrensmedel. Den senaste kompetenskartläggningen som gjordes hösten 2012 visade att det saknades kompetens inom praktiskt/estetiska ämnen, inom matematik, naturvetenskap och teknik, samt inom svenska som andraspråk och specialpedagogik. Antalet lärare som var tillsvidareanställda och saknade lärarutbildning eller utbildning för de ämnen de undervisade i bedömdes vara cirka 70. Vad det gäller förskollärare bedömde förvaltningen att det var omkring 20 medarbetare som inte skulle komma att uppfylla skollagens krav.

Vårterminen 2014 gör vi en ny kartläggning. Det går inte att förutse precis hur den kommer att skilja sig från den senaste, men vi räknar med att de flesta utbildade lärare och förskollärare har fått sina legitimationer, så att vi kan vara mer säkra på behörigheterna. Andra saker som kan tänkas påverka resultatet i positiv riktning är

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

- En del av personalstyrkan har bytts ut, nyrekryteringar har gjorts utgående från lagkraven.
- Lärare undervisar i mindre utsträckning i ämnen där de saknar formell behörighet
- Riksdagsbeslut om övergångsregler som gör lärare behöriga i de ämnen de haft mångårig undervisning i

Förskola

Förskolan fortsätter sitt arbete för pedagogiska lärmiljöer och ett språkutvecklande arbetssätt, och den pedagogiska dokumentationen av arbetet används idag på de flesta förskolor som ett verktyg för att synliggöra barnens läroprocesser och lärstrategier. Förskolechefer, ofta med hjälp av pedagogiska eller pedagogiska utvecklare, arbetar intensivt med att utveckla undervisningen i förskolan.

Digitaliseringen är under uppbyggnad och inom de närmaste åren finns behov av omfattande kompetensutveckling för pedagoger och chefer. Ett stort rekryteringsbehov finns inom förskolan, vilket vi belyser under rubriken Kompetensförsörjning i kapitel 4.

Grundskola

Resultaten i grundskolan rör sig några procentenheter upp eller ned mellan åren, med kvarstående skillnad mellan flickor och pojkar. Det är frustrerande för Botkyrka som ambitiös skolkommun att vi inte lyckas öka andelen gymnasiebehöriga elever. Detta visar att kontinuitet och uthållighet behövs i kvalitetsarbetet även under kommande år. Pedagogiska planeringar, formativ bedömning och ömsesidig återkoppling är begrepp som vinner allt större insteg i skolornas arbete. Elevernas inflytande och deltagande i utvärderingen av undervisningen är ett utvecklingsområde, liksom en förbättrad studiero under lektionerna. Förvaltningen följer noggrant upp satsningen på digitaliseringen, som redovisas i ett särskilt avsnitt nedan. I avsnittet Omvärldsanalys ges en kort sammanfattning av PISA-rapporten som givetvis är angelägen att studera i sin helhet och förhålla sig till vid fortsatt kvalitetsarbete. Den välkomna satsningen på förstelärare beskriver vi under rubriken Kompetensförsörjning i kapitel 4.

Fritidshem

Verksamheten inom fritidshemmen är starkt beroende av att personalen är kompetent och också får möjlighet till professionell utveckling. I fritidsenkäten kan vi se att det är fortsatt generellt höga siffror för barnens trivsel och trygghet. Den granskning som gjordes av PwC och central förvaltnings utvärdering av Framtidens fritids (utbildningar och utvecklingsmedel under åren 2008-2012) pekade på att fritidshemmen behöver uppmärksammas och att det med små medel går att åstadkomma förändringar i barnens vardag. Det är

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

också vår skyldighet att se till att elever i behov av särskilt stöd får detta också under sin fritidshemstid.

Grundsärskola

Grundsärskolan fortsätter arbetet mot ett inkluderande arbetsätt, även om mycket arbete återstår innan det fria skolvalet har fått genomslag. I dialog med skolledare och pedagoger fortsätter arbetet med att flytta fokus från omsorg till lärande, och inom ett pågående projekt lett av Stockholms universitet ska en av våra skolor utveckla verksamheten och sprida goda metoder.

Alltför få elever i grundsärskolan får betyg enligt två läroplaner. Vid verksamhetsbesök ska vi aktualisera frågan om skolorna gör tillräckligt för att möjliggöra detta. Pedagogernas kompetens och organisationen av grundsärskolan kan tänkas begränsa möjligheterna.

Gymnasieskola

När ungdomarna gör sitt val av gymnasieutbildning är det inte endast ett val mellan attraktiva program och skolor utan också mellan kommuner. Det är tillskottet från andra kommuner och nyinflyttade från andra länder som gjort att våra gymnasieskolor ännu inte har märkt av någon elevbrist. Gymnasieskolans resultat är ungefär i nivå med riksgenomsnittet, och man arbetar med såväl entreprenörskap som entreprenöriellt lärande. Fortsatta insatser behövs för att öka elevernas ansvarstagande och inflytande.

Gymnasiesärskola

På S:t Botvids gymnasium finns också gymnasiesärskola. Vårterminen 2014 studerar totalt 108 elever där. Det har funnits vissa oklarheter i systemet då S:t Botvids gymnasium på delegation i praktiken är både beställare och utförare för elever i gymnasiesärskolan. För att tydliggöra skillnaden mellan uppdragen kommer ansvaret att förändras i syfte att öka rätts säkerheten i handläggningen. Under 2014 övertar specialistenheten ansvaret för placering av elever till gymnasiesärskolan. Redan nu har specialistenheten prövat om eleverna tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan. Efter överföringen kommer det också att ingå ansvar för placeringar, ekonomisk förhandling, avtal och uppföljning av gymnasiesärskoleplatser. Gymnasieskolan avsätter 300 tkr (ca 0,6 tjänst) för detta uppdrag från och med januari 2014.

I uppdraget ingår även att specialistenheten skall ta fram ett nytt nivåindelningssystem för gymnasiesärskolan enligt liknande principer som för grundsärskolan och att olika belopp kopplas till nivåerna. Elever med mycket omfattande stödbehov kan utgöra en högre kostnad.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Betygsresultat

I tabellen visas betyg och behörighet för grundskola och gymnasieskola

Gymnasieskolan	kvinnor	män
Preliminärt betyg 2013:	14.2	13.0
Betyg 2012	13.9	12.9
Betyg 2011	14.6	13.7
Prel behörighet till högskolan 2013	81 %	77 %
Behörighet till högskolan 2012	83 %	76 %
Behörighet till högskolan 2011	88 %	82 %
Grundskolan årskurs 9	flickor	pojkar
Meritvärde 2013:	205	189
Meritvärde 2012	209	182
Meritvärde 2011	210	192
Behörighet till gymnasiets yrkesprogram 2013	83 %	79 %
Behörighet till gymnasiets yrkesprogram 2012	81 %	75 %
Behörighet till gymnasiets yrkesprogram 2011	81 %	82 %

Nyanlända elever

Mottagandet av nyanlända kan komma att öka beroende på händelser inom EU och i världen utanför. Alla barn och ungdomar 6-19 år som kommer från utlandet till Botkyrka hänvisas sedan ett och ett halvt år till Mottagningsenheten. Där genomgår de nyanlända en medicinsk undersökning, och deras skolbakgrund och sociala situation kartläggs. Detta ska ge eleverna bättre förutsättningar för studier i grundskola och gymnasium – och ge skolorna en bättre utgångspunkt för den undervisning de nyanlända behöver. En uppföljning av Mottagningsenheten ska göras under våren 2014 för att ligga till grund för fortsatt utvärdering. Det är viktigt att se vilka erfarenheter som gjorts och hur de bäst kan tas tillvara, vid organisation av förberedelseklasser, studiehandledning på modersmål och undervisning i svenska som andraspråk.

Digitalisering

Alla elever i årskurs 7-9 och gymnasieskolan har egen bärbar dator. Genom ett tillskott på sex miljoner kronor har vi goda förutsättningar att klara datortätheten inom förskolan, särskolan och de lägre skolåren. En-till-en-satsningen utvärderas kontinuerligt, och vid den andra delutvärderingen (som omfattar två skolor) kunde vissa försiktiga slutsatser dras:

- Fler lärare och elever har tilltro till de digitala lärverktygen och upplever att lärandet underlättas

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

- En effektivisering av undervisningen har påbörjats och undervisningen har blivit mer varierad
- Ensamarbete och brist på ämnesintegrering framstår som problem

Den digitaliserade lärmiljön ställer höga krav på både elever och pedagoger att tillvarata möjligheten till varierad undervisning. Elevernas svar i elevenkäten visar att de flesta är nöjda med att studera med datorn som verktyg, medan några är oroliga för att inte kunna hålla koncentrationen. På fem av de sju datorrelaterade frågorna är pojkar mer nöjda än flickor.

Lokaler

Ännu en stor utmaning för Botkyrkas skolväsende är standarden på våra lokaler och behovet av fler lokaler, vilket vi redovisar i bilaga ett.

Ekonomi

Utbildningsnämnden har under 2013 haft ett ansträngt ekonomiskt år där det arbetats målmedvetet för att sänka kostnaderna på alla nivåer. Att åtgärderna gett resultat bekräftas bland annat av att bokslutet för 2013 redovisar ett positivt resultat.

Utbildningsnämnden har i likhet med övriga nämnder krav på att genomföra besparingar under de närmaste åren.

Verksamhet	Budget 2013	Budget 2013 inkl TA	Utfall 2013	Avvikelse 2013	Budget 2014
Nämnd (601)	600	600	470	130	500
Verksamhetsövergripande (602-607)	120 463	135 415	121 359	14 056	103 626
Obl särskola (62, 781)	63 385	63 385	63 396	-11	65 927
Grundskoleverksamheter (64, 724,726)	968 189	968 189	958 468	9 721	992 877
Förskola (721-723,725, 728-729)	556 256	556 256	556 264	-8	602 215
Gymnasieskola (65)	331 948	331 948	331 560	388	331 666
Särgymnasiet (63)	34 620	34 620	36 208	-1 588	30 782
Totalt	2 075 461	2 090 413	2 067 725	22 688	2 127 593

2. Resultat och måluppfyllelse samt utvecklingsbehov för de sex målområdena

I Ettårsplan 2014 fastställdes de utvecklingsområden som förvaltningen behöver prioritera framöver. Det är av största vikt att utveckla undervisningen på ett sådant sätt att alla verksamhetsområden inom skolväsendet i Botkyrka kan leva upp till sitt kompensatoriska uppdrag: att utjämna skillnader och ge alla samma möjligheter. De områden som prioriterades var

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

- systematisk utveckling av undervisningen genom bland annat genom användande av digitala verktyg
- språkutvecklande arbetssätt i alla skolformer
- inkluderande arbetssätt i alla skolformer
- stöd till enheterna i arbetet med att analysera och utvärdera på lokal nivå

För att åstadkomma en budget i balans och en fortsatt effektiv organisation sker en omorganisation av förvaltningen under 2014.

2.1. Medborgarnas Botkyrka

Skolväsendet ska enligt sina styrdokument verka för att eleverna blir demokratiska medborgare. Detta handlar dels om elevernas involvering i läroprocessen – att de kan formulera sig om sitt lärande och påverka undervisningens utformning – och dels om att använda grundläggande demokratiska arbetsprocesser som möten, röstning, förhandling och kompromiss. I elevenkäterna finns flera påståenden som är relaterade till inflytande, och elevernas uppfattning om dessa bildar det så kallade index för elevinflytande. Tyvärr har index inte ökat de sista åren. År 2013 såg det ut så här:

Inflytande i skolform	Flickor/Kvinnor	Pojkar/Män
Reellt, grundskola	79	80
Reellt, gymnasieskola	47	41
Formellt, grundskola	74	76
Formellt, gymnasieskola	50	47

Enligt uppgift från såväl elever som skolledare har samtliga skolenheter någon form av forum för formellt inflytande, men elevernas upplevelse av dessa foras betydelse är högst varierande. Under 2012 och 2013 har olika modeller prövats för att utbilda och stärka elevråden i samverkan med Ungdomsfullmäktige, vilket ger central förvaltning viss insikt om hur de engagerade eleverna själva upplever möjligheterna till inflytande. Detta arbete kommer att fortsätta i olika former.

2.2. Framtidens jobb

Genom en breddning av yrkesintroduktionen och ett mer ändamålsenligt mottagande av nyanlända elever ska utbildningsförvaltningen bidra till att det på morgondagens arbetsmarknad finns kompetenta kvinnor och män. Den entreprenöriella satsningen på Unga företagare i gymnasieskolan är en väg för ungdomarna att testa möjliga framtidsplaner. För en kompetenshöjning av arbetskraften är SYV-verksamheten av största vikt, liksom gymnasieskolans samarbete med näringslivets intressenter.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

2.3. Välfärd med kvalitet för alla

Detta är utbildningsförvaltningens huvudsakliga område. I första kapitlet redogjorde vi för nuläget i våra verksamheter. Här ska vi kort nämna några av de utvecklingsbehov som finns, med utgångspunkt från det beskrivna nuläget. En redovisning av måluppfyllelse kommer i årsredovisningen.

Utveckling av undervisningen

En höjning av kvaliteten är en förutsättning för bättre måluppfyllelse. Det innebär systematisk resultatanalys och utvärdering av undervisningen med stöd av eleverna, och med ledning av dessa förändringar av de pedagogiska planeringarna. Det finns goda verktyg för att få igång kvalitetsutvecklingen av undervisningen, och den prioriterade frågan under de kommande åren är att stödja förskolechefer och rektorer att använda dessa verktyg på ett sätt som verkligen åstadkommer positiv förändring. Även förstelärarsystemet som beskrivs i ett senare stycke är en viktig faktor för att utveckla undervisningen.

Digitaliserade lärmiljöer

Vi har redan påpekat att digitaliseringen, om än uppskattad av de flesta, ställer nya krav på elever och pedagoger. För att denna reform ska ge utslag i form av förbättrade resultat gäller det att skolornas lärmiljöer utformas så att nya och varierade arbetssätt underlättas. Nu finns möjligheten att ge tätare återkoppling och att arbeta mer med autentiska uppgifter för en bättre kunskapsutveckling hos eleverna. De digitala processerna följs upp genom forskarinsatser.

Elevhälsa, specialpedagogiskt stöd samt studie- och yrkesvägledning

År 2013 påbörjade utbildningsnämnden en långsiktig satsning på att bygga upp fungerande lokala elevhälsoteam på skolorna med skolsköterska, kurator, specialpedagoger/speciallärare samt studie- och yrkesvägledare. Professionsnätverk för vardera yrkeskategori inom elevhälsan har skapats för att mötas i dialog inom olika teman som berör yrkesrollen. Syftet är att genom strukturerat erfarenhetsutbyte bidra till ett kollegialt lärande i fältet mellan beprövad erfarenhet och forskning.

När det gäller studie- och yrkesvägledning ska denna enligt Skollagen inte avgränsas till de senare skolåren. De förändringar som har skett av gymnasieskolan och meritvärdessystemet vid antagning till högre utbildning medför ett ökat behov också av tidiga insatser inom SYV-området.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Nyanlända

Utbildningsförvaltningen måste stödja metodutveckling både när det gäller organisationen av undervisning för nyanlända, men också ifråga om den pedagogiska praktiken och vilka metoder som är optimala både för den som nyss kommit till Sverige och den som varit här i några år. Det kommer under de närmaste åren att ske mycket inom detta fält, både från regeringshåll och inom forskningen.

2.4. Grön stad i rörelse

De förskole- och skollokaler i Botkyrka som tillkom under miljonprogramsåren är överlag nedslitna. Genom lokalförsörjningen (se bilaga ett) bidrar utbildningsförvaltningen till att kommunens bostadsområden är attraktiva och levande. Vid nyproduktion och renovering av verksamhetslokaler ska det byggas energi- och miljöanpassat. Under 2014 genomförs en upphandling på Södertörn med avsikt att organisera gemensamma varutransporter. Ett av de övergripande målen är att åstadkomma färre och mer miljövänliga transporter.

2.5. Kultur och kreativitet ger kraft

Allt fler grundskolor deltar i den statliga satsningen Skapande skola för att ge barn och unga möjlighet att både skapa och uppleva kultur. I samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen ger vi också barnen tillgång till den kulturella allemansrätten. Ett entreprenöriellt lärande utvecklas inom några enheter, i synnerhet inom gymnasieskolan, men detta är ännu ett utvecklingsområde.

2.6. En effektiv och kreativ kommunal organisation

Efter ett kraftigt budgetunderskott år 2012 pågår en omorganisation inom central förvaltning. Ekonomisk styrning och uppföljning ska förbättras och resurserna ska på ett tydligt sätt riktas utåt, till verksamheterna.

3. Volymförändringar

3.1. Befolkningsutveckling

Redovisningen av befolkningsutvecklingen, bygger på kommunens befolkningsprognos från juni 2013.

Befolkningsprognosen är det instrument vi använder för att beskriva hur de olika åldersgrupperna kommer att utvecklas under planperioden. 2013 års prognos pekar på en fortsatt stark befolkningsutveckling. Förklaringen till detta är främst ett fortsatt stort bostadsbyggande i kommunen.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Vår planering, avseende behov av utbyggnader, sträcker sig och måste sträcka sig, längre än till 2018. Befolkningsprognosen går fram till år 2022 vilket är mycket bra för vår planering.

Kommunens befolkning var vid årsskiftet 87 600 personer och ökade under 2013 med drygt 1 300. Denna stora tillväxtökning ser, enligt befolkningsprognosen, ut att hålla i sig. År 2018 ser det ut att bo 94 500 invånare i kommunen.

Barn- och ungdomskullarna kommer att variera kraftigt i storlek i hela länet under lång tid framöver, vilket ställer krav på god anpassning av verksamheterna. Det fria skolvalet innebär likaledes att det inte är lika enkelt som förr att planera för nya skolor och förskolor i kommunen.

Totalt kommer antalet barn och ungdomar (i åldern 1-20 år) inom nämndens ansvarsområde att öka från drygt 23 400 till drygt 25 200 år 2018. År 2022 beräknas det finnas 26 800 barn och ungdomar i kommunen.

När det gäller barn i åldern 1- 5 år (förskoleåldern) så är ökningen påtaglig i våra södra kommunelar och betydligt mer dämpad i norr, vilket förklaras av att det under perioden kommer att byggas betydligt mer i söder än i norr. Totalt ökar antalet barn i åldersgruppen med drygt 300 fram till år 2018, från drygt 6 360 år 2013 till närmare 6 680 år 2018. År 2022 beräknas det finnas mer än 6 950 barn i ålder 1-5 år i Botkyrka.

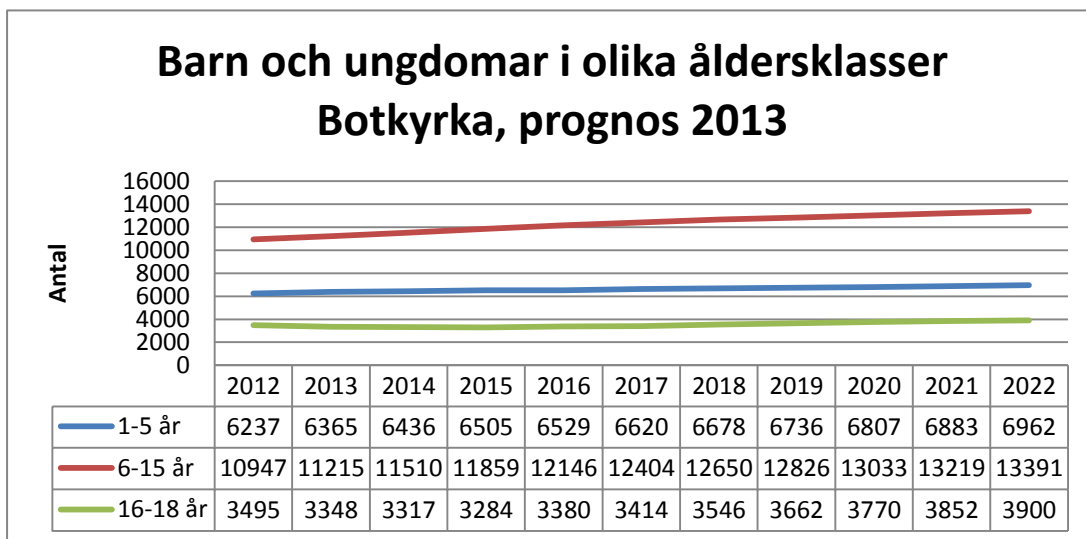
Barn i åldern 6-15 år (förskoleklass och grundskoleåldrarna) kommer också att öka rejält. Även här är det i de södra kommundelarna som ökningen är störst. Totalt ökar antalet i åldersgruppen med mer än 1 400 fram till år 2018, från drygt 11 200 år 2013 till 12 650 år 2018. År 2022 beräknas det finnas nästan 13 400 barn i ålder 6-15 år i Botkyrka.

För ungdomar i åldern 16-18 år (gymnasieåldern) minskar antalet i åldersgruppen ytterligare något år. Minskningen är en trend i såväl Sverige som helhet som i länet. Förklaringen till detta är helt enkelt att det föddes relativt få barn i Sverige under senare delen av 90-talet och början av 2000-talet. Antalet ungdomar mellan 16-18 år minskar från nästan 3 350 år 2013 till som lägst cirka 3 280 år 2015. Från år 2015 ökar åter antalet ungdomar. 2018 beräknas vi ha närmare 3 550 16-18 åringar i Botkyrka.

Nedan följer en beskrivning för hur de olika åldersgrupperna kommer att utvecklas under planperioden.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Uppgifterna i ovanstående tabell används som grund för bedömning av det framtida behovet av lokaler.

För att kunna göra rättvisande bedömningar av elevantalet per läsår i förhållande till kalenderår (budgetår) görs en kompletterande beräkning av elevvolymen. Denna beräkning utgår från befolkningsprognosen. Den beräkningen fungerar som grund i den resursfördelningsmodell som tillämpas inom kommunen. I beräkningen ingår också "täckningsgrad", dvs. hur många av de boende i rätt ålder som beräknas nyttja verksamheten.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Elevantalet enligt denna beräkning redovisas i nedanstående tabell.

Barn- och elevantal volym Botkyrkabarn som resursfördelas	Budget 2014	2015		2016		2017		2018		2015-2018
	Totalt	Totalt	Förändr	Totalt	Förändr	Totalt	Förändr	Totalt	Förändr	Förändr
Förskola	5 740	5 846	105	5 929	84	6 007	78	6 098	91	358
Förskoleklass	1 222	1 254	32	1 287	33	1 303	16	1 304	1	82
Skolbarnomsorg	4 254	4 335	81	4 445	109	4 538	93	4 614	77	360
Grundskola 1-6	6 770	7 051	281	7 234	183	7 378	144	7 523	145	753
Grundskola 7-9	3 117	3 286	170	3 396	110	3 522	126	3 633	111	517
Särskola	177	181	4	186	5	191	5	195	4	18
Gymnasie-skola	3 418	3 385	-33	3 417	99	3 484	67	3 569	85	218
Gymnasiesär	100	100	0	100	0	100	0	100	0	0
Totalt	24 797	25 437	640	25 994	623	26 523	529	27 037	514	2 306

I budget 2014 beräknas att det i förskolan är 90 % av alla barn i åldern 1 – 5 som går i förskolan. Under planperioden beräknas andelen öka med 0,5 % per år.

När det gäller antalet elever i gymnasiesärskolan gjordes en justering i samband med beslut om ettårsplan 2014. En avstämning av antalet för planperioden får göras i samband med att en ny befolkningsprognos tas fram våren 2014. I avvaktan på detta bedöms antalet under planperioden vara konstant.

3.2. Botkyrkaelevers skolval i grundskolan

Andelen barn som väljer att gå i grundskola hos en annan huvudman (fristående eller kommunal) än Botkyrka kommun har ökat (från 17 procent till 20 procent). Den tydligaste förklaringen till detta är att internationella engelska skolan etablerats i Sätra och Flemingsberg. Dock har också andelen elever i kommunens egna friskolor ökat (från 8 till 9 procent).

Andelen elever som väljer den närmaste skolan eller en skola i området har gått ner från 80 till 75 procent. Främst är det andelen elever som går i annan skola i området som minskat (från 27 till 21 procent).

Andelen som väljer närmaste skola ligger relativt konstant (har ökat från 53 till 54 procent). Andelen elever som går i grundskolan i ett annat område har gått från 3 till 5 procent.

3.3. Utveckling i de geografiska områdena och för gymnasiet

I det följande kommer en beskrivning av respektive områdes specifika förutsättningar med anledning av 2013 års befolkningsprognos samt vilka byggplaner prognosen bygger på.

Norra Botkyrka

I befolkningsprognosen för 2013 har inräknats nybyggnation av totalt 341 lägenheter i området i form av småhus, radhus och flerfamiljshus. Större delen av bebyggelsen planeras till den senare delen av perioden. Utbyggnadstakten beräknas ligga på en hög nivå även efter år 2018 fram till år 2022. Något som det är viktigt att ta hänsyn till i planeringen av förskolor och skolor inför kommande år.

Befolkningsprognos

Vid utgången av 2013 fanns det cirka 3 085 barn i åldersgruppen 1-5 år i området. Fram till 2018 kommer antalet att stå relativt still (+34 barn). Dock ser det olika ut i norra Botkyrkas delområden. I Alby har prognosen överträffats med 13 barn i åldern 1-5 år. I Fittja fanns 22 färre barn än prognostiserats vid årsskiftet och i Hallunda-Norsborg 14 fler än prognos.

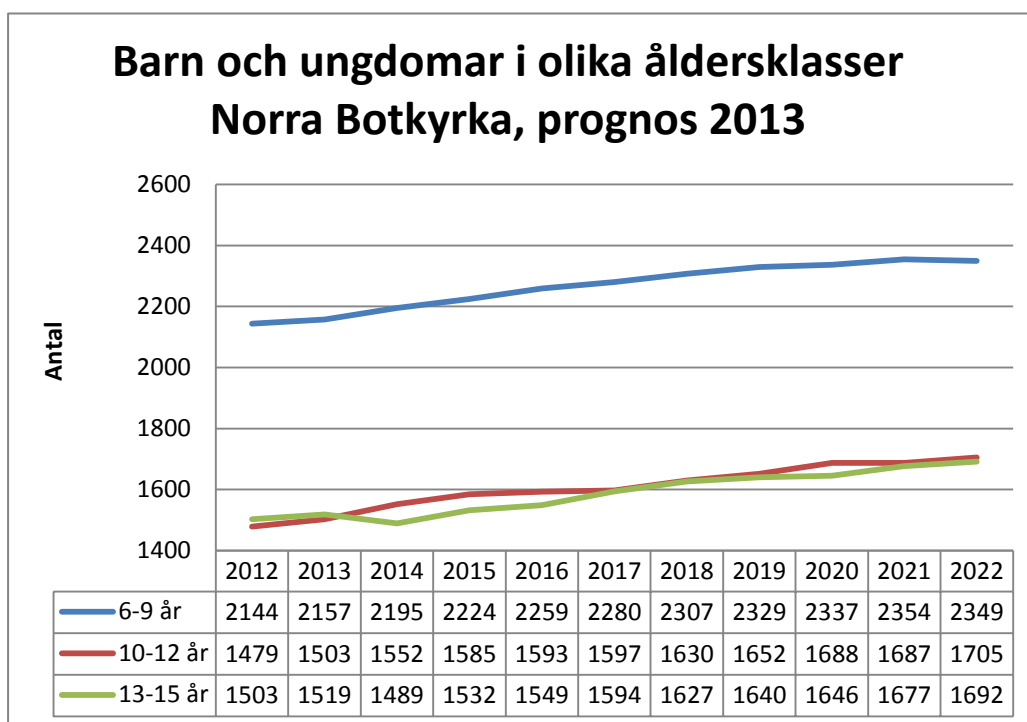
Det finns idag cirka 1 090 barn i åldern 1-5 i Alby och antalet beräknas minska något fram till år 2018. I Fittja ligger antalet barn i åldern 1-5 år i princip still fram till år 2018. I Hallunda-Norsborg ökar antalet barn med 40 fram till år 2018.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

I åldersgruppen 6-15 år fanns det vid 2013 års utgång drygt 5 180 barn. Fram till 2018 sker en ökning med 385 barn.

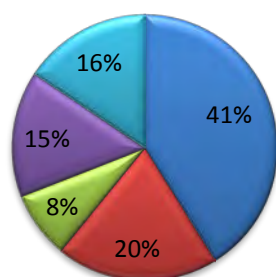
I åldern 16-18 år fanns nästan 1 100 ungdomar år 2013. År 2018 är det drygt 30 färre ungdomar än idag.

Elevströmmar i området i grundskolan

15 procent av eleverna i Norra Botkyrka går i fristående skola i kommunen. Denna andel förklaras främst av att fyra av kommunens sex fristående skolor ligger i norra Botkyrka. Andelen elever i andra kommuner (fristående skolor eller kommunal skola) har ökat från 13 till 16 procent, vilket förklaras av etableringen av internationella engelska skolan i Sätra. Av 6-15 åringarna går 41 procent i sin närmaste skola och 20 procent i en annan skola i området. 8 procent går i en kommunal skola i södra Botkyrka.

Elevströmningar Norra Botkyrka 2013

- Går i närmaste kommunala skolan
- Går i andra kommunala skolor i området
- Går i kommunala skolor i övriga Botkyrka
- Går i friskolor i Botkyrka
- Går i skola i annan kommun (kommunal eller fristående)

Tullinge

Planerade bebyggelser i området i planperioden

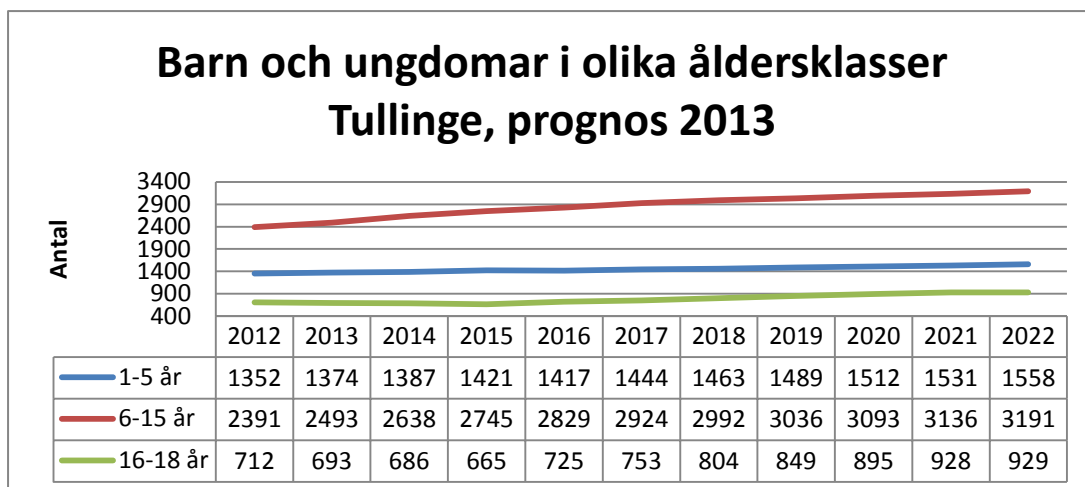
I befolkningsprognosen är utbyggnaden av Rikstens friluftstad den helt dominerande vad gäller nya bostäder i Tullinge. I hela Tullinge beräknas 718 lägenheter i form av småhus och flerbostadshus uppföras från år 2014 fram till år 2018. Av dessa är cirka 100 per år planerade i Riksten.

Befolkningsprognos

Vid utgången av 2013 fanns i området 1 360 barn i åldern 1-5 år. Och antalet kommer enligt prognosen att öka, inte minst beroende på den stora planerade inflyttningen. Fram till 2018 bedöms antalet öka med cirka lite drygt 100 barn.

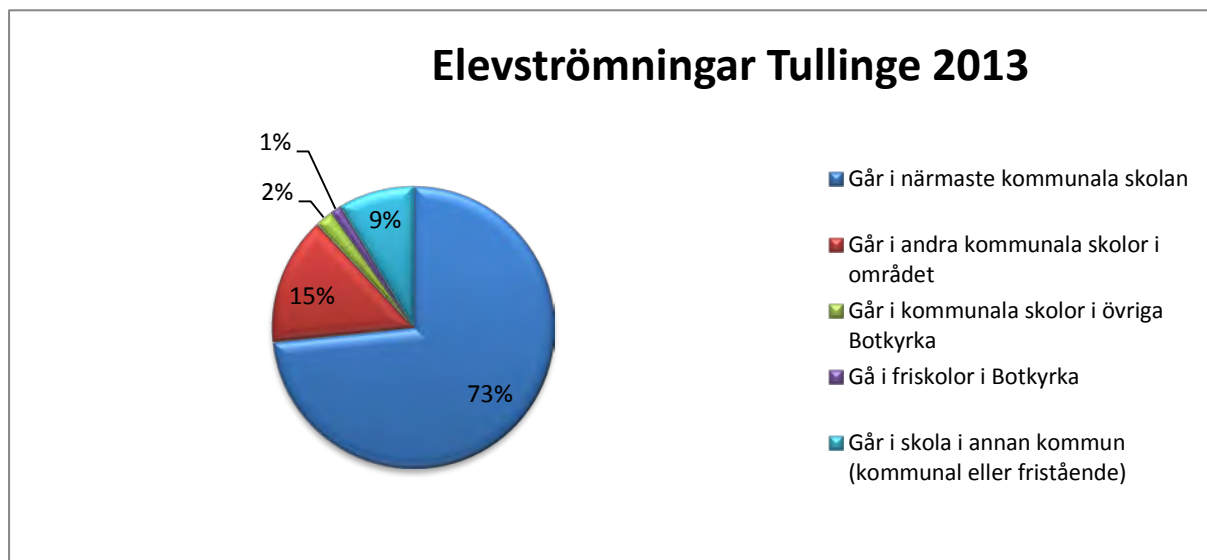
I åldergruppen 6-15 år fanns det vid 2013 års utgång 2 490 barn och ungdomar. Fram till 2018 beräknas att åldersgruppen ökar 505 barn och ungdomar.

I åldern 16-18 år fanns 690 ungdomar år 2013. År 2018 är det cirka 115 fler ungdomar än idag.

Elevströmmar i området i grundskolan

Av Tullinges barn i åldern 6-15 år går 73 procent i sin närmaste skola, vilket är en ökning från 2012 med 3 procent. 15 procent går i en annan skola i området. Nio procent går i en annan kommun (kommunal eller fristående skola). vilket är en ökning med 4 procent sen föregående år. En procent går i fristående skolor i Botkyrka och 2 procent i en annan kommundel.

Tumba

Planerade bebyggelser i området i planperioden

I Tumba inklusive Vårsta/Grödinge finns i befolkningsprognosen hänsyn tagen till en planerad utbyggnad av bostäder över hela området med drygt 780 nya lägenheter från 2014 fram till 2018. I detta ingår såväl flerbostadshus som småhusbebyggelse. 300 av bostäderna planeras till periodens två sista år.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

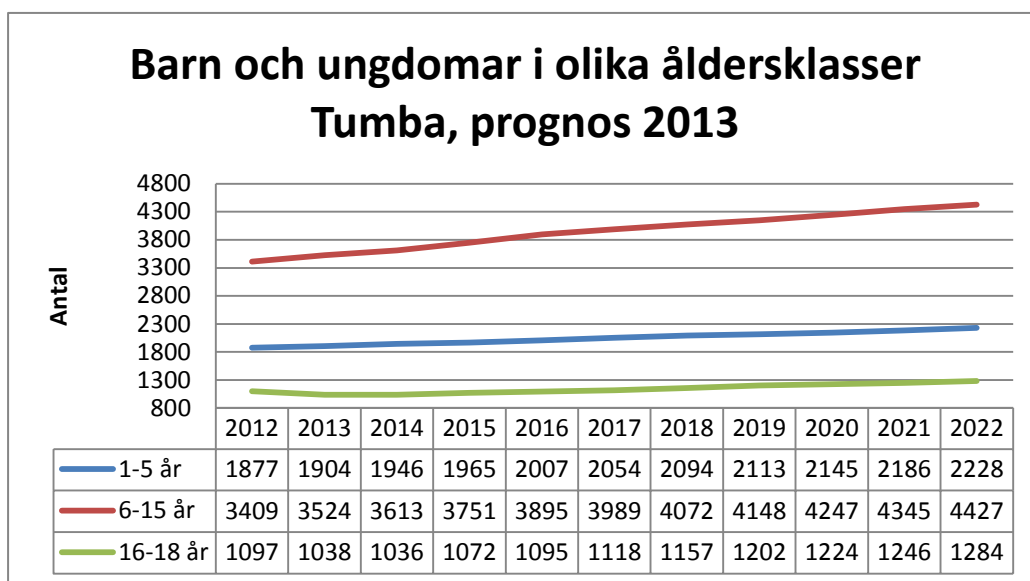
Under åren 2019-2022 planeras en fortsatt utbyggnad i Tumba i en något högre takt än under planperioden, vilket innebär att det då kommer att behövas ytterligare utbyggnader av förskolor och skolor. Detta återkommer vi till i kommande framåtsikter.

Befolkningsprognos

Vid utgången av 2013 fanns det 1 850 barn i åldern 1-5 år i området, vilket är 50 färre än i befolkningsprognosen. Fram till 2018 kommer antalet barn att öka med cirka 240.

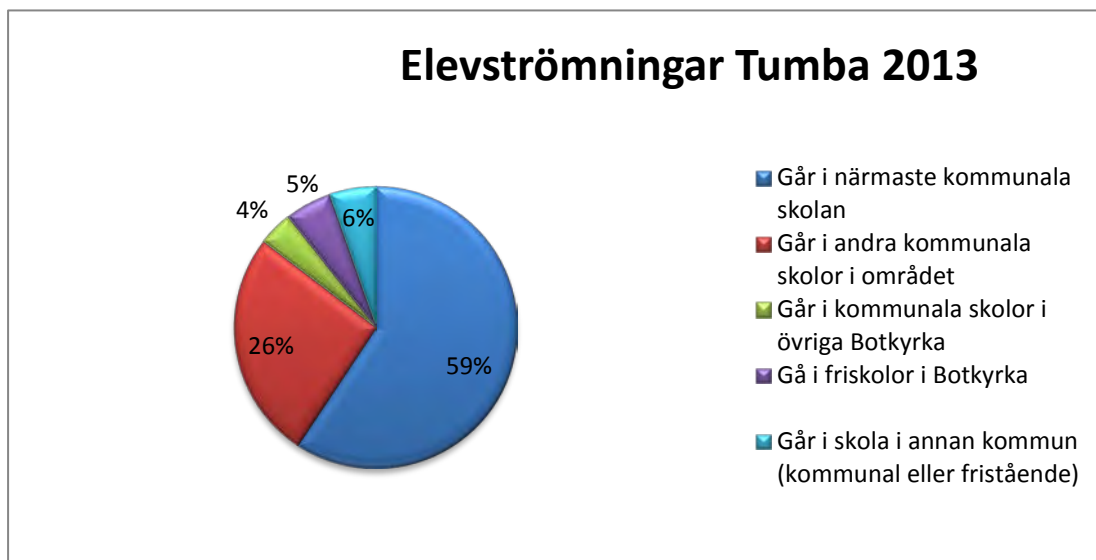
I åldersgruppen 6-15 år fanns det vid 2013 års utgång 3 530 barn och ungdomar. Fram till år 2018 beräknas att åldersgruppen ökar med cirka 540 barn och ungdomar.

I åldern 16-18 år fanns 1 051 ungdomar år 2013. År 2018 är det drygt 100 fler ungdomar än idag.

Elevströmmar i området i grundskolan

Av Tumbas 6-15 åringar går 59 procent i sin närmaste skola (vilket är en minskning från 61 procent föregående år). 26 procent har valt en annan skola i området. 5 procent går i friskolor i Botkyrka, 6 procent i annan kommun (en ökning med 2 procent från föregående år) och 4 procent i en annan kommunedel.

3.2. Investeringar

Utbildningsnämnden står inför mycket omfattande utbyggnads- och renoveringsbehov. Skälen för detta är två.

Det första skälet är att volymerna ökar i våra verksamheter, både utifrån att befolkningen växer, inte minst i de åldersgrupper som nämnden har att ansvara för. Som tidigare nämnts beräknas antalet barn i åldrarna 6-15 år öka med mer än 1 400 barn fram till år 2018. Barn i åldrarna 1-5 beräknas öka med drygt 300 barn. Ungdomarna i åldern 16-18 år beräknas vara 200 fler år 2018

Det andra skälet är att många av förskolans- och skolans lokaler byggdes i samband med att områdena Storvreten, Alby-Fittja samt Hallunda-Norsborg byggdes under tidigt 70-tal. Många av dessa lokaler har ett mycket eftersatt underhåll.

För att det ska vara möjligt att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas har Samhällsbyggnadsförvaltningen fått i uppdrag av kommunledningsförvaltningen att till sommaren 2014 redovisa detta.

Resultatet av denna totala genomgång av lokalerna kan troligen komma att påverka de prioriteringar som vi redovisar i bilaga 1. Dock är det, då utredningen först är klar i sommar, inte varit möjligt för oss att ta hänsyn till denna nu.

Bakgrund till vårt investeringsbehov

I bilaga 1 beskrivs mer i detalj våra lokal och investeringsbehov både utifrån ökade volymer och renoveringsbehov. Här följer en

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

sammanställning av det totala investeringsbehovet samt ett resonemang kring vilka investeringar som förklaras av volym, upprustningsbehov eller en kombination av dessa.

Sammanfattningsvis äskar utbildningsförvaltningen investeringsmedel enligt följande (investeringsprojekten finns i tabellform i bilaga 2):

Miljoner kr	2014	2015	2016	2017	2018
Medel som hanteras av utbildningsförvaltningen:	12	28	44	22	15
Medel som överförs till tekniska nämnden	220	447	60	25	495
TOTALT:	232	475	104	47	507

Enligt denna kommer vi under 2014-2018 att ha ett behov av investeringsmedel om 1 365 miljoner kr. 707 miljoner kr av dessa är redan beviljade i tidigare flerårsplan/ettårsplan. Det utökade behovet, som innefattar utbyggnader på grund av fler barn/elever samt renoverings- och upprustningsbehov, uppgår till 658 miljoner kr.

Nya investeringar medför ökade driftskostnader. Den tillkommande kostnaden vid ny- och tillbyggnader är en hyreskostnad på ca 250 kronor per kvm samt verksamhetens egna driftkostnader, driftmedia och städning, på drygt 300 kronor per kvm. Till detta kommer så kallad kapitaltjänstkostnad (ränta och amortering) vars kostnad hänger samman med investeringens storlek och avskrivningstid.

Även icke fastighetsanknutna investeringar återbetalas via driftbudgeten.

De ökade driftkostnaderna är beräknade utifrån schablonberäknade investeringskostnader och schablonberäknade ytor.

Investeringarna innebär ökade hyres-, drifts- och kapitalkostnader på totalt:

Miljoner kr	2015	2016	2017	2018	2019
TOTALT:	10,3	27,3	4,4	8,6	20,7

En detaljerad tabell på dessa ökade kostnader finns i bilaga 3.

Effekter av investeringsförslaget

När vi bygger ut med mer lokaler för att vi får fler barn i verksamheten så ökar också våra hyreskostnader. När kommunfullmäktige beräknar vilken budget vi ska få så utgår man från vilka volymer vi beräknar att ha. I den budgeten ingår också en del som avser lokalkostnader. Den beräknas i sin tur utifrån våra genomsnittliga lokalkostnader föregående

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

år och med ett visst påslag för nybyggen (som ju får en väsentligt högre hyra än vår genomsnittliga). Vi får alltså ingen särskild ersättning för renoveringar (utöver de renoveringsmedel som Samhällsbyggnadsförvaltningen har för akut och periodiskt underhåll).

I det följande redovisar vi vilka av nu äskade investeringsmedel (som leder till högre hyreskostnader) som avser utbyggnader på grund av fler barn/elever, vilka investeringar som avser renovering och vilka investeringar som är en kombination av utbyggnad och renovering.

Utbyggnader som bara görs på grund av volymökning

Bland de investeringar vi redogör för i denna framåtsikt avser följande objekt sådana som bara avser volymökningar:

Rikstens skola etapp två, Rikstens förskola och en utbyggnad av Lövholmens förskola.

Totalt sett avser detta en investeringskostnad, inklusive inventarier, om 52 miljoner kr för Rikstens skola etapp 2 och ytterligare 58 miljoner kr för Rikstens förskola.

Totalt en investeringsvolym om 110 miljoner kr.

Utbyggnader/renoveringar som görs på grund av volymökningar, behov av permanenta lokaler och renoveringsbehov

Hit hör följande redovisade investeringar:

Förskola i Albydalen svarar upp både mot ett behov av ytterligare två samt få permanenta lokaler. Samtidigt möjliggör den att vi på sikt kan gå ur tillfälliga paviljonglösningar på Örnens förskola. Det är alltså en kombination av större volymer och behov av permanenta lokaler. Total investeringskostnad, inklusive inventarier, 98 miljoner kr.

Nybyggnation av Vårsta förskola med 12 avdelningar. Detta gör vi för att kunna ersätta de tillfälliga paviljongerna på förskolan Trollet (6 avdelningar) samt för att kunna ge möjligheter till Malmsjö skola att ta emot fler elever genom att flytta barnen på Älvans förskola (6 avdelningar). Det utökade behovet av fler elever på Malmsjö skola beror på befolkningsutvecklingen i området. Den nya 12-avdelningsförskolan, som kombineras med ett äldreboende, byggs av en privat entreprenör, varför kommunen inte belastas av någon investeringskostnad. Däremot blir det en kostnad för inventariemedel på 6 miljoner kr.

Utbyggnaden av förskolan Sörgården är en kombination av att där finns en paviljong som ligger på tillfälligt bygglov och att enheten på grund av befolkningsökningen behöver byggas ut. Investeringskostnaden för denna är av fastighetsenheten beräknad till 23 miljoner kr inklusive inventarier.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Falkbergskolans renovering avser både en ren upprustning men också en anpassning av lokalerna. Kostnaden för denna beräknas till 67 miljoner kr inklusive inventarier.

Storvretsskolan/Skogsbacksskolan byggs om av tre skäl. Dels för att kunna möta större elevvolym, dels för att en renovering av lokalerna behövs och dels för att lokaleffektivisera genom att förskolan Diamanten kan flytta in i delar av Skogsbacksskolans nuvarande lokaler. Den totala investeringskostnaden för detta är beräknad till 119 miljoner kr inklusive inventarier.

Totalt sett uppgår investeringskostnaderna för lokaler som vi bygger om/ut på grund av både volymökning och renoveringsbehov under planperioden (inklusive 2014 års investeringar) till 313 miljoner kr.

Utbyggnader/renoveringar som görs för att vi har renoverings- och/eller moderniseringsbehov

Björkhagaskolans renovering är primärt en renovering med syfte att lokaleffektivisera och modernisera mycket nedslitna lokaler. Kostnaden för detta är 170 miljoner kr inklusive inventarier.

Under planperioden planerar vi att renovera ytterligare tre förskolor i enlighet med ”Violent-modellen. Vilka förskolor detta avser får avgöras av den fastighetstekniska genomgång av samtliga lokaler som Samhällsbyggnadsförvaltningen genomför under det första halvåret år 2014. Investeringsmedel om 117 miljoner kr, inklusive inventarier, bedöms behövas.

Borgskolan sägs upp och att Brunnaskolan rivs. På Brunnaskolans tomt bygger vi en ny integrerad förskola och grundskola. Där bör då 5-6 förskoleavdelningar, som då ersätter nuvarande paviljonglösning, inkluderas. Vidare bör det på skolan finnas plats för 900 elever. Skolan bör planläggas så att den kan stå klar till läsåret 2019-2020. Frågan behöver dock utredas ytterligare under år 2014. En mycket tidig kostnadsbedömning, landar på cirka 470 miljoner kr (exklusive inventariemedel, då dessa hamnar utanför planperioden och beräknat utifrån en byggkostnad om 46 000 kronor per kvadrat och 10 kvm per barn). Detaljplane-, rivnings- samt eventuella pålnings- och evakueringskostnader är inte inräknade i detta.

Totalt inom denna kategori har vi investeringskostnader om 757 miljoner kr under planperioden (inklusive 2014 års investeringar).

Andra investeringar som blir hyreshöjande

Hit hör våra ombyggnader av kök som pågått under ett antal år, övriga inventarier, lokalanpassningar och arbetsmiljöåtgärder, inventarier till gymnasieskolan samt övervakningskameror.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Det totala investerings-beloppet uppgår till 185 miljoner kr under planperioden (inklusive 2014 års investeringar).

Vår lokalersättning från kommunfullmäktige i relation till planerade investeringar

Ersättningen till utbildningsnämnden från kommunfullmäktige är volymbaserad. Det betyder i praktiken att utbildningsnämnden bara blir kompenserade för lokalkostnadsökningar som beror på volymökningar. Övriga hyreskostnadsökningar förväntas nämnden klara inom ramen för tilldelade medel.

Modellen är schablonbaserad och bygger i princip på volymutveckling (en liten del av ersättningen är fast och inte volymberoende). Det innebär att modellen (vår ersättning från kommunfullmäktige) inte tar hänsyn till investeringar som helt eller delvis avser upprustningar.

Modellen beräknas varje år utifrån volymökning och en liten fast del. För förskolan bygger modellen på genomsnittlig hyres- och nybyggnadskostnad. För grundskolan bygger modellen på genomsnittskostnaden för lokaler samt ett fast belopp. Beräkningen för gymnasieskolan utgår från länsprislistan och kommunens egna kostnader enligt resursfördelningen för gymnasieskolan.

Modellen beräknas under planperioden 2015 till 2018 en ökning av lokalresurser med mellan 8-13 miljoner kr för varje år.

Då vi nu står inför ett omfattande investeringsbehov som beror på en kombination av volymökningar, renoveringsbehov och andra faktorer så innebär det att utbildningsnämnden under kommande år inte får full kompensation för hyreskostnadsökningar.

Om vi relaterar den beräknade ersättningen för hyreskostnadsökningar med de verkliga kostnadsökningarna kommer det att uppstå en differens som utbildningsnämnden måste finansiera inom egna ramar.

För år 2015 bedömer vi vår reella kostnadsökning till 10,3 miljoner kr (inklusive upprustningsprojektet) vilket ger en positiv differens på +2,4 miljoner kr (mot de utökade medel vi får för lokaler enligt schablon).

För år 2016 bedömer vi vår reella kostnadsökning till 27,3 miljoner kr (inklusive upprustningsprojektet) vilket ger en negativ differens på -19,4 miljoner kr (mot de utökade medel vi får för lokaler enligt schablon). Denna differens måste finansieras inom nämndens ramar.

För år 2017 bedömer vi vår reella kostnadsökning till 4,4 miljoner kr (inklusive upprustningsprojektet) vilket ger en positiv differens på +4,2 miljoner kr (mot de utökade medel vi får för lokaler enligt schablon).

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

För år 2018 bedömer vi vår reella kostnadsökning till 11,2 miljoner kr (inklusive upprustningsprojektet) vilket ger en negativ differens på -0,7 miljoner kr (mot de utökade medel vi får för lokaler enligt schablon). Denna differens måste finansieras inom nämndens ramar.

För år 2019 bedömer vi vår reella kostnadsökning till 20,7 miljoner kr (inklusive upprustningsprojektet) vilket ger en negativ differens på -12,7 miljoner kr (mot de utökade medel vi får för lokaler enligt schablon). Denna differens måste finansieras inom nämndens ramar.

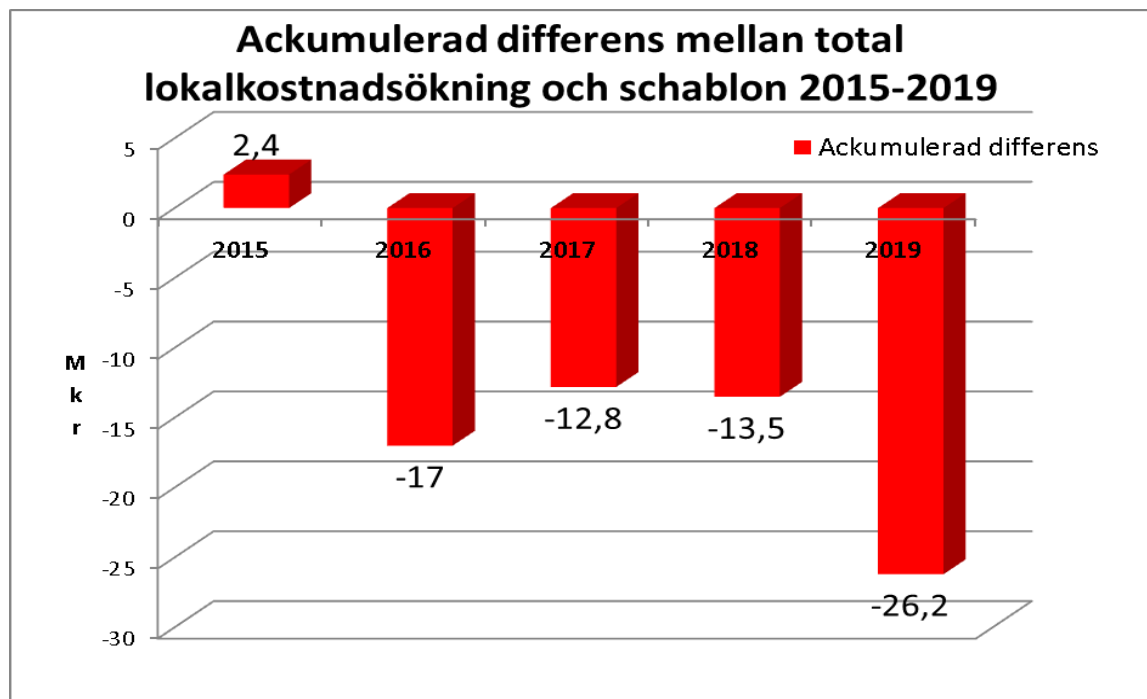
Vår bedömning är att det inte är vare sig rimligt eller möjligt för oss att täcka de ökade kostnaderna för upprustningsprogrammet inom ramen för den volymbaserade resurstilldelning av lokaler. För att kunna genomföra dessa investeringar behöver vi under planperioden 2015 - 2018 därför tillföras ytterligare 13,5 miljoner kr (utöver den volymbaserade delen). En del av denna kostnadsökning torde vi kunna finansiera genom att de nya förskolorna som byggs enligt "violensmodellen" blir betydligt energisnålare. För 2019 som är första året efter aktuell planperiod gör vi bedömningen att vi har en ytterligare differens på -12,7 miljoner kr. Om vi inte kompenseras alls så bedömer vi att det inte är möjligt för oss att genomföra dessa nödvändiga renoweringar.

I diagrammet nedan jämför vi hur mycket ersättning vi beräknas få för ökade lokalkostnader under perioden 2015-2019 i relation till faktiskt ökade lokalkostnader (med här redovisad investeringsvolym). Vi kan konstatera att det uppstår en ackumulerad differens på -26,2 miljoner kr ackumulerat till år 2019 (för planperioden 2015 - 2018 blir det -13,5) miljoner kr. Om inte förvaltningen blir kompenserad för dessa ökade kostnader måste dessa medel tas från övrig drift, vilket med stor sannolikhet innebär färre anställda.

Viktigt att notera är att förutom denna differens så tillkommer ökade kostnader för lokalkostnadsersättning till våra fristående enheter, vilket tar cirka 20 procent av den kompensation vi erhåller. (Detta redovisas särskilt i den ekonomiska sammanställningen i avsnitt 5).

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Ersättningssystemet innebär således att utbildningsnämnden mycket noggrant måste väga varje lokalinvestering och ställa behovet av investeringen i relation till övriga kostnader inom förvaltningen. Vi måste alltså väga huruvida investeringar som ligger utanför det vi blir kompenserade för ska tas från andra delar av verksamheten alternativt om vissa investeringar ska skjutas i tid och/eller att vi ska avstå från vissa. Utbildningsförvaltningen har i denna framåtsikt försökt göra en sådan avvägning. I bilaga 1 redovisas bedömningarna av investeringsbehovet i detalj.

4. Verksamhetsförändringar och ambitioner

4.1. Förändrings- och effektiviseringsarbete

Som nämnts ovan kommer det sammalagda antalet boende barn och ungdomar i förskole- och skolålder öka från 21 300 till 22 900 under fyraårsperioden. Det innebär en ökning med nästan 8 %.

Effektiviseringen på lokalsidan kommer därför bestå i att inte öka lokalytorna lika mycket som barn- och elevantalet ökar.

Medarbetarundersökningarna visar att många pedagoger anser att arbetsbelastningen är för hög. I första hand talar man om att lärarnas administrativa uppgifter har ökat. Det handlar bland annat om viktig men tidskrävande dokumentation av elevernas närvaro, prestationer och utveckling. Regeringen har aviserat nya regler för bland annat de individuella utvecklingsplanerna (IUP) i syfte att underlätta för pedagogerna, men vi vet inte hur de kommer att falla ut i praktiken. Det är stora variationer i hur pedagogerna använder de datorsystem som finns

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

och uppfattningarna är olika om i vilken mån dessa system verkligen är arbetsbesparande. För kommunen, och för eleverna, är det väsentligt att tiden i skolan kan effektiviseras så att mesta möjliga lärande kan ske där. Inom hela skolväsendet behöver man koncentrera sig på att förbättra kunskapsresultaten och att klara kompetensförsörjningen. Därför bör central förvaltning, nämnd och kommunfullmäktige hålla igen med nya uppdrag, utbildningsinsatser eller enkätundersökningar.

4.2. Botkyrka kommuns klimatmål

Botkyrka kommun har antagit ambitiösa mål för klimatarbetet. Den kommunala organisationen ska vara fossilbränslefri år 2015 och klimatneutral 2020. De delar av utbildningsnämndens verksamhet som har störst klimatpåverkan är transporter och uppvärmning av lokaler. Kommunens egna bilar och bussar är klimatsmarta, men de som upphandlas från andra företag är av varierande klimatstandard. När det gäller varutransporter till våra verksamheter pågår ett försök till samordning av varutransporterna över Södertörn i syfte att minska klimatpåverkan.

När det gäller uppvärmning står vi inför omfattande om- och nybyggnation av förskolor och skolor. I samtliga projekt räknar vi med minskad energianvändning, men i förhållande till målet om klimatneutralitet år 2020 måste vi tyvärr konstatera att stora delar av lokalbeståndet inte är lämpliga för en kraftig minskning av energianvändningen.

4.3. Botkyrkas skolor som arbetsgivare

Lärartäthet och utbildningsnivåer

Skolverkets sammanställning av statistiken avseende personaltäthet och behörighet är ännu inte publicerad för läsåret 2013/14, men förvaltningen har tagit del av de inrapporterade siffrorna för personaltäthet från Botkyrkas förskolor och skolor. Dock saknas nationella jämförelsetal för 2013/14. I rubrikraden för respektive verksamhet beskrivs riksnittet (kommunal huvudman), så det blir möjligt att jämföra med Botkyrkas siffror.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14 (prel)
Förskola	5,2/55	5,3/56	5,4/57	5,3/56	5,4/56	-
Antal barn/årsarbetare	5,7	5,9	5,8	5,7	5,6	5,6
Andel m ped högskoleutb %	33	34	34	32	31	-
Fritidshem	20,2/59	20,6/61	21,0/60	20,1/58	20,1/56	-
Antal barn/årsarbetare	22,4	22,2	23	24,1	22,4	19,4
Andel m ped högskoleutb %	37	40	37	33	36	-
Grundskola	11,8/87,1	12,1/88,4	12,0/87,9	12,0/88,7	12,0/88,2	-
Antal elever per lärare	11,5	12,6	12,6	13,9*	12,7	12,9
Andel m ped högskoleutb %	76,9	80	78,4	82,2	78,6	-
Gymnasieskola	11,9/78,0	12,3/79,5	11,9/79,7	11,8/81,1	11,6/81,4	-
Antal elever per lärare	13,1	12,8	14,0	13,6	12,1	-
Andel m ped högskoleutb %	75	75,6	78,5	83,3	83,0	-

*felaktigt värde pga av fel i inrapportering till SCB från en skola

Som synes låg Botkyrka läsåret 2012/13 under rikssnittet både vad avser pedagogtätthet och utbildningsnivåer i alla skolformer, utom vad avser lärarbehörigheten i gymnasieskolan. En viss ökning av personaltätheten har skett till läsåret 2012/13.

Kommunstyrelsen tog för ett par år sedan fram en analys som visar att förskole- och skolverksamheten i Botkyrka kostar cirka 100 miljoner kr mindre än den så kallade strukturkostnaden. Strukturkostnaden är ett teoretiskt framräknat värde som används i det statliga skatteutjämnningssystemet för att kompensera för strukturella skillnader i förutsättningar mellan olika kommuner. Strukturkostnaden beräknas utifrån faktorer som geografi (skolverksamheten är dyrare i glesbygd) och befolknings-sammansättning (föräldrars utbildningsnivå och andel elever med utländsk bakgrund påverkar behoven).

Utbildningsnämnden anser att kommunfullmäktige ska fortsätta att tillföra pengar till förskola och skola så att Botkyrka når upp till riksnivå både vad avser personaltäthet och kompetensnivåer. Takten i resursförstärkningen måste självklart anpassas till de kommunal-ekonomiska realiteterna, men det är viktigt att slå fast den långsiktiga ambitionen.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Kompetensförsörjning

Under den kommande planperioden är kompetensförsörjningen en fortsatt utmaning för skolväsendet. Bristen på förskollärare är akut i hela regionen. Den förstärkning av utbildningsplatserna som regeringen har utlovat kommer inte att ge full volym förrän 2019. Men länets befolkningsökning till stor del består av barnfamiljer, så år 2020 beräknar Länsstyrelsen att bristen på förskollärare kommer att uppgå till drygt 4000, det vill säga 33 procent av det antal förskollärare som behövs.

Länsstyrelsens stora utbildnings- och arbetsmarknadsprognos för Stockholmsregionen³ visar att kompetensbristen kommer att bli allvarlig inom all pedagogisk verksamhet i regionen med lärarbrist inom i stort sett alla skolformer och ämnesinriktningar. Prognosen utgår från antalet befintliga lärare med respektive utbildning, pensionsavgångar, volymökningar och den nuvarande dimensioneringen av de olika lärarutbildningarna. I grundskolans tidiga år förutspås en brist på 3000 lärare vilket motsvarar 21 procent av behovet, och i grundskolans senare år och gymnasiet saknas 3700 lärare, motsvarande 18 procent av regionens behov. På fritidspedagogsidan är läget lika allvarligt. Bristen uppskattas till cirka 1000, vilket motsvarar 32 procent av behovet. När det gäller yrkeslärare saknas 1100, en brist på 43 procent i förhållande till behovet. Störst är efterfrågan på speciallärare/specialpedagoger, där prognosen visar en brist på 1600 motsvarande mer än hälften av behovet.

Det krävs statliga åtgärder för att möta denna allvarliga kompetensbrist. De pedagogiska utbildningarna i regionen måste utökas, och åtgärder måste vidtas för att underlätta inflyttning av pedagogiskt utbildad personal från andra delar av landet. Detta hindras dock av den överhettade bostadsmarknaden i stockholmsregionen.

Karriärstjänster

Regeringen har inrättat så kallade karriärstjänster för skickliga, legitimerade lärare. Botkyrka har tillsatt 21 förstelärare i grundskolan och tre lektorer i gymnasieskolan. Fem tjänster kommer att tillsättas under 2014. Ett meriteringsråd har hanterat likvärdigheten och meriteringen av de sökande lärarna.

Till nästa omgång har Botkyrka preliminärt tilldelats 125 tjänster, vilket innebär en helt ny situation. Tanken att försteläraren ska fungera som motor i skolans utveckling kan bli ohållbar om det finns många förstelärare på samma skola. Vi bör då överväga hur vi fortsätter med meriteringen.

³ (Stockholm 2020. Rapport 2011:37)

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Botkyrka har tillsammans med Stockholm och Nacka gett möjlighet till praktisknära forskning för några lärare. Några av lektorstjänsterna har tillsatts med lärare som genomför forskarutbildning på halvfart, så kallade kommundoktorander.

Utbildningsnämnden har bestämt att också förskola och fritidshem ska ha förstelärare, fem för vardera verksamhetsformen. Anställningsvillkor, uppdrag, organisation och meritering utreds för närvarande. Vilken inverkan karriärstjänsterna kommer att ha på skolutveckling och skolresultat kan vi ännu inte säga.

En attraktiv arbetsgivare

Att Botkyrka har svårare att rekrytera än Stockholms stad kan till en del bero på länets kommunikationer, men också på att lönerna ligger längre än de i Stockholm och i våra grannkommuner. Detta behöver åtgärdas för att vi ska kunna bibehålla en god konkurrenskraft. Ännu en faktor som kan göra jobben i Botkyrka eftertraktade är att vi erbjuder flera möjligheter till professionell vidareutveckling.

Utbildningsförvaltningens förslag till åtgärder är

- En lönesatsning på alla lärargrupper inom samtliga skolformer, utöver ordinarie löneavtal om 6 miljoner kr per år under planperioden
- Fortsatta satsningar inom den kommunala kompetensfonden på ungefär nuvarande nivå, det vill säga cirka 7 miljoner kr/år under hela planperioden

4.4. Elevhälsa, specialpedagogiskt stöd och studie- och yrkesvägledning
I kommunfullmäktiges flerårsplan för 2013-2016 finns två miljoner kronor avsatta för satsningen på elevhälsa. Om utbildningsnämndens ambitionsnivå ska nås till år 2016 då den statliga satsningen upphör krävs dock en större satsning. Utbildningsnämnden föreslår att fyra miljoner kronor avsätts vardera åren 2015 och 2016 för uppbyggande av elevhälsoteam i enlighet med nämndens ambitioner.

4.5 Botkyrkas gymnasieskola i det regionala perspektivet
Gymnasieskolan i Botkyrka står inför några år av fortsatta utmaningar. Elevunderlaget i länet minskar och den regionala marknaden kännetecknas av överetablering och konkurrens. Trots detta har Botkyrkas gymnasieskolor lyckats överraskande väl när det gäller söktrycket till gymnasieskolorna. Men fram till 2016 krymper elevunderlaget. Yrkesprogrammen har genom GY11 förlorat var fjärde sökande och det är tveksamt om utbudet i kommunen och inom Södertörn kan ligga på samma nivå som idag.

Hittills har Botkyrkas gymnasieskolor klarat sig bra och har till och med startat ett nytt yrkesprogram (grafisk produktion/tryckteknik), och till hösten 2014 startar barn-och- fritidsprogrammet. På flertalet

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

yrkesprogram i Botkyrka kommun ges eleverna högskolebehörighet så att de inte behöver läsa ett utökat program. Detta kan vara en del av skolornas framgång hittills, för det är i allmänhet svårt att locka elever till program som inte ger möjlighet till de åtråvärda meritpoängen. För att få bonuspoäng till högskolan måste eleverna läsa språk eller högre matematikkurser.

Det är också oroande att allt fler elever i länet hamnar utanför de nationella programmen och måste läsa det så kallade introduktionsprogrammet. I praktiken innebär det att en allt större gymnasieorganisation måste tas i anspråk för grundskolestudier. Under den kommande planperioden bör Botkyrkas palett av introduktionsmöjligheter byggas ut ytterligare. En stor del av de obehöriga eleverna har utnyttjat möjligheten att studera vid fristående skolor eller i andra kommuner, vilket kan resultera i kostnadsökningar.

Botkyrkas gymnasieskolor ska se över utbudet för elever med särskilda behov i syfte att kunna starta en eller flera utbildningar de närmaste åren. På så vis kan vi försäkra oss om att leverera kvalitet samtidigt som vi kan garantera en ökad kostnadseffektivitet. Vi måste även stärka och samarbetet med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen när det gäller informationsansvaret och arbetet med elever som hamnar helt utanför gymnasieskolan. I dagsläget är det drygt 100 ungdomar i gymnasieåldern som är utanför både skola och arbetsliv.

De tre kommunala gymnasieskolorna utvecklar sitt kvalitetsarbete och satsar på att kliva fram inom IKT i enlighet med en-till-en-satsningen. Vi försöker också gå framåt inom forskning på skolnivå. Tumba gymnasium är övningsskola för lärarutbildningen och har dessutom det viktiga uppdraget att bygga upp hantverksgymnasiet, som är en tidigare fristående skola som kommunen tog över år 2012. Tumba driver flera nationella spetsutbildningar inom ekonomi och estetik och har också två regionala idrottsprofiler, vilket bidrar till att hälften av eleverna kommer från andra kommuner än Botkyrka. S:t Botvids gymnasium har drabbats svårt av minskat elevunderlag på de nationella programmen de senaste åren. Däremot växer språkinstruktionen och gymnasiet är även ansvarig för Mottagningsenheten för nyanlända och för gymnasiesärskolan. För att stärka de nationella programmens attraktionskraft ingår ett uppdrag att etablera samarbete med grundskolorna inom naturvetenskap och matematik samt stärka relationen till Cirkus Cirkör inom det nationella spetsprogrammet Nycirkus. För att behålla den höga nivån krävs på Tullinge gymnasiums naturvetenskapliga program ska samverkan med högskolan öka. Skolan har ett tydligt fokus mot IKT i undervisningen som ger avtryck även på ämnesnivå, och den har fått det kommunala uppdraget att utveckla omsorgsprogrammet och att etablera kontakter för att möjligen bli en del av Stockholms vård- och omsorgscollege under flerårsperioden.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

5. Sammanfattande ekonomisk bedömning och förslag

5.1. Sammanfattning ekonomi 2014 - 2018

Förändringen av antalet barn i respektive verksamhet är det som till största delen påverkar utbildningsnämndens ekonomi. I framåtsikten för 2015 – 2018 finns det sedan tidigare beslutat om ett besparingskrav för år 2015 med 17,5 miljoner kr.

I nedanstående tabell redovisas nettokostnadsförändringen per verksamhet mellan åren 2014-2018 beräknade utifrån de volymförändringar som redovisats under avsnitt 3. Detta innefattar också de förändrade driftkostnaderna som beräknas utifrån behovet av ny- och ombyggnader av lokaler.

Nettokostnadsförändring	Budget 2014	2015 förändring	2016 förändring	2017 förändring	2018 förändring	2015-2018 förändring
Nämnd	500					0
Verksamhetsövergripande	103 626					0
Obl särskola	65 927	1 404	1 207	1 775	1 207	5 593
Grundskoleverksamheter	992 877	30 201	19 953	17 645	15 856	83 655
Förskola	602 215	9 393	7 473	7 004	8 024	31 894
Gymnasieskola	331 666	-3 004	9 060	6 102	7 792	19 950
Särgymnasiet	30 782	0	0	0	0	0
Summa pga befolkningsförändringar exkl lokaler	2 127 593	37 993	37 692	32 526	32 880	141 091
Lokaler volymökning	0	12 748	7 946	8 655	7 890	37 239
Lokalschablon externa enheter		3 739	2 052	1 865	1 822	9 478
Lokaler extra investeringsbehov		-2 400	19 400	-4 200	700	13 500
Lokalschablon externa pga extra investeringar		100	3 402	-1 074	-446	1 982
Effektivisering		-17 500				-17 500
Särskild satsning elevhälsa		4 000	4 000			8 000
Särskild lönesatsning		6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Totalt	2 127 593	44 680	80 492	43 773	48 845	217 790

Behovet av lokaler ökar när antalet elever/ barn ökar. Driftkostnaderna för dessa lokaler beräknas särskilt enligt schablon och redovisas på särskild rad i tabellen ovan.

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

Om snittkostnaden för lokaler per elev/barn ökar till följd av ökade driftskostnader för lokaler avseende för- och grundskola, innebär det även att lokalbidraget för barn från Botkyrka som går i fristående och andra kommuners enheter ökar. Detta beror till största delen på att nya lokaler har betydligt högre kapitalkostnader än gamla lokaler. Dessa ökade kostnader redovisas på egen rad i tabellen ovan. När det gäller gymnasiet tillämpas gemensam prislista inom Stockholmsregionen där lokalkostnaden ingår.

Under arbetet med flerårsplanen har det för planperioden identifierats ett större behov av investeringar än det som motsvaras av enbart volymförändringarna. Motiv och bakgrund till detta redovisas detaljerat i avsnitt 3 och i bilaga 1. Driftkostnaderna för dessa investeringar redovisas på egen rad i tabellen ovan (detaljerad redovisning finns i bilaga 3). Utbildningsförvaltningen bedömer inte att dessa är möjliga att finansiera inom våra ekonomiska ramar. En del kan dock finansieras med den lägre energikostnad vårt förslag kan innebära.

Även dessa investeringar påverkar lokalkostnaden per elev/ barn vilket innebär att lokalbidraget för barn i fristående och andra kommuners enheter ändras. Denna påverkan redovisas på egen rad i tabellen ovan.

5.2. Investeringar

I tabellen nedan redovisas bedömningen av det totala behovet av investeringar. En grov gruppering är gjord för att skilja mellan de investeringar som hanteras av utbildningsnämnden respektive tekniska nämnden. En detaljerad redovisning av respektive investering redovisas i bilaga 2. Driftkonsekvenserna för respektive investering redovisas i bilaga 3.

Sammanställning investeringar 2014 - 2018	Budget 2014	Framåtsikt				Total investering
		2015	2016	2017	2018	
Inventarier ny- och ombyggnationer	0	16	32	10	0	58
Inventarier kompletteringar	12	12	12	12	12	60
Ny- och ombyggnationer byggnader, hanteras av tekniska nämnden	195	422	35	0	470	1 122
Ombyggnader kök, hanteras av tekniska nämnden	25	25	25	25	25	125
Summa	232	475	104	47	507	1 365

5.3. Elevhälsa

Utbildningsnämnden föreslår att ramen höjs med fyra miljoner kr år 2015 och 2016 för uppbyggande av elevhälsoteam i enlighet med nämndens ambitioner. Om utbildningsnämndens ambitionsnivå ska nås till år 2016

2014-02-10

Dnr UF/2014:15

då den statliga satsningen upphör krävs dock en större satsning 2015 och en fortsättning 2016.

5.4. Lönesatsning

Utbildningsnämnden föreslår en lönesatsning på sex miljoner kr per år under planperioden för alla lärargrupper utöver ordinarie löneavtal.

6. Uppdrag

Inom kommunfullmäktiges uppdrag att arbeta för en jämställd resursfördelning har utbildningsförvaltningen gjort en genomlysning av kostnadernas fördelning per kön inom gymnasieskolan. Denna kommer att redovisas i samband med årsredovisningen för 2013.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Anette Älmdalen
t.f Administrativ chef

Expedieras till
Kommunstyrelsen

2014-02-10

Referens
Leif EdinMottagare
Utbildningsnämnden**Bilaga 1: Lokal- och upprustningsbehov**

I denna bilaga till Framåtsikt 2015-2018 beskrivs investeringsbehoven område för område. Totalt sett är utbildningsnämnden/tekniska nämnden i liggande flerårsplan 2014-2017 och ettårsplan 2014 beviljade 707,1 mkr, som i februari 2013 ännu inte fallit ut i lokalkostnader.

Utöver de sedan tidigare beviljade medlen (707 mkr) så belyser vi i det följande ytterligare investeringsbehov om 658 mkr. Detta innebär ett samlat investeringsbehov om 1 365 mkr fram till år 2018.

Lokalkostnaderna är en stor del av utbildningsnämndens budget. Samtidigt som nya lokaler krävs för verksamheter i delar av kommunen måste vi pröva möjligheterna att lämna lokaler i andra delar.

Sammanfattningsvis äskar utbildningsförvaltningen investeringsmedel enligt följande (investeringsprojekten finns i tabellform i bilaga 2):

Mkr	2014	2015	2016	2017	2018
Medel som hanteras av utbildningsförvaltningen:	12	28	44	22	15
Medel som överförs till tekniska nämnden	220	447	60	25	495
TOTALT:	232	475	104	47	507

Först lite grundläggande resonemang om våra beräkningar.

Befolkningsprognosen

En grundläggande utgångspunkt i vår lokalplanering är att vi utgår från kommunens befolkningsprognos. Men till denna måste vi föra att alla barn inte deltar i förskolan/pedagogisk omsorg, vilket innebär att alla 1-5 åringar inte finns i förskolans verksamhet. Vidare har vi ett fritt skolval, vilket gör att en andel av de i Botkyrka boende grundskoleleverna väljer fristående skolor eller skolor i andra kommuner. På gymnasiesidan har vi ett mycket stort flöde av elever som går i våra skolor som kommer från andra kommuner men också ett stort flöde av Botkyrkas ungdomar som går på gymnasieskolor i andra kommuner. Allt detta tar vi också hänsyn till i vår lokalplanering.

2014-02-07

Stora och ofta akuta renoveringsbehov

Under senare år har renoveringsbehoven blivit mer och mer akuta. Detta förklaras bland annat av ett under flera decennier bristande periodiskt underhåll av våra lokaler.

För att det ska vara möjligt att bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas har Samhällsbyggnadsförvaltningen fått i uppdrag av kommunledningsförvaltningen att till sommaren 2014 redovisa detta.

Resultatet av denna totala genomgång av lokalerna kan troligen komma att påverka de prioriteringar som vi redovisar i det följande resonemanget. Dock är det, då utredningen först är klar i sommar, inte varit möjligt för oss att ta hänsyn till denna nu.

Organisation

Legitimationslagstiftningen som träder i kraft från år 2015-2016 kan komma att innebära att det blir svårt att ha behöriga lärare i olika ämnen på heltid. Särskilt tydligt kan detta bli på skolor med "smala" högstadieorganisationer (läs få paralleller). Många av våra skolor är idag organiserade på detta sätt, ofta med två eller tre paralleller från förskoleklass till år 9. Vi kan med anledning av detta behöva ha en annan organisation med andra årskurser än idag vid olika skolor.

Därför utgår lokalplaneringen i denna framåtsikt utifrån nuvarande skolorganisation. Dock kan det vara så att denna behöver revideras i nästa framåtsikt med anledning av eventuell annan skolorganisation.

Förskolan/pedagogisk omsorg

Under åren 2010-2013 ökade andelen barn som deltar i förskoleverksamhet eller inom pedagogisk omsorg med 0,85 % varje år. Inklusivt våra fristående alternativ deltog i snitt under 2013 88,7 % av alla 1-5 åringar i förskoleverksamhet eller pedagogisk omsorg.

Andelen som deltar varierar dock fortfarande mellan olika delar av kommunen. Vi räknar med en ökad täckningsgrad på 1%/år i de områden som har en relativt låg andel av barnen i förskolan (Alby, Fittja samt Hallunda-Norsborg). I Tullinge och Tumba räknar vi med en ökad täckningsgrad på 0,5 %/år, då täckningsgraden redan är hög.

När vi i det följande bedömer hur mycket lokaler vi behöver område för område utgår vi från den andel av barnen i respektive område som finns och beräknas finnas i förskoleverksamhet. Vi räknar vidare med ett genomsnitt på 18,2 barn per avdelning i alla områden, under året.

2014-02-07

Grundskolan

Som tidigare nämnts är det 80 procent av alla 6-15 åringar som går i kommunens grundskolor, vilket är en minskning med 3 procent mot föregående år. Av dessa är det 21 procent som inte går i sin närmaste skola och ytterligare 5 procent som går i en annan kommun. 20 procent av eleverna går i friskolor eller i en annan kommun, vilket är en ökning med 3 procent från föregående år. Elevströmningarna tar vi förstås också hänsyn till i lokalplaneringen.

Gymnasiet

Här är strömmarna mycket stora. Av Botkyrkas nästan 3 500 ungdomar i ålder 16-18 år är det cirka 2 050 som går på gymnasieskolor i andra kommuners gymnasieskolor och eller fristående gymnasieskolor. Å andra sidan är det ungefär 900 elever från andra kommuner som går i våra gymnasieskolor. Detta tar vi också sammantaget hänsyn till i lokalplaneringen.

Investeringskostnader

I januari 2014 bedömer samhällsbyggnadsförvaltningens fastighetsenhet att nybyggnadskostnaden för förskolor och skolor ligger på mellan 35-40 000 kr/kvm. Vid byggnation av större byggnader kan storleken på huset påverka kvadratmeterkostnaden nedåt. Faktorer som är kostnadsdrivande är om det är svåra grundläggningsförhållanden (behov av sprängning eller pålning) och/eller hur möjligheten ser ut att ansluta till befintligt nät av allmänna anläggningar (vatten, avlopp, vägar). För att undvika förhöjd kostnad på grund av tidspress under projekterings- och byggskede är det viktigt att kunna påbörja arbetet i god tid före önskad inflyttning. Okända faktorer som tomtpris och prisutvecklingen på byggmarknaden när upphandling sker är svåra att förutse.

Beroende på vilken verksamhet som finns på önskad plats idag kan antingen marken behöva röjas eller en befintlig byggnad rivas. Beroende på byggår och verksamhet i lokalerna finns risk för omhändertagande av miljöfarligt avfall vid en rivning.

De flesta investeringskostnader som redovisas i bilaga 2 är beräknade av samhällsbyggnadsförvaltningens fastighetsenhet. De kostnader som inte är beräknade av fastighetsenheten är kursiverade i tabellen. Dessa kostnadsuppskattningar bygger på en schabloniserad kostnad per kvadratmeter på cirka 46 000 kronor. I denna schablon är teknikutrymmen och liknande, inkluderade. Investeringskostnaderna som vi redogör för i denna bilaga är alltså mycket preliminära. Beroende på hur långt fram i projekteringen objektet ligger påverkas graden av osäkerhet i kostnaden.

För de utrymmen som upptas av ytterväggar, teknik och liknande, betalar inte utbildningsförvaltningen någon hyra. Den hyresdrivande investeringskostnaden är då istället 40 000 kr/m², se resonemang ovan. Här har vi alltså valt att räkna utifrån den högre siffran i spannet. Ytorna beräknas utifrån schablonen 10 kvadratmeter per barn/elev men kan avvika i vissa fall.

2014-02-07

Norra Botkyrka

Förskolor i Alby

I december år 2013 bor drygt 1 088 barn i åldern 1-5 år i området. Detta överstiger befolkningsprognosen med 13 barn. Detta påverkar i viss mån behovet av förskoleplatser i området. 2013 var täckningsgraden i snitt under året 76,0 %. Täckningsgraden har de senaste åren ökat med ca 1 % varje år. Om vi räknar med en fortsatt ökningsgrad med 1 %/år under planperioden så kommer vi i slutet av planperioden att ha en täckningsgrad på 80 procent.

För att klara den ökade täckningsgraden och även på sikt kunna gå ur den tillfälliga paviljongförskolan Örnen, inleds i slutet av 2014 bygget av Albydalens förskola med 12 avdelningar. För ändamålet finns 92 mkr beslutade i nu liggande flerårsplan.

Det bör också noteras att det i ett ännu längre tidsperspektiv, inom ramen för projektet Framtid Alby, finns planer på ytterligare bostadsutbyggnader i området, vilket då kan betyda behov av ytterligare förskolor.

I Alby finns behov av upprustning av förskolan Måsen som är mycket nedsliten. Tanken är att bygga om den enligt "Violen"-modellen (se nedan). Kostnaden för detta bedöms av fastighetsenheten och upphandlingsenheten till cirka 39 mkr inklusive inventarier. För att kunna rusta upp denna behöver barnen under upprustningstiden någonstans att vara. Vi föreslår att detta sker under år 2016 och att den då tömda förskolan Örnen (då har Albydalens nya förskola tillkommit) används för evakuering.

Förskolor i Fittja

I december år 2013 bor 538 barn i åldern 1-5 år i området, vilket är 22 färre än vad som bedömts i befolkningsprognosen 2013. Detta är 22 barn färre än befolkningsprognosen.

2013 var täckningsgraden i snitt under året 80,0 %. Täckningsgraden har de senaste åren ökat med ca 1 % varje år. Om vi räknar med en fortsatt ökningsgrad med 1 %/år under planperioden så kommer vi i slutet av planperioden att ha en täckningsgrad på 84 procent.

Samtliga tre förskolor i Fittja är dock i behov av omfattande renoveringar. Humlan renoveras avdelning för avdelning, Lysmasken är under utredning och förskolan Myran är planerad att byggas om enligt Violenmodellen. Kostnaden för Myrans ombyggnad är beräknad till cirka 39 mkr inklusive inventarier.

2014-02-07

För att detta ska vara möjligt att genomföra krävs dock, under ett till två år, en evakueringslösning. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under år 2013 sökt en sådan utan att i området kunna hitta tomtmark för denna.

Därför har under året ett annat förslag på lösning växt fram. Fittjaskolan har utrymme för att inrymma en verksamhet för minst sex förskoleavdelningar i en permanent ny lokal för förskolan. Denna lösning skulle inkludera nödvändiga lokalanpassningar och ge en mycket bättre lokaleffektivitet och pedagogisk standard även för skolan. Förskolan inklusive anpassningarna av skolan är kostnadsbedömd till cirka 39 mkr inklusive inventarier och utemiljö. Det blir dessutom en kostnadseffektiv lösning då inga evakueringslokaler kommer att behövas.

En annan fördel med en lokalisering av förskolan till skolans lokaler är att det blir möjligt att över tid använda lokalerna flexibelt för såväl förskolebarn som elever i grundskolan.

Om vi väljer det senare alternativet innebär att förskolan Myran flyttas till nya lokaler i Fittjaskolan. Hyreskostnaden för förskolan Myran, vilkas lokaler vi i sådant fall säger upp, uppgår till 1,3 mkr per år och täcker i princip hyreskostnadsökningen på Fittjaskolan (som uppkommer på grund av ombyggnaden).

Förskolor i Hallunda och Norsborg

I december år 2013 bor drygt 1 459 barn i åldern 1-5 år i området. Detta är 13 fler barn än i befolkningsprognosen. I Hallunda/Norsborg är det brist på förskoleplatser, då Prästkragen minskat antalet förskoleplatser inför förestående evakuering och renovering. Därtill har efterfrågan ökat mer än förväntat. Detta gör att det i Hallunda/Norsborg kommer att vara 3-5 för få avdelningar fram till dess att Prästkragen öppnas i augusti 2015.

Antalet boende barn i området beräknas öka med 35 fram till år 2018. I augusti 2015 tas förskolan Prästkragens 8 avdelningar i drift och behovet av förskoleavdelningar är då tillgodosett under planperioden, om vi behåller de fem tillfälliga paviljongavdelningarna vid Brunnaskolan. Det behövs alltså ytterligare en förskola på 5-6 avdelningar i området, när paviljongerna avyttras. Mer om det nedan.

Senast år 2019 behöver en ny förskola med fyra avdelningar planeras, när det nya området Prästviken byggs, och placeras i det nya området. Vi vill dock avvakta utvecklingen ytterligare något år innan beslut om ny förskola tas.

Som pilotförskola upprustas för närvarande Violen till en kostnad av 33 mkr inklusive inventarier. Modellen innebär att byggnaden rivs och att en ny

2014-02-07

byggnad byggs upp på befintlig grund, där grunden isoleras från byggnaden. Detta ger utrymme för förändringar i lokaldispositionen som tillgodoser pedagogiska önskemål. Denna modell ger också lägre energikostnader, men framför ger modellen en byggnad som kan förväntas ha en livslängd på 30-40 år och som har ett fullgott inomhusklimat för barn och anställda.

Efter Violen fortsätter vi med förskolan Prästkragen. Byggstart sker under sommaren 2014. Då använder vi paviljongerna vid Brunnaskolan tillsammans med delar av nyrenoverade Violen som evakueringslösning. Kostnaden för denna ombyggnad beräknas till 39 mkr inklusive inventarier.

Grundskolor i norra Botkyrka

44 procent (37 procent förra året) av eleverna i Hallunda-Norsborg går i ett annat område i kommunen, i en fristående skola eller i en annan kommun. Ökningen förklaras främst av etableringen av Internationella engelska skolan i Sätra men också av att fler av eleverna valt även andra skolor i större utsträckning än föregående år. Detta innebär att elevunderlaget i Hallunda-Norsborg har urholkats ytterligare under det senaste året. Det är bara 56 procent av områdets barn som går i våra kommunala skolor i Hallunda-Norsborg.

Befolkningsprognosen visar på att antalet 6-15-åringar totalt ökar med 160 barn i åldern 6-15 år från 2014 till år 2018. Två av de kommunala skolorna i området är i dåligt skick. Såväl Brunnaskolan som Borgsskolan har betydande renoveringsbehov.

Med anledning av både det minskade elevunderlaget som det faktum att Brunnaskolan och Borgsskolan behöver renoveras föreslår förvaltningen en offensiv satsning. Vi föreslår att Borgsskolan sägs upp och att Brunnaskolan rivs. På Brunnaskolans tomt bygger vi en ny integrerad förskola och grundskola. Där bör då 5-6 förskoleavdelningar, som då ersätter nuvarande paviljonglösning. Vidare bör det på skolan finnas plats för 900 elever (treparallelligt årskurserna förskoleklass till år 9) med målsättningen att öka andelen barn som väljer våra skolor. Skolan bör planläggas så att den kan stå klar till läsåret 2019-2020. Frågan behöver dock utredas ytterligare under år 2014. En mycket tidig kostnadsbedömning landar på cirka 470 mkr (exklusive inventariemedel, då dessa hamnar utanför planperioden och beräknat utifrån en byggkostnad om 46 000 kronor per kvadrat och 10 kvm per barn). Detaljplane-, rivnings- och eventuella evakuerings- och extra pålningskostnader är inte inräknade i detta.

I Alby/Fittja klarar de befintliga grundskolorna ökningen ytmässigt.

2014-02-07

Tullinge

Lokal- och upprustningsbehov i området

I december år 2013 bor 1 360 barn i åldern 1-5 år i området, vilket är 15 färre än befolkningsprognosen. Antalet 1-5-åringar kommer enligt prognosen att öka, inte minst beroende på den stora planerade inflyttningen. Fram till 2018 bedöms behovet av platser öka med 23.

Vår bedömning är att det kommer att behövas 72 avdelningar år 2018. Behovet tillgodoses av planerad nybyggnad av förskola i Riksten, 6 avdelningar, och en ytterligare utbyggnad av en avdelning vid Sörgården. Sörgården har en paviljong som står på ett tillfälligt bygglov. Bygglovet går ut sommaren 2015. Samtidigt har vi behov av ytterligare en avdelning i området. Paviljongen kommer att tas bort och Sörgården kommer att byggas ut så att det blir 8 mot dagslägets 7 avdelningar (inklusive paviljong). Detta måste göras under 2014/2015 med tanke på att bygglovstiden går ut år 2015.

Även förskolan Rodret har en paviljong som står på ett tillfälligt bygglov. Bygglovet går ut sommaren 2015. Rodret har idag 3 avdelningar. Rodret minskas till en tvåavdelningsförskola.

Som tidigare nämnts beräknas antalet förskoleklass- och grundskolelever öka med 500 från 2013 till 2018. Ökningen klaras med hjälp av Rikstens skola och upprustning och anpassning av Falkbergsskolan.

Rikstens skola byggs ut i två etapper (205 mkr för etapp ett och 45 mkr för etapp två). Den första stod klar hösten 2013 för årskurserna förskoleklass upp till år 6. Från hösten 2016 beräknas högstadiet i Rikstens skola stå klar. Skolan kommer fullt utbyggd att kunna ta emot 600 elever.

Falkbergsskolan är en av de enheter som ingår i rapporten om upprustning av förskolor och skolor. Den har alltså stora upprustningsbehov. Av den anledningen ska Falkbergsskolan renoveras under 2014-2016. Vidare utnyttjar skolan idag inte sin fulla lokalkapacitet på 7 600 m². Upprustningen ska anpassa Falkbergsskolan till att rymma 500 elever. Till det behövs 5 000 m², alltså 10 m²/elev. Resterande 2 600 m² rivs. Med det får Falkbergsskolan pedagogiskt anpassade och yteffektiva lokaler och Tullinge klarar de växande elevkullarna på högstadiet under planperioden och fram till 2022.

För Falkbergs elever behövs ingen utomstående evakueringslösning, eftersom skolans storlek är tillräcklig för en internevakuering. Anpassningen av Falkbergsskolan är budgeterad till 67 mkr, inklusive inventarier.

2014-02-07

Tumba

Lokal- och upprustningsbehov i området

Förskolan

I december år 2013 bor 1 852 barn i åldern 1-5 år i området. Detta är 48 färre än befolkningsprognosen. Antalet 1-5-åringar kommer enligt befolkningsprognosen att öka, inte minst beroende på den stora planerade inflyttningen. Fram till 2018 bedöms antalet öka med cirka 190 barn. Dock, har det efter att befolkningsprognosen togs fram, skett en del förändringar som påverkar barnantalet. I prognosen ingår utbyggnad av Bremora samt Slättmalm (bägge i Vårstaområdet). Inget av dessa byggplaner kommer dock att bli av under planperioden, vilket minskar behovet med cirka 90 barn. Den totala ökningen av antal barn i åldern 1-5 år fram till år 2018 blir då cirka 100.

År 2015 blir Skogsbacks förskola/skola klar. Där planerar vi för åtta avdelningar. Till denna enhet flyttar barnen från Diamantens förskola, som har fem avdelningar. Diamantens förskola läggs då ned. Samma år inleds en renovering av Opalens förskola, avdelning för avdelning. Opalens förskola bedöms vara färdigrenoverad år 2018 har vi 91 avdelningar i området.

I Vårsta ligger den tillfälliga paviljongförskolan Trollet som har sex avdelningar. Men, detta är en temporär paviljonglösning där bygglovutgåendet går ut år 2018, som behöver ersättas med en permanent förskola.

Som framgår nedan så kommer Malmsjö skola att behöva byggas ut då antalet barn i åldern 6-15 år i området kommer att öka med mer än 100 barn. För att en sådan utbyggnad ska vara möjlig behöver vi använda förskolan Älvan lokaler, som redan idag är anpassad för skolverksamhet och ligger i anslutning till Malmsjö skola. Dock kvarstår behovet av de förskoleplatser som idag finns på Älvan. Idag har Älvan 6 avdelningar.

Kommunledningsförvaltningen vill bygga en kombinerad förskola, äldreboende på tomtmark väster om Dalvägen.

Det betyder att vi vid den nya lokaliseringen, väster om Dalvägen har behov av en förskola med totalt 12 avdelningar från år 2018. Denna ersätter då både nuvarande förskolan Älvan samt den tillfälliga förskolan Trollet. Ett arbete med denna planering pågår redan i samverkan med Samhällsbyggnadsförvaltningen samt Vård- och omsorgsförvaltningen.

Den nya 12-avdelningsförskolan byggs av en privat entreprenör, varför kommunen inte belastas av någon investeringskostnad. Däremot blir det en kostnad för inventariemedel på 6 mkr.

2014-02-07

Grundskolan i Tumba

Upprustningen av Storvretskolans C-hus pågår och är klar sommaren 2014. När C-huset är klart, evakueras F-6 från A- och B-husen till C-huset. Då påbörjas upprustningen och anpassningen av A- och B-husen till förskola, förskoleklass och årskurs 1-3, vilket kommer att bli en egen enhet med namnet Skogsbacksskolan. Upprustningen av Storvretskolan och Skogsbacksskolan är kostnadsberäknad till 108 mkr.

Skogsbacksskolan beräknas vara inflyttningsklar sommaren 2015. Då flyttar barnen från förskolan Diamanten in i hus B och F-3 flyttar från hus C till hus A. I hus C går då årskurs 4-7 kvar, och till hus C kommer även Björkhagas årskurs 7-9 att evakueras.

Björkhaga skola har byggts ut, med separata byggnader under ett stort antal år. Lokalerna är inte lokaleffektiva och inte heller anpassade till dagens behov inom grundskolan. Utifrån behov av platser finns det för idag för mycket lokaler på Björkhaga. Under 2013 har ett arbete genomförts av hur Björkhaga skola skulle kunna omdanas med minskning av de totala lokalytorna och en anpassning till såväl lokaleffektiva lokaler som väl fungerande pedagogiska miljöer.

I det förslag som tagits fram föreslås att tre av byggnaderna sägs upp och att kvarvarande fyra byggnader anpassas och renoveras så att en enhetlig skolmiljö skapas för framtiden. Kostnaden för denna omdaning har beräknats till 165 mkr. Omdaningen möjliggör eventuell försäljning av mark inom skolorådet, en försäljning som skulle kunna delfinansiera investeringen. Alternativt kan marken användas till andra kommunala ändamål.

I områdena Vårsta och Grödinge är befolkningsökningen stor och kommer under kommande år att fortsättas att öka. Inte minst är detta tydligt, som tidigare nämnts, avseende barn i åldrarna 6-15 år. I slutet av planperioden kommer det att finnas mer än 630 barn i dessa åldrar år 2018. År 2022 ser det ut att finnas drygt 750 barn i området.

I samband med att vi bygger ny förskola för Trollet, år 2018, så kombinerar vi det med ersättningslokaler för Älvan. Då går Malmsjö skola in i Älvans lokaler, som bara behöver viss anpassning för att fungera som skollokaler. Genom denna åtgärd kommer Malmsjö skola att kunna ta emot minst 750 barn i åldrarna 6-15 år.

2014-02-07

Gymnasiet

Lokal- och upprustningsbehov

Tullinge gymnasium har idag cirka 600 elever. Antalet ungdomar i åldern 16-18 år kommer inom de närmaste 5 åren att öka kraftfullt i såväl Botkyrka som i länet och i Sverige som helhet. Det innebär att det finns ett utbyggnadsbehov av gymnasieskolan i Tullinge. Ett behov som bedömts att en utökning från 600 till 900 elever är nödvändig från senast tidigt 20-tal. Vidare finns behov av ytterligare en sporthall i Tullingeområdet, både för föreningarnas behov men även för gymnasiets behov. Det är därför lämpligt att en sådan sporthall etableras i anslutning till gymnasiet. Tullinge gymnasium behöver dessutom bättre möjlighet att samla hela skolan, liksom ett mer funktionellt bibliotek och mer funktionell matsal.

Under 2013 har en arbetsgrupp inlett en studie kring vilka olika möjligheter finns inför en utökning av antalet gymnasieplatser i Tullinge.

För att en sådan utökning ska vara möjlig måste nuvarande lokaler byggas ut eller alternativt en ny gymnasieskola byggas. För en utbyggnad av nuvarande skola talar känslan av småskalighet, en form av campuskänsla, som kan bibehållas.

Nackdelarna med en utbyggnad av nuvarande skola är dels att inte ens nuvarande lokaler är anpassade för den verksamhet som bedrivs, vilket innebär att åtgärder behöver vidtas även i befintliga lokaler. Vidare är det svårt att i närheten av skolan hitta tomtmark, tillräckligt stor för en sporthall.

För en nybyggnation på annan plats talar att vi kan få en lokal som är helt anpassad för gymnasieskolans ändamål. Vidare blir det möjligt, om lämplig tomt i Tullinge kan hittas, att ha en sporthall i direkt anslutning till skolan. Med en sådan lösning blir det dessutom möjligt att gå ur de lokaler som gymnasieskolan idag har och därmed blir det möjligt för kommunen att erbjuda dessa lokaler till kreativa företag, som redan idag finns i området.

Frågan behöver dock belysas och analyseras ytterligare under år 2014, varför utbildningsförvaltningen i samverkan med kultur och fritids- samt samhällsbyggnadsförvaltningen, vill återkomma med en fördjupad kostnads- och effektivitetsbedömning under 2015.

Övriga behov

Under perioden fortsätter de sedan några år tillbaka nu pågående köksombyggnaderna. Dessa ombyggnader görs för att de ska vara godkända enligt gällande lagar och regler. För att vara säkra på att vi i fortsättningen kan laga mat på våra förskolor måste planen följas. Annars kommer köken att stängas.

2014-02-07

Ombyggnaderna görs i enlighet med den plan som godkänts av miljöenheten. Här föreslår vi att 25 mkr per år avsätts under planperioden.

Arbetsmiljöåtgärder och lokalanpassning samt anslag för förnyelse av inventarier är nödvändiga. De behövs utifrån förändrade verksamheter, krav från myndigheter samt för att öka säkerheten i arbetet och höja kvaliteten i den fysiska miljön. Anpassningar av lokaler gäller även möjlighet att skapa nya lokala verksamheter. Därigenom minskar behoven att hänvisa elever till verksamheter i andra kommuner. Här ingår även medel för tillgänglighetsanpassning. Här föreslår vi att 10 mkr avsätts per år.

Värmedetektorer (värmekameror) finns på Rikstensskolan och kommer att sättas upp på kommunhusets tak i början av 2014. En målsättning i kommunen är att vi ska gå över från övervakningskameror till värmedetektorer. De är dyrare än övervakningskameror, men täcker avsevärt större områden. Dessa behöver man inte ha tillstånd för att sätta upp, då det egentligen inte är en kamera, utan en värmemätare. Det går inte att identifiera personer med värmekamera, vilket det sällan heller går att göra med övervakningskamera, då den endast täcker området vid fasad och då personer som avser begå brott, döljer sitt ansikte med till exempel huva.

Värmekameran har stora fördelar vad gäller att förhindra brott. Den kopplas till vaktbolaget och ett dataprogram, som omedelbart upptäcker och slår larm om det till exempel uppstår folksamlingar på en skolgård. Väktare kan då åka ut direkt och prata med de närvarande, vilket är mycket brottsförebyggande. Inför 2015-2018 äskar vi därför ytterligare medel för kameraövervakning (2 mkr/år).

Bilaga 2 Investeringar Mkr

Alby/Fittja	2014	2015	2016	2017	2018
Förskola, Alby		92			
Förskola Alby, inventarier			6		
Måsen			35		
Måsen, inventarier				4	
Myran		35			
Myran inventarier			4		
Hallunda/Norsborg	2014	2015	2016	2017	2018
Skola F-9 (3*30)					415
Skola F-9, inventarier					
Förskola 6 avd					55
Förskola 6 avd, inventarier					
Prästkragen	35				
Prästkragen, inventarier		4			
Tullinge	2014	2015	2016	2017	2018
Förskola, Riksten		55			
Förskola Riksten, inventarier			3		
Sörgården	22				
Sörgården inventarier		1			
Rikstens skola, etapp 2 (360+240 elever)		45			
Rikstens skola, etapp 2, inventarier			7		
Falkbergsskolan	30	30			
Falkbergsskolan, inventarier			7		
Tumba	2014	2015	2016	2017	2018
Björkhaga skola, upprustning		165			
Björkhaga skola, inventarier			5		
Storvretsskolan	108				
Storvretsskolan, inventarier		4			
Skogsbacksskolan, inventarier		7			
Förskola, Vårsta ¹			X		
Förskola Vårsta, inventarier				6	
Förvaltningsövergripande investeringar	2014	2015	2016	2017	2018
Inventarier	2	2	2	2	2
Lokalanpassningar, arbetsmiljöåtgärder	5	5	5	5	5
Gymnasieskolan, inventarier mm	3	3	3	3	3
Övervakningskameror	2	2	2	2	2
Ombyggnader, kök	25	25	25	25	25
Investering 2014-2018	1365	232	475	104	47
			507		

¹ Privat entreprenör. Ingen investeringskostnad för kommunen

Belopp med kursiv stil är inte beräknade av fastighetsenheten. Dessa kostnadsuppskattningar bygger på en schabloniserad kostnad per kvadratmeter på cirka 46 000 kronor.

Bilaga 3	Ökade lokalkostnader, mkr, på grund av:									
	Investeringar	Inventarier	Investeringar	Inventarier	Investeringar	Inventarier	Investeringar	Inventarier	Investeringar	Inventarier
Alby/Fittja	2015		2016		2017		2018		2019	
Förskola, Alby			4,9							
Förskola Alby, inventarier			0,5							
Måsen					1,6					
Måsen, inventarier					0,3					
Myran			1,6							
Myran inventarier			0,3							
Hallunda/Norsborg	2015		2016		2017		2018		2019	
Skola F-9 (3*30)								14,0		
Skola F-9, inventarier									1,8	
Förskola 6 avd								1,8		
Förskola 6 avd, inventarier									0,6	
Prästkragen	1,4									
Prästkragen, inventarier		0,3								
Tullinge	2015		2016		2017		2018		2019	
Förskola, Riksten			2,5							
Förskola Riksten, inventarier			0,3							
Sörgården	0,9									
Sörgården inventarier		0,1								
Rikstens skola, etapp 2 (360+240 elever)			4,2							
Rikstens skola, etapp 2, inventarier			0,6							
Falkbergsskolan			2,4							
Falkbergsskolan, inventarier			0,6							
Tumba	2015		2016		2017		2018		2019	
Björkhaga skola, upprustning			6,5							
Björkhaga skola, inventarier			0,4							
Storvretsskolan	4,2									
Storvretsskolan, inventarier		0,3								
Skogsbacksskolan, inventarier		0,6								
Förskola, Vårsta ¹							5,5			
Förskola Vårsta, inventarier							0,6			
Förvaltningsövergripande investeringar	2015		2016		2017		2018		2019	
Inventarier		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
Lokalanpassningar, arbetsmiljöåtgärder		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Gymnasieskolan, inventarier mm		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Övervakningskameror		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
Ombyggnader, kök		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	
Ökade kostnader pga investeringar² 2015-2019	46,0	6,5	22,1	1,6	0,0	15,8				
Ökade kostnader pga inventarieköp 2015-2019	25,3	3,8	5,2	2,8	8,6	4,9				
Ökade lokalkostnader totalt 2015-2019	71,3	10,3	27,3	4,4	8,6	20,7				

¹ Privat entreprenör. Ingen investeringskostnad för kommunen

² Avskrivningskostnader, och vid ny- och tillbyggnad även ökad kostnad för hyra och drift

3**Ombudgetering 2013-2014 (UF/2014:16)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige fastställa förslag till ombudgetering av 2 454 tkr till 2014 av ej använda tilldelade medel för kompetensutveckling för 2013

att föreslå kommunfullmäktige besluta om ett tilläggsanslag till utbildningsnämnden för 2014 med 487 tkr motsvarande ej använda statsbidrag till särskilt riktade insatser som inte via redovisingen kunnat föras över mellan åren

Sammanfattning

Ett av dessa överskott är särskilt anvisade pengar från Kompetensfonden med 2 454 167,- kr som inte kunnat användas 2013. I samband med beslut om fördelning av pengar ur Kompetensfonden för 2014 godkändes att uppskattade ej använda pengar under 2013, 2 300 tkr, skulle få överföras till 2014. Då faktiskt redovisat överskott i bokslutet är något högre, föreslår utbildningsnämnden att hela överskottet om 2 454 tkr får ombudgeteras till 2014.

2014-02-11

Dnr UF/2014:16

Referens
Rolf Hammar

Mottagare
Utbildningsnämnden

Ombudgetering 2013-2014

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige fastställa förslag till ombudgetering av 2 454 tkr till 2014 av ej använda tilldelade medel för kompetensutveckling för 2013

att föreslå kommunfullmäktige besluta om ett tilläggsanslag till utbildningsnämnden för 2014 med 487 tkr motsvarande ej använda statsbidrag till särskilt riktade insatser som inte via redovisingen kunnat föras över mellan åren

Sammanfattning

Ett av dessa överskott är särskilt anvisade pengar från Kompetensfonden med 2 454 167,- kr som inte kunnat användas 2013. I samband med beslut om fördelning av pengar ur Kompetensfonden för 2014 godkändes att uppskattade ej använda pengar under 2013, 2 300 tkr, skulle få överföras till 2014. Då faktiskt redovisat överskott i bokslutet är något högre, föreslår utbildningsnämnden att hela överskottet om 2 454 tkr får ombudgeteras till 2014.

Överskott 2013 som föreslås överföras till 2014

I resultatet för utbildningsnämnden 2013 finns ett antal överskott som har en särskild inriktning och syfte.

Ett av dessa överskott är särskilt anvisade pengar från Kompetensfonden med 2 454 167,- kr som inte kunnat användas 2013. I samband med beslut om fördelning av pengar ur Kompetensfonden för 2014 godkändes att uppskattade ej använda pengar under 2013, 2 300 tkr, skulle få överföras till 2014. Då faktiskt redovisat överskott i bokslutet är något högre, föreslår ut-

2014-02-11

Dnr UF/2014:16

bildningsnämnden att hela överskottet om 2 454 tkr får ombudgeteras till 2014.

Det finns dessutom resterande intäkter från särskilt riktade statsbidrag som utbildningsnämnden fick för något år sedan till insatser inom vissa specificerade områden. De genomförda insatserna gjordes till en lägre kostnad än vad vi fick statsbidrag till. Bidragsgivaren staten har inte längre något krav på återbetalning av ej använda bidrag. Någon uppbokning som skuld till staten i bokslutet är därför inte möjlig enligt redovisningslagstiftningen.

Utbildningsnämnden har hela tiden hållit dessa statsbidrag avskilda från den ordinarie verksamheten via särskild projektredovisning. Vår avsikt är att under 2014 använda de resterande statliga bidragen för att genomföra utvecklingsinsatser inom de områden de var anvisade till.

De två områden som är berörda är:

1. Mångfaldssatsningen inom det övergripande projektet "Bättre resultat och minskade skillnader". Ett delprojekt inom detta område har varit den del inom "Läsa-skriva-räkna" som avslutades 2012. Under 2013 var tanken att använda de resterande pengarna till implementering av "Språkpolycyn". Detta blev inte av under 2013 men nu är detta planerat att genomföras 2014 bl a via en projektanställd licentiand som kommer att leda arbetet. Belopp som redovisas som överskott i bokslutet för 2013 är 153 tkr. (*Avser projekt 4054*).

2. Även dessa pengar har koppling till ett delprojekt inom "Läsa-skriva-räkna" men är tilldelade via en annan ansökan om statligt stöd än den som ingår i punkten 1. För 2014 är det planerat att använda pengarna till studiecirklar i "Att skriva sig till läsning" och "Läsförståelsestrategier". Belopp som redovisas som överskott i bokslutet för 2013 är 334 tkr. (*Avser projekt 4076*).

Då det inte i bokföringen går att boka upp dessa ej använda statsbidrag mellan åren, begär utbildningsnämnden att få motsvarande belopp som redovisas som överskott 2013 som ett tilläggsanslag av kommunfullmäktige 2014.

Beloppen för de två utvecklingsområdena uppgår till totalt 487 tkr.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Rolf Hammar
Tf ekonomichef

4

Internkontrollplan 2014 (UF/2014:14)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att fastställa förvaltningens förslag till intern kontrollplan för 2014

att den årliga återrapporteringen till utbildningsnämnden ska ske senast vid nämndens sammanträde i oktober

att nämnden senast vid sitt sammanträde i oktober behandlar och fastställer en risk- och väsentlighetsanalys av verksamheten inom nämndens ansvarsområde samt

att nämnden senast vid sitt sammanträde i oktober fastställer rutiner för nämndens arbete med den interna kontrollen enligt det nya reglementet inklusive tillämpningsanvisningar

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till internkontrollplan för 2014. Både sättet att ta fram förslaget och hur det kontrolleras och avrapporteras följer samma modell som föregående år. Förvaltningen föreslår med anledning av det nya reglementet att det under 2014 senast till utbildningsnämnden i oktober utarbetas ett underlag till en risk- och väsentlighetsanalys för nämndens ansvarsområde samt förslag till rutiner för nämndens arbete med den interna kontrollen.

2014-02-10

Dnr UF/2014:14

Referens
Rolf Hammar

Mottagare
Utbildningsnämnden

Internkontrollplan 2014

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att fastställa förvaltningens förslag till intern kontrollplan för 2014

att den årliga återrapporteringen till utbildningsnämnden ska ske senast vid nämndens sammanträde i oktober

att nämnden senast vid sitt sammanträde i oktober behandlar och fastställer en risk- och väsentlighetsanalys av verksamheten inom nämndens ansvarsområde samt

att nämnden senast vid sitt sammanträde i oktober fastställer rutiner för nämndens arbete med den interna kontrollen enligt det nya reglementet inklusive tillämpningsanvisningar

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till internkontrollplan för 2014. Både sättet att ta fram förslaget och hur det kontrolleras och avrapporteras följer samma modell som föregående år. Förvaltningen föreslår med anledning av det nya reglementet att det under 2014 senast till utbildningsnämnden i oktober utarbetas ett underlag till en risk- och väsentlighetsanalys för nämndens ansvarsområde samt förslag till rutiner för nämndens arbete med den interna kontrollen.

Intern kontroll – nytt reglemente

Kommunfullmäktige fastställde den 30 januari 2014 ett nytt reglemente för den interna kontrollen (*se bilaga 1*). Det nya reglementet börjar gälla från och med 2014-03-01.

En nyhet i reglementet är kravet på att varje nämnd ska fastsätta en dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys av verksamheten inom nämndens ansvarsområde. Denna del i reglementet träder i kraft från och med 2015.

2014-02-10

Dnr UF/2014:14

Tidplanen för kontrollarbetet har också ändrats en del. Nämnderna ska i januari varje år anta en särskild plan för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras till nämnderna senast i början av november. Nämnderna ska också senast i början av november rapportera resultatet till kommunstyrelsen (tidigare tillsammans med årsredovisningen).

Kommunstyrelsen kommer varje år i december att fastställa vissa förvaltningsövergripande kontrollmoment inom vissa processer/ rutiner som ska granskas inom hela kommunen.

Av tillämpningsanvisningarna framgår att nämnderna ska ha minst en fastställd rutin för:

- Hur planering och rapportering av internkontrollarbetet ska gå till
- Introduktion till nyanställda chefer om vad intern kontroll innebär

Förvaltningen föreslår med anledning av det nya reglementet att det under 2014 senast till utbildningsnämnden i oktober utarbetas ett underlag till en risk- och väsentlighetsanalys för nämndens ansvarsområde samt förslag till rutiner för nämndens arbete med den interna kontrollen.

Detta innebär att arbetssättet enligt det nya reglementet kommer att påbörjas under våren 2014 och att det tillämpas fullt ut från och med planeringen av den interna kontrollen för 2015.

Avrapportering till nämnden av resultatet för 2014 föreslås ske i oktober för att hinna överlämna rapporten till kommunstyrelsen i början av november.

Internkontrollplan 2014

Utbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till internkontrollplan för 2014. Både sättet att ta fram förslaget och hur det kontrolleras och avrapporteras följer samma modell som föregående år. Tidpunkten för avrapportering ändras till senast oktober med anledning av det nya reglementet.

2014-02-10

Dnr UF/2014:14

De granskningsområden som föreslås för 2014 inom nämndens ansvarsområde är följande (*detaljerad sammanställning redovisas i bilaga 2*).

Kontroller som föreslås beslutas av utbildningsnämnden
God kvalité vid redovisning av externt finansierade driftprojekt
God kvalité på periodiseringar vid delårsrapporteringarna
Tillämpning av ny rutin för ekonomisk uppföljning
Rätt användning av ansvars- och verksamhetskoder
Rätt hantering vid avslutning av konteringskoder som upphör att gälla
Rätt användning av motpartskoder enligt nya regler 2014
Bra underlag och rätt hantering för inbetalning av driftbidrag

De förvaltningsövergripande kontroller som kommunstyrelsen beslutat ska gälla hela kommunen för 2014 redovisas i *bilaga 3*. I flera av dessa kontroller kommer respektive förvaltning att delta i själva kontrollarbetet inom sin egen förvaltning.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Rolf Hammar
Tf ekonomichef

Reglemente för intern kontroll

Syfte med reglementet

1 § Syfte

Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel och skador.

Syftet med detta reglemente är att säkerställa att en tillfredsställande intern kontroll upprätthålls. Det innebär att det med rimlig grad av säkerhet ska säkerställas att följande mål uppnås:

- Verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt.
- Tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten.
- Efterlevnaden av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m. är tillfredsställande.

Ansvar och organisation av intern kontroll

2 § Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen, samt ett ansvar för att se till att denna organisation kontinuerligt utvecklas utifrån kommunens behov av intern kontroll.

Kommunstyrelsen ska ta fram och besluta om förvaltningsövergripande anvisningar.

3 § Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina respektive verksamhetsområden. Den enskilda nämnden har ansvar för att se till att den interna kontrollen organiseras samt att vid behov besluta om nämndspecifika regler och anvisningar för den interna kontrollen.

Detta gäller även kommunstyrelsen för dess egen förvaltning.

4 § Förvaltningschefen

Inom nämndens verksamhetsområde ansvarar förvaltningschefen för att konkreta regler och anvisningar är utformade så att en god intern kontroll kan upprätthållas. I detta ansvar ligger att vederbörande ska ansvara för arbetet med att åstadkomma och upprätthålla en god intern kontroll.

Förvaltningschefen ska löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

2013-12-16

5 § Övriga chefer

De ansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om intern kontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare har de att verka för att de anställda arbetar mot uppställda mål och att arbetsmetoder som används bidrar till en god intern kontroll.

6 § Övriga anställda

Övriga anställda är skyldiga att följa antagna anvisningar i sin arbetsutövning.

Styrning och uppföljning av intern kontroll

7 § Styrning och uppföljning av intern kontroll

Varje nämnd har en skyldighet att styra och följa upp den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområden. Nämnden ska som grund för sin styrning göra dokumenterade risk- och väsentlighetsbedömningar.

8 § Intern kontrollplan

Alla nämnder ska i januari varje år, anta en särskild plan för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas. För kommunstyrelsens del ska planen antas i december för nästkommande år.

9 § Uppföljning av intern kontrollplan

Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden senast i början av november, i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen.

Rapport till nämnden ska ske minst en gång per år. I samband med detta ska även den interna kontrollplanens aktualitet prövas.

10 § Brister i processer och rutiner

Brister i processer och rutiner ska omedelbart rapporteras till förvaltningschef, närmast överordnad eller den som nämnden utsett. Allvarigare brister ska utan dröjsmål även rapporteras till nämnd och kommunstyrelsen.

11 § Nämndens rapportskyldighet

Nämnden ska senast i början av november, rapportera resultatet från årets uppföljning av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen.

12 § Kommunstyrelsens skyldigheter

Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, se till att sådana åtgärder genomförs av berörd nämnd. Kommunstyrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

2013-12-16

Tillämpningsanvisningar till reglemente för intern kontroll

1 § Begreppet ”rimlig grad av säkerhet” innebär att kommunstyrelsen och nämnderna ska göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Vid bedömning av kontrollnytta, ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för verksamheten hos olika intressenter.

Målet ”ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet” innebär bl.a. att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet samt att säkerställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till fastställd verksamhetsidé och mål.

Målet ”tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten” innebär att kommunstyrelsen, nämnderna samt övriga intressenter ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av verksamhetens prestationer och kvalitet samt övrig relevant information om verksamheten och dess resursanvändning.

Målet ”efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera” innefattar lagstiftning såväl som kommunens interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

2 § Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen (KL) 6:1 och 6:3 ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt för att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Denna uppsikt innebär rätt att göra påpekanden, lämna råd och anvisningar samt, om det är nödvändigt, lämna förslag till kommunfullmäktige om förändringar.

3 § Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i KL 6:7 och 9:9. Det är alltid respektive nämnd som har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll. I detta ansvar ligger att utifrån principerna för den interna kontrollen i kommunen, samt utifrån respektive nämnds förutsättningar, vid behov se till att regler och anvisningar för den egna interna kontrollen utfärdas. Det är viktigt att detta dokumenteras och beslutas av nämnden.

Varje nämnd ska minst ha en fastställd rutin för:

- Hur planering och rapportering av internkontrollarbetet ska gå till.
- Introduktion till nyanställda chefer om vad intern kontroll innebär.

4 § Förvaltningschefen har det övergripande ansvaret för att det praktiska arbetet med intern kontroll fungerar.

7 § Nämnden ska inom sin organisation tydliggöra ansvaret för den interna kontrollen och innebörden av denna. Nämnden ska också planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen. Som grund för planering, prioritering och uppföljning av internkontrollarbetet ska en risk- och väsentlighetsanalys göras.

2013-12-16

8 § Processer, rutiner och därtill hörande kontrollmoment ska väljas ut med utgångspunkt från genomförd risk- och väsentlighetsbedömning. Omfattningen av denna plan måste diskuteras med utgångspunkt från den omfattning och volym som nämndens verksamhet har, och den risk- och väsentlighetsbedömning som har gjorts.

9 § Genomförd uppföljning rapporteras till nämnden oavsett utfall. Rapporten ska innehålla omfattning av utförd uppföljning, utfallet och eventuellt vidtagna åtgärder. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag på åtgärder för förbättringar. Rapportering till nämnden ska ske i form av en skrivelse med kopior av rapporteringsblad som bilagor.

10 § Syftet med att omedelbart rapportera brister är att man inom förvaltningen omgående ska kunna vidta åtgärder för att komma till rätta med de brister som har uppmärksammats. Brister som noteras ska omedelbart bli föremål för utredning och dokumenteras.

INTERN KONTROLLPLAN UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN 2014

Rutin/ process/ system	Kontrollmoment	Kontrollansvar	Kontrollmetod	Rapportering till	Tidpunkt/ frekvens
Kontroller som beslutas av utbildningsnämnden					
Kvalitén vid redovisning av externt finansierade driftprojekt	Att den löpande redovisningen för dessa projekt inkl periodisering följer god redovisningssed och kommunens interna regler	Ekonomichef	Alla externt finansierade driftprojekt	Förvaltningschef	En gång/år
Kvalitén på periodiseringar vid delårsrapporteringarna	Att periodiseringarna vid de två delårsrapporterna följer god redovisningssed och kommunens interna regler	Ekonomichef	Stickprov	Förvaltningschef	Två gånger/år
Ny rutin för ekonomisk uppföljning	Att ny rutin för ekonomisk uppföljning tillämpas	Controller	Alla inrapporterade uppföljningar med avvikelser är rapporterade till närmaste chef	Ekonomichef	Två gånger/år
Användning av ansvars- och verksamhetskoder	Rättning sker av felaktigt använda ansvars- och verksamhetskoder i kodplanen	Controller	Totalavstämning av använda koder utanför tillåtna intervall	Ekonomichef	Två gånger/år
Avslutning av konteringskoder som upphör att gälla	Att avslutade konteringskoder blir spärrade för användning	Controller	Stickprov	Ekonomichef	Två gånger/år
Användning av motparts-koder enligt nya regler 2014	Att motparts-kontering används enligt nya regler 2014	Controller	Stickprov	Ekonomichef	Två gånger/år
Inbetalning av driftbidrag	Rapportering sker i god tid till central kassafunktion om kända inbetalningar av olika driftbidrag	Controller	Stickprov	Ekonomichef	Två gånger/år

Kommunstyrelsens internkontrollplan 2014 - övergripande ansvar (KS/2013:735)

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner upprättad internkontrollplan för kommunstyrelsens kommunövergripande ansvar.

Sammanfattning

Enligt reglemente ansvarar nämnden inom sitt verksamhetsområde för att utforma och organisera den interna kontrollen och finna effektiva system för uppföljning.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen.

Kommunledningsförvaltningen har för 2014 upprättat ett förslag till internkontrollplan. Planen tar upp kommunövergripande områden och kontrollmoment som en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar.

Som grund för internkontrollplanen har en risk- och väsentlighetsanalys gjorts, vilken ligger till grund för vilka områden/rutiner/processer som ska granskas särskilt under 2014.

Ett arbete med att utveckla och utvidga den interna kontrollen i kommunen pågår och fortsätter under 2014.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i en tjänsteskrivelse
2013-12-16

2013-12-16

Dnr KS/2013:735

Referens

Monica Blommark

Mottagare

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens internkontrollplan 2014 – övergripande ansvar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner upprättad internkontrollplan för kommunstyrelsens kommunövergripande ansvar.

Sammanfattning

Enligt reglemente ansvarar nämnden inom sitt verksamhetsområde för att utforma och organisera den interna kontrollen och finna effektiva system för uppföljning.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen.

Kommunledningsförvaltningen har för 2014 upprättat ett förslag till internkontrollplan. Planen tar upp kommunövergripande områden och kontrollmoment som en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar.

Som grund för internkontrollplanen har en risk- och väsentlighetsanalys gjorts, vilken ligger till grund för vilka områden/rutiner/processer som ska granskas särskilt under 2014.

Ett arbete med att utveckla och utvidga den interna kontrollen i kommunen pågår och fortsätter under 2014.

Mattias Jansson
Kommundirektör

Expedieras till

Niclas Johansson, ekonomichef
Lena Hadad, HR-chef

2013-12-16

Dnr KS/2013:735

Anders Kuylser, upphandlingschef
Lars Svantesson, IT-chef
Karin Wallqvist, redovisningschef
Monica Blommark, controller

2013-12-09

Internkontrollplan

Nämnd: Kommunstyrelsen kommunövergripande

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
<i>Vad heter risken?</i>	<i>Vilken kontroll/åtgärd måste finnas eller fungera för att motverka risken?</i>	<i>Vad innebär risken?</i>	<i>Hur kommer kontrollen att ske och ofta?</i>	<i>Vem är ansvarig?</i>	<i>Till vem och hur ofta rapporteras kontrollerna?</i>	<i>Vilket riskvärde är bedömt?</i>
Ekonomi						
Attest	Att attestförteckningar finns och är sparade enligt krav i reglementet	Obehörig beslutsatsterar betalningar	Kontroll av att samtliga förvaltningar lämnat in förteckning till ekonomienheten på kommunledningsförvaltningen. Kontroll februari/mars	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	12
	Att överordnad attesterar personliga eller förtroendekänsliga fakturor/utlägg.	Felaktiga utbetalningar. Skadat förtroende för kommunen.	Stickprov 4 gånger per år med hjälp av respektive förvaltning.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9-16

2013-12-09

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
Utanordning	Att utanordning inklusive underlag är korrekta.	Felaktiga utbetalningar. Skadat förtroende för kommunen.	Stickprov 6 gånger per år.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	12
Handkassor	Att redovisade underlag/kvitton är korrekta och har verksamhetskoppling samt att befintliga anvisningar följs.	Skadat förtroende.	Stickprov 4 gånger per år.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
Kontanterering	Att verksamheter som har mynthantering har lämpliga och kända rutiner.	Skadat förtroende.	Samtliga 1 gång per år. Ekonomienheten initierar, förvaltningarna bistår med underlagen.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
Representation	Att belopp, momsavdrag, uppgifter om syfte och deltagare överensstämmer med gällande regler	Skadat förtroende.	Stickprov 4 gånger per år med hjälp av respektive förvaltning.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9-12

2013-12-09

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
Anläggningsregistret	Att bokförda värden i anläggningsregistret är rimliga.		Stickprov 2 gånger per år.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
Leverantörsfakturer	Att fakturer tidsmässigt betalas enligt avtal eller betalningsvillkor.	Förtroendeskada samt inkasso och räntefakturer.	Stickprov 4 gånger per år.	Ekonomichef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
HR						
Introduktion	Att nya ledare deltar i den kommungemensamma introduktionen.	Att nyanställd ledare inte får den kommunövergripande informationen som behövs för tjänsten.	Jämförelse av deltagarlistor mot nyanställda chefer i kommunen.	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
Rekrytering	Att förvaltningarna använder rekryteringsverktyget vid anställningar.	Ineffektiv och eventuellt felaktig rekryteringsprocess.	Stickprov 2 gånger per år.	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	6

2013-12-09

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
	Att nyanställda lämnar uppgift om bisysslor.	Förtroendeskada	Stickprov 1 gång per år. Kontroll av följsamhet mot anvisning.	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
	Att utdrag hämtas ur belastningsregister och diarie-förs.	Förtroendeskada	20 stickprov, 1 gång per år	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	16
	Att anställningsformerna tillämpas korrekt.	Felaktiga anställningsformer	30 stickprov, 1 gång per år	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
Löneadministrativa processen	Att utbetalda löner är korrekta.	Förtroendekänsligt	Alla bruttolöner över 50 000 kronor och nettolön över 35 000 kronor per månad kontrolleras.	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9

2013-12-09

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
	Att utbetalda löner är korrekta.	Förtroendekänsligt	Kontroll att semester och tjänsteledigkvoter är korrekta.	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
	Att utbetalda löner är korrekta.	Förtroendekänsligt	Kontroll vid varje löneköring enligt fastställd rutin. Sammanställs och redovisas årligen.	HR-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
Upphandling						
Upphandlingsform	Att direktupphandling inte sker när formaliserad upphandling krävs		Stickprov, 50 inköp varav 20 ska avse konsulttjänster	Upphandlingschef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	12
Ramavtal	Att ramavtalen används		Registeranalys. Stickprov, 50 stycken i olika varugrupper	Upphandlingschef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	12

2013-12-09

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
Direktupphandling	Att tillåten beloppsgräns för direktupphandling inte överskrids		Stickprov 15 direktupphandlingar från leverantörer som inte används generellt	Upphandlingschef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	12
Upphandling med anbudsförfarande	Att alla som berörs av upphandlingen har fått kännedom om anbudssekretessen		Intervju av 20 personer som berörts av upphandling	Upphandlingschef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	12
Avtal – bevakning och uppföljning	Att tillsvidareavtal inte förekommer		Kontroll av samtliga avtal	Upphandlingschef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9
	Att avtalstiden bevakas		Stickprov av 10 avtal.	Upphandlingschef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9

2013-12-09

Rutin/process/system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16*
IT						
Kvalitet och effektivitet	Att viktiga/känsliga processer/verksamhetssystem har behandlats utifrån PM3-modellen.	Ineffektivitet och felprioritering av resurser	Inventering och prioritering av återstående processer/verksamhetssystem.	IT-chef	Kommundirektör och kommunstyrelsen	9

*Risk 1-16 grundar sig på genomförd risk- och väsentlighetsbedömning. Summan är beräknad genom att multiplicera konsekvensen och sannolikheten.

Konsekvenser vid fel (väsentlighet). Påverkan på verksamheten/ kostnaden om fel uppstår:

Försumbar = 1	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
Lindrig = 2	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommun
Kännbar = 3	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommun
Allvarlig = 4	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa

2013-12-09

Sannolikhetsnivåer för fel (risk för fel)

Osannolik = 1	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå
Mindre sannolik = 2	Risken är mycket liten att fel ska uppstå
Möjlig = 3	Det finns risk för att fel ska uppstå
Sannolik = 4	Det är mycket troligt att fel ska uppstå

5

Lokalprogram Sörgården (UF/2014:20)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner lokalprogrammet för förskolan Sörgården.

Sammanfattning

Enligt kommunens lokalanskaffningsprocess skall den berörda verksamhetsnämnden besluta om lokalprogram innan ett ärende går vidare till tekniska nämnden, fastighetskontoret, för fortsatt förstudie/förprojektering. Lokalprogrammet skall visa på behovet av lokaler samt vilka funktioner de skall fylla. Till detta skall fogas en programkalkyl som endast är en grov schablonberäkning av kostnaderna för att genomföra programmet samt av framtida driftskostnader.

2014-02-11

Dnr UF/2014:20

Referens
Sarah Normark Bladh
Eva Forsberg
Leif Edin
Elisabeth Gonzalez

Mottagare
Utbildningsnämnden

Lokalprogram Sörgården

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner lokalprogrammet för förskolan Sörgården.

Sammanfattning

Enligt kommunens lokalanskaffningsprocess skall den berörda verksamhetsnämnden besluta om lokalprogram innan ett ärende går vidare till tekniska nämnden, fastighetskontoret, för fortsatt förstudie/förprojektering. Lokalprogrammet skall visa på behovet av lokaler samt vilka funktioner de skall fylla. Till detta skall fogas en programkalkyl som endast är en grov schablonberäkning av kostnaderna för att genomföra programmet samt av framtida driftskostnader.

Lokalprogram för Sörgården, ombyggnad/tillbyggnad av två avdelningar och tillagningskök

Investeringsmedel 2014 ¹ :	22 mkr
Nyckeltal	9,0 m ² /barn
Antal personer, totalt;	53
Barn	46
Pedagoger	6
Kökspersonal	2
Städ	1
Chef	1
Övrig personal	0

Alltså behövs en förskoleyte på 415 m².

Ekonomiska konsekvenser

¹ Enligt flerårsplan 2014-2017, beslutad av kommunfullmäktige i juni 2013

2014-02-11

Dnr UF/2014:20

I Flerårsplanen finns investeringsmedel beviljade för om- och tillbyggnad av två avdelningar och tillagningskök på Sörgårdens förskola. Totalt 23 miljoner kr inklusive inventarier. Detta ger en driftskostnadsökning på 1,1 miljoner kr per år.

Verksamhetens inriktning och tankar

Möjlighet till ett nära samarbete mellan de nya avdelningarna bör finnas i form av gemensamma stora och små ytor för t.ex. ateljé, pedagogiskt kök. Det måste finnas fönster mellan rummen så att verksamheternas olika rum kan ses från alla håll.

En tydlig huvudingång bör finnas för besökare. Leveranserna till förskolan måste vara säkra.

De båda avdelningarna bör ha sina entréer på/mot gården.

Om möjligt bör det vara glas i såväl inner- som ytterdörrar.

Det måste finnas separata varumottagningar för kök och övriga leveranser till förskolan.

Skötrummen kommer att användas till vatten/sandlek men ska vid behov kunna göras om till skötrum.

Solskydd behövs på samtliga fönster.

En vägg/avd. skall förberedas för att kunna användas med projektor. D.v.s. en yta på 140x 240x ska vara slät och blank samt ha eluttag i takhöjd.

Köket bör ligga så centralt som möjligt i byggnaden för att underlätta arbetet för samtlig personal. Om möjligt ska köket placeras i norrläge.

Dammansamlade ytor ska undvikas vilket ska uppmärksammas gällande t.ex. belysningsarmaturer, ventilationskanaler och skåpuppsättningar.

Personalutrymmen blir gemensamma för hela förskolan och ska ha utrymmen för 30 anställda.

Entréer/hall

- Utanför entréer ska finnas skrapgaller och vattenutkast. Vägen mot entrén ska vara "hårdgjord" för att man inte i onödan ska dra in smuts. Marken under vatten utkastet måste vara sådan att det inte uppstår lervälling eller stora vattenpölar där. Dräneringen måste fungera.

2014-02-11

Dnr UF/2014:20

- När man kommer in på avdelningen ska det finnas en groventré där man tar av ytterkläder och skor/stövlar.
- 2 avfuktningsskåp/per avdelning med anslutning till avlopp ska finnas
- I kapprum/hall ska det finnas klädhängare och förvaringsfack, här ska också finnas plats för personalens arbetskläder avskilt från barnens
- Kapprummet ska rymma påklädningsbänk och man måste kunna ta sig fram i rummet även om någon sitter på bänken för att hjälpa ett barn.
- Entrén ska utformas så att obehöriga inte obemärkt kan komma in
- Toalett ska finnas i anslutning till groventrén.
- Yta ska finnas till dokumentation för föräldrar. För att personalen ska kunna använda olika sätt att presentera dokumentationen behövs IT-kontakt.

Skötrum/toaletter

- Toalett och skötrum bör vara placerade i anslutning till själva avdelningen.
- Toaletterummen ska vara minst 160 cm breda om toalettstolen inte är centrerad. På en sida ska det vara minst 80 cm så att personalen kan komma in med rullpall. Om toalettstolen placeras mitt i rummet måste det vara 240 brett.
- Skötrummet ska vara förberett för att kunna installera elektriskt höj- och sänkbart skötbord med avlopp, golvbrunn och vatten framdraget.
- Handfat ska inte sättas upp inne på toaletterna utan ersätta av tvätt-ränna utanför.
- Toalettpappershållare, tvålhållare och hållare för pappershanddukar ska vara placerade på barnens nivå
- Kranarna bör vara sensorstyrda.
- Halva toalettdörrar med handtag
- Inga trösklar skall finnas
- Belysningen i dessa rum ska vara sensorstyrda

Allmänt på förskolan

- Alla dörrar ska förses med klämskydd.
- Det ska vara skjutdörrar i den mån det går för att minska klämrisker.
- Genom rätt val av golv-, vägg- och takmaterial ska god ljuddämpning garanteras. Rumsakustiken får inte överskrida en efterklangstid av 0,5 sek.
- Det ska finnas bra solskydd på fönster och alla fönster ska vara av okrossbart glas.

2014-02-11

Dnr UF/2014:20

- Ateljé samt ytterligare ett rum ska vara utrustade med diskbänk i barn och vuxenhöjd samt skåp i barn och vuxenhöjd.
- Fasta förvaringshyllor/skåp skall finnas på varje avdelning. Dessa bör gå upp till tak för att undvika dammansamlade ytor. Hyllsystemen på väggen ska sättas upp med flyttbara väggskenor.
- För att undvika senare uppsättning av smålampor, skall belysningen på förskolan vara dimbar. Eluttag ska monteras över fönstren.
- Vägghöjderna ska sitta 120 cm upp på väggen. Det ska vara ett väl genomtänkt antal eluttag i varje rum.
- Högt uppsatta lampor måste kunna sänkas för lampbyten.

Personal

- Det ska finnas personalrum och möjlighet till avskild vila i vilrum.
- Det skall finnas plats för ytterkläder, värdefackskåp, toaletter och duschrum.
- I personalrummet skall finnas diskbänk, mikro, kylskåp, diskmaskin och extra eluttag.
- Eluttag och vatten framdraget till kaffeautomat
- Dessutom behövs konferensrum, samtalsrum, utrymme för kopiator och annan kontorsutrustning samt ett rum för en förskolechef.
- Det ska även finnas tillräckligt med arbetsplatser för personalen så att de kan sköta sitt arbete med dokumentation.

Förråd/förvaring

- Centralt förråd för pedagogiskt material, säsongsmaterial med mera.
- Förråd för blöjor och andra hygieniska produkter måste ligga i anslutning till transportentré/varuintag, får inte tas genom köket.

Utemiljön

Utformningen

- Barnens utemiljö ska vara väl skild från biltrafik och transporter till och från förskolan.
- Det ska vara bra belysning på gården och fasaden.
- Det ska finnas både mjuka och hårda ytor att vara på.

Lek

- Solavskärmning måste finnas på gården
- Förråd för förskolans barnvagnar
- Förråd för leksaker och annat utematerial
- Enkelt förråd för privata vagnar. Ska vara låsbart.
- Tak och plats för bord i anslutning till avdelningen.

2014-02-11

Dnr UF/2014:20

Snöröjning och halkbekämpning

Se till att det finns plats för att lägga upp snö, samt att man kommer fram med maskiner på gården. Vad gäller halkbekämpning är det viktigt att det finns en sandningssandlåda, ur vilken personal själv kan hämta sand, om det vid extrem halka tar lång tid för avtalad entreprenör att halkbekämpa.

För övrigt ska samhällsbyggnadsförvaltningens riktlinjer för utemiljön följas.

Städutrymmen

- Utslagsvask med slangkoppling för att man enkelt ska kunna fylla hinkar mm
- Hyllor på väggarna för toalettpapper, handdukar och annat material
- Här skall rymmas städvagn, städmaskin och en person samtidigt.
- I städutrymmet måste det finnas skåp och krokar för städpersonalens ombyten.

Tvättmaskin

Någonstans i huset ska det finnas tvättmaskin och torktumlare, för avdelningarnas och kökets behov.

Tillagningskök och matsal

- Tänk på kökets placering ur väderstreckssynpunkt. Köket blir varmt genom alla sina maskiner, bör därför ligga åt norr
- Köket ska vara lättarbetat för 1-2 personer
- Hyllor och väggskåp ska inte sitta lika högt som enligt svensk hushållsinredningsstandard.
- Diskmaskinen ska ha automatisk huvöppning och ecospray i fördisken
- Diskrummet ska även vara tillgängligt för den pedagogiska personalen på förskolan. Därför behövs en separat ingång till diskrummet, då icke kökspersonal inte får gå in i tillagningsköket.
- I köken ska golv under skåp och bänkar vara släta och ha ordentligt fall mot golvbrunn. På de fria golvytorna får golvbrunnarna däremot inte ha för kraftigt fall
- Golvbrunnslucken ska vara lätta att lyfta med hjälp av lyftkrok som ska skickas med av leverantören
- Plats för förvaring och uppladdning av mjölkflitar
- Någon form av pedagogiskt kök där barnen kan vara delaktiga och tillåtna att vara ska finnas på förskolan
- Soprum för matavfall och blöjor, dessa får inte slängas i samma kärl.

2014-02-11

Dnr UF/2014:20

- Separat källsorteringshus, som ska vara lätt åtkomligt från köket, rullbar och snö/isfri väg i närhet av köksingång.
- Kökspersonalen skall ha kontor med datoruppkoppling, egen toalett, tillgång till dusch, omklädningsrum med delbart klädskap alternativt två skåp per person.

För övrigt ska samhällsbyggnadsförvaltningens ”Riktlinjer för dimensionering av ytor, utrustning mm. för storkök” följas.

Övrigt

Botkyrka kommuns IT- standard och trådlösa standard, ska följas.

Undvik säkerhetsfällor - brand, inbrott mm

Det ska vara extra breda dörrar i korridorer

Dörrar i brand celler ska ha magnetuppställning

Förskolan ska vara försedd med larm

Leveranssäkerheten till förskolan måste beaktas

6

Uppdrag att förbereda ansökan för Google Apps for Education (UF/2014:12)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag om att förbereda en ansökan för Google Apps for Education.

Sammanfattning

Google Apps möjliggör flera tjänster, men ur ett pedagogiskt perspektiv är huvudsyftet att det möjliggör dynamiska dokument, vilket stödjer det kollaborativa lärandet. Förvaltningen föreslår därför att nämnden ska ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en ansökan om Google Apps for Education. En färdig ansökan bör kunna presenteras till nämnden senast under hösten.

2014-02-10

Dnr UF/2014:12

Referens
Tony Mc Carrick

Mottagare
Utbildningsnämnden

Uppdrag att förbereda ansökan för Google Apps for Education

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag om att förbereda en ansökan för Google Apps for Education.

Sammanfattning

Google Apps möjliggör flera tjänster, men ur ett pedagogiskt perspektiv är huvudsyftet att det möjliggör dynamiska dokument, vilket stödjer det kollaborativa lärandet. Förvaltningen föreslår därför att nämnden ska ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en ansökan om Google Apps for Education. En färdig ansökan bör kunna presenteras till nämnden senast under hösten.

Ärendet

Google Apps for Education är en kostnadsfri tjänst för utbildning som möjliggör ett flertal olika tjänster och funktioner. Ur ett pedagogiskt perspektiv är huvudsyftet med Google Apps for Education att det möjliggör dynamiska dokument, vilket stödjer det kollaborativa lärandet.

Google Apps genomsyrar Sveriges skolväsende och i Botkyrka finns idag ett antal skolor som redan arbetar med Google Apps. Utbildningsförvaltningens förberedelser innefattar både juridiska och säkerhetsrelaterade områden. Beslut om att ansöka om Google Apps for Education ska ligga hos nämnden. Detta blev väldigt tydligt i ett uppmärksammat fall i Sollentuna där Datainspektionen kom med ett föreläggande till nämnden (se bilaga 1). SKL har kommit ut med vägledning om hur man kan gå till väga med denna ansökan (se bilaga 2).

Förvaltningen föreslår därför att nämnden ska ge förvaltningen i uppdrag att förbereda en ansökan om Google Apps for Education. En färdig ansökan bör kunna presenteras till nämnden senast under hösten.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Utbildnings- och
arbetsmarknadsnämnden
Sollentuna kommun
Turebergs torg 1
191 86 Sollentuna

Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – Behandling av personuppgifter i molnet

Datainspektionens beslut

Datainspektionen förelägger Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Sollentuna kommun att vidta åtgärder för att antingen teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal som uppfyller bestämmelserna i personuppgiftslagen med molntjänstleverantören eller att upphöra med sin behandling av personuppgifter i molntjänsten.

Ärendet avslutas men kan komma att följas upp.

Redogörelse för tillsynsärendet

Rudbecksskolan är en kommunal gymnasieskola i Sollentuna kommun. På skolan är knappt 2 000 elever inskrivna och det finns ca 200 anställda.

Genom ett klagomål har Datainspektionen uppmärksamats på att Rudbecksskolan använder molntjänsten Google Apps for Education i sin verksamhet. Enligt klagomålet måste samtliga lärare och elever öppna ett konto hos molntjänstleverantören för att få tillgång till de verktyg som behövs för skolarbetet.

Med anledning av det inkomna klagomålet beslutade Datainspektionen att inleda tillsyn mot Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Sollentuna kommun (nämnden). Nämnden har inledningsvis besvarat ett antal frågor skriftligen. I januari 2013 genomfördes också en inspektion på plats i Rudbecksskolan. Nämnden har yttrat sig över protokollet från inspektionen och kommit in med följande kompletterande handlingar.

- Avtal mellan Sollentuna kommun och molntjänstleverantören (Google Apps Education Edition Agreement).
- Riktlinjer till elever för skol- eller hyrdator.
- Risk- och sårbarhetsanalys.
- Riktlinjer kring post och e-post.

Nämndens behandling av personuppgifter

Under ärendets handläggning och vid inspektionen på plats har följande framkommit om nämndens behandling av personuppgifter i molntjänsten.

Google Apps for Education introducerades år 2010 på Rudbecksskolan. I dagsläget används tjänsterna e-post, kalender, Drive och Sites. Tjänsterna används som en gemensam lär- och samarbetsplattform där elever och lärare kan kommunicera både enskilt och öppet, arbeta med gemensamma dokument m.m. Vissa lärare arbetar mycket aktivt med molntjänsten och skapar nya användningsområden. Andra lärare använder i princip inte tjänsterna alls.

Samtliga lärare och elever har varsitt konto för att komma åt tjänsterna. Ett konto registreras med hjälp av namn och skoltillhörighet.

På uppdrag av Barn- och utbildningskontoret i Sollentuna kommun har under år 2012 en risk- och sårbarhetsanalys genomförts rörande användningen av molntjänsten.

Nämnden har inte tagit fram några instruktioner eller riktlinjer som är särskilt avsedda för hanteringen av personuppgifter i molntjänsten. Av riktlinjerna till anställda kring post och e-posthantering framgår att handlingar som omfattas av sekretess eller känsliga personuppgifter enligt PuL inte ska skickas via e-post, fax, SMS eller liknande. Av riktlinjerna till elever för skol- och hyrdator framgår bland annat (punkten 3.4) att eleven ska visa respekt för andra människor och att eleven inte får sprida texter, bilder eller ljud som kan upplevas som kränkande eller nedsättande.

Nämnden har inte upprättat något specifikt personuppgiftsbiträdesavtal med molntjänstleverantören.

Allmänt om behandling av personuppgifter i molnet

Enligt vad Datainspektionen erfar har det blivit allt vanligare att utbildningsverksamheter använder olika typer av molntjänster där anställda och elevers personuppgifter behandlas. I vissa fall kan det till och med vara en förutsättning att såväl anställda som elever skapar konton i molnet för att kunna medverka och tillgodogöra sig undervisningen.

Datainspektionen har förståelse för att det kan finnas fördelar med att använda molntjänster såväl vad avser funktion, effektivitet och ekonomi. Det verkar dock finnas en tendens inom just utbildningsområdet att i viss mån acceptera att de biträdesavtal som erbjuds av molntjänstleverantörerna inte alltid, i alla avseenden uppfyller kraven i PuL. Datainspektionen vill här påminna om att den som har för avsikt att behandla personuppgifter i en molntjänst är skyldig att se till att de avtal som erbjuds eller förhandlas fram uppfyller *samtliga* bestämmelser i PuL eller annan tillämplig integritets- skyddslagstiftning. När det gäller utbildningsverksamheter som rör grundskola och gymnasium ska den personuppgiftsansvarige i synnerhet beakta att behandlingen av personuppgifter rör barn och unga och är därför särskilt skyddsvärd.

Är nämndens behandling strukturerad eller ostrukturerad?

PuL bygger på två olika regelsystem; hanteringsreglerna och missbruksregeln. Vilket system som ska användas beror på hur materialet med personuppgifter är utformat. När personuppgifter exempelvis behandlas i IT-system som är strukturerade på ett sätt som underlättar sökning på personuppgifter, exempelvis ett ärendehanteringssystem eller diarium, gäller hanteringsreglerna. Hanteringsreglerna innebär att samtliga bestämmelser i PuL måste tillämpas.

För behandling av personuppgifter i exempelvis löpande text eller e-postmeddelanden där materialet inte är uppbyggt för att i första hand vara direkt sökbart på personuppgifter gäller missbruksregeln (5 a § PuL). Enligt missbruksregeln är en behandling av personuppgifter tillåten så länge den inte kränker den enskildes personliga integritet. En konsekvens av att missbruksregeln är tillämplig på behandlingen är att flertalet bestämmelser i PuL inte behöver följas. Säkerhetsbestämmelserna i 31 § PuL och kravet på personuppgiftsbiträdesavtal i 30 § PuL gäller dock alltid.

Datainspektionen har inte närmare utrett vilket material som är strukturerat respektive ostrukturerat i nämndens personuppgiftsbehandling. Inspektionen förutsätter dock att nämnden behandlar personuppgifter i såväl strukturerat som i ostrukturerat material i molntjänsten.

Kravet på personuppgiftsbiträdesavtal

Oavsett om nämndens personuppgiftsbehandling är strukturerad eller ostrukturerad är nämnden skyldig att teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal med molntjänstleverantören (30 § PuL). I ett sådant avtal ska det särskilt föreskrivas att biträdet dvs. molntjänstleverantören, får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige

dvs. nämnden, och att biträdet är skyldigt att vidta de säkerhetsåtgärder som följer av bestämmelserna i PuL.

Instruktionerna till biträdet ska vara så pass tydliga att otillåten behandling av uppgifterna inte kommer att utföras. Bland annat måste instruktionerna omfatta ändamålet med behandlingen och reglera hur länge uppgifterna får bevaras hos biträdet.

Nämnden har inte tecknat ett specifikt personuppgiftsbiträdes avtal med molntjänstleverantören. I avtalet som har tecknats mellan parterna saknas bland annat instruktioner till biträdet om för vilka ändamål denne får behandla nämndens personuppgifter, hur länge biträdet får bevara uppgifterna samt vilka säkerhetsåtgärder biträdet är skyldigt att vidta.

Överföring till tredje land och underleverantörer

Enligt huvudregeln i PuL (33 §) är det förbjudet att föra över personuppgifter till tredje land om inte landet har en adekvat nivå för skyddet av personuppgifterna.

Av avtalet som tecknats mellan parterna (punkten 1.7) framgår att molntjänstleverantören kan komma att lagra och bearbeta personuppgifter i USA eller i något annat land där molntjänstleverantören eller någon av dess representanter har lokaler.

I avtalet mellan parterna framgår inte om det finns någon tillåtlig grund för att överföra personuppgifter till tredje land. Det saknas också reglering om under vilka förhållanden molntjänstleverantören får anlita underleverantörer.

Skäl för beslutet

Nämnden är personuppgiftsansvarig för elever och anställdas behandling av personuppgifter i molntjänsten. Molntjänstleverantören behandlar personuppgifter på uppdrag av nämnden och är därmed nämndens personuppgiftsbiträde.

Nämnden har inte tecknat ett personuppgiftsbiträdesavtal med molntjänstleverantören. I avtalet som har tecknats mellan parterna saknas bland annat instruktioner och begränsningar för molntjänstleverantörens personuppgiftsbehandling. Det finns inte heller angivet vilka säkerhetsåtgärder molntjänstleverantören är skyldigt att vidta för att skydda personuppgifterna som behandlas. I avtalet regleras inte heller vilken tillåtlig grund som används för att överföra personuppgifter till tredje land eller att molntjänstleverantören överhuvudtaget har rätt att anlita underleverantörer för behandlingen av nämndens personuppgifter.

Mot bakgrund av ovanstående föreläggs nämnden att snarast teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal som lever upp till reglerna i PuL med molntjänstleverantören eller att upphöra med behandlingen av personuppgifter i molntjänsten.

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet skall ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut som överklagas och den ändring som ni begär. Överklagandet skall ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag beslutet meddelades för att kunna prövas. Datainspektionen sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om inspektionen inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Ingela Alverfors

Kopia till:

Personuppgiftsombudet

E-samhället i praktiken

Vägledning om molntjänster i skolan

För att en skolnämnd i en kommun ska kunna bedöma om de molntjänster som man vill använda inom skolan stämmer överens med kraven i personuppgiftslagen¹ (PuL), kan denna vägledning användas som stöd vid en intern bedömning.²

Vägledningen konkretiseras genom ett exempel "case" där en fiktiv skolnämnd gör en PuL-bedömning samt en risk- och sårbarhetsanalys för en påhittad molntjänst. I exemplet finns även kommentarer som visar hur analysen kan genomföras. Dessutom finns en tom mall som kan användas för att genomföra en egen bedömning.

1. Bakgrund

Många skolverksamheter vill använda sig av molntjänster³ för att på ett enkelt sätt lösa skolans behov av e-post för elever och lärare och för att få en flexibel yta för lagring av arbetsmaterial och för samarbeten och kommunikation. Exempel på molntjänster är bl.a. Google Apps For Education och Microsoft Office 365.

Genom att välja en extern leverantör av en molntjänst kommer elever och lärares personuppgifter att behandlas av molntjänstleverantören. Tjänsterna⁴ är ofta standardiserade och villkoren för hur information kommer att hanteras av leverantören återfinns i omfattande standardavtal som ofta

¹ SFS 1998:204

² Fristående skolor som inte drivs i kommunal regi ansvarar självständigt för den personuppgiftsbehandling som sker i verksamheten och att nödvändiga analyser görs. Eftersom samma regler gäller kan dock denna vägledning användas även av dem.

³ Molntjänster definieras ofta som tjänster som levereras över Internet, som inte är anpassade för en enskild kund, som inte kräver särskild programvara, som snabbt kan ökas eller minskas och som lagrar kundens information hos molntjänstleverantören.

⁴ Information om molntjänster finns även hos Kammarkollegiet som har tagit fram en Vägledning för avrop från ramavtalet Kontorsstöd som molntjänst 2012; se <http://www.avropa.se/Hitta-ramavtal/Ramavtalsomraden/IT-och-telekom1/Programvaror-och-licenser/Kontorsstod-som-molntjanst/>

kan vara svåröverskådliga. Varje verksamhet som vill använda sådana tjänster måste göra klart för sig vilka delar, tillägg osv., som ingår i avtalet.

Det kan även vara svårt att ha full insyn i tjänsternas närmare utformning och funktionalitet och man bör därför anpassa vilken typ av information man väljer att hantera i standardiserade tjänster.

I ett par uppmärksammade tillsynsärenden⁵ har Datainspektionen (DI) granskat hur kommuner och skolor använder molntjänster och om personuppgiftsbehandlingen följer PuL. Ett av besluten har överklagats och är ännu inte avgjort när detta skrivs.

För skolverksamheter som redan använder denna typ av tjänster eller som vill ta fram ett beslutsunderlag kan denna vägledning fungera som stöd vid en bedömning av om den aktuella molntjänsten följer lagens krav. Eftersom DI aldrig godkänner tjänster eller avtal i förväg måste varje personuppgiftsansvarig nämnd göra en egen självständig bedömning av om deras användning följer lagen.

Bedömningen ska alltid omfatta en laglighetsbedömning, dvs. om det sätt man vill behandla personuppgifter följer kraven i PuL, samt en risk- och sårbarhetsanalys⁶ med särskilt fokus på personuppgiftsbehandlingen och vilka konsekvenser hanteringen av personuppgifter kan få för den enskildes personliga integritet. Oavsett hur praxis utvecklar sig inom området står det redan nu klart att alla personuppgiftsansvariga inför användning av en molntjänst måste genomföra dessa analyser. Bifogat exempeldokument och mall kan användas som stöd i detta arbete.

2. Personuppgiftsansvar

När en kommunal skolnämnd behandlar personuppgifter om medarbetare och elever i ett skoladministrativt system är det tydligt att det är nämnden som är ansvarig för att personuppgiftsbehandlingen sker för berättigade ändamål och att hanteringen följer lagstiftningen.

Men även den behandling av personuppgifter som sker vid användning av molntjänster är en del av skolverksamheten. Den nämnd som ansvarar för skolverksamheten ansvarar även för hanteringen i molntjänsterna. Det kan t.ex. vara frågan om lärares pedagogiska material, klass- och grupplistor, dokumentation av elevarbeten, planering och liknande.

Personuppgiftsansvar kan inte delegeras till t.ex. en rektor eller skolledare, utan det är alltid den nämnd som ansvarar för verksamheten som är personuppgiftsansvarig. I det dagliga arbetet genomförs de arbetsuppgifter som följer av personuppgiftsansvaret av de tjänstemän som har olika befattningar och ansvar och agerar för nämnden. Nämnden styr genom beslut och instruktioner men kan inte besluta om att överflytta ett personligt ansvar för personuppgiftsbehandling till någon tjänsteman.

⁵ Beslut gällande Salems kommun, den 31 maj 2013, dnr. 1351-2012. Beslutet är överklagat till Förvaltningsrätten och är när detta skrivs ännu inte avgjort. Beslut gällande Sollentuna kommun, den 9 september 2013, dnr. 890-2012.

⁶ DI hänvisar i sin informationsskrift även till en modell för riskanalys som är framtagen av EU:s säkerhetsorgan ENISA; Cloud Computing, Information Assurance Framework, samt Security Risk Assessment, November 2009. Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för samhällets arbete enligt ramverket Ledningssystem för Informationssäkerhet (LIS). I ramverket finns ett metodstöd för genomförande av riskanalyser, se <https://www.informationssakerhet.se/Metodstod/Metodstodet-riskanalys/>

3. Behandling av personuppgifter

3.1 Ändamål med behandlingen

Vid all behandling av personuppgifter ska det finnas ett tydligt definierat ändamål som ska följa med genom hela behandlingsprocessen och styra hur personuppgifterna får och kan behandlas. När externa leverantörer av molntjänster eller andra IT-tjänster anlitas för att genomföra någon del av behandlingen ska ändamålet vara styrande även för dem på så sätt att de inte får tillföra några egna ändamål eller förändra dessa. Personuppgifterna får bara behandlas för de på förhand beslutade ändamålen och endast den personuppgiftsansvarige får besluta om ändring av dessa. Externa parter som behandlar personuppgifter på uppdrag, som t.ex. molntjänsteleverantörer, kallas personuppgiftsbiträden, se mer nedan.

När personuppgifter ska behandlas är det viktigt att informera de registrerade personerna, inom skolan även vårdnadshavarna. För att kunna informera på ett bra sätt måste ändamålet vara tydligt definierat.

3.2 Typ av uppgifter

Som personuppgift räknas både direkta personuppgifter som namn och personnummer, men även indirekta uppgifter där man genom i kombination med annan information kan få fram individens identitet. Det innebär att även koder, förkortningar, indirekta omnämningar i löpande text och krypterade uppgifter räknas som personuppgifter och omfattas av dessa regler.

I samband med att ändamålet bestäms avgränsas även vilka olika typer av användningsområden och därmed vilka typer av personuppgifter som behandlingen kommer att omfatta.

Vid behandling av personuppgifter skiljer man på "icke-känsliga" personuppgifter och känsliga eller integritetskänsliga uppgifter.

Inom skolverksamheten är det viktigt att klargöra om behandlingen kommer att omfatta känsliga personuppgifter. Om verksamheten har behov av detta, måste IT-lösningen särskilt prövas om den uppfyller de ökade krav på Informations- och IT-säkerhet som då ställs.

Som *känsliga* räknas enligt 13 § PuL personuppgifter som avslöjar:

- Ras eller etniskt ursprung,
- Politiska åsikter,
- Religiös eller filosofisk övertygelse,
- Medlemskap i fackförening,
- Uppgifter som rör hälsa eller sexualliv.

Som *integritetskänsliga* räknas bland annat följande:

- Personuppgifter som rör elevens personliga förhållanden, t.ex. uppgifter som finns i omdömen och utvärderingar om dennes kunskapsmässiga och sociala utveckling,
- Beskrivningar av hemförhållanden,
- Beskrivningar av relationer mellan eleverna,
- Uppgifter som omfattas av sekretess.

För båda dessa grupper av känslig information ställs högre krav på säkerhetsåtgärder vid behandlingen, t.ex. i form av kryptering vid kommunikation över Internet och krav på säker identifiering vid åtkomst till informationen (bank-id eller liknande).

Inom skolan måste man därför vara medveten om att lärares personliga omdömen om elever som dokumenteras i IT-stöd jämförs med känslig, sekretesskyddad information och kräver att IT-system eller andra tjänster kan hantera utvidgade säkerhetskrav (se sammanfattning nedan).

<i>Typ av information</i>	<i>Krav</i>
"Känslig" information enligt 13 § PuL t.ex. uppgifter om ras, etniskt ursprung, religion, hälsa, sexualliv.	Höga säkerhetskrav: - Bankid eller annan säker metod för identifiering vid åtkomst till informationen.
"Integritetskänslig" information, t.ex. lärares omdömen eller värderingar om elever.	- Vid kommunikation över öppna nät krävs krypterad förbindelse.
Personuppgifter som inte omfattas av sekretess eller som är känsligt enligt ovan.	Grundläggande säkerhetskrav

En skolverksamhet som vill använda molntjänster använder normalt endast molntjänsterna för icke-känslig information. Det brukar röra sig om begränsade mängder personuppgifter, med information om namn, skola, klasstillhörighet och andra grundläggande fakta för varje elevkonto. Det lagrade innehållet brukar vara begränsat till lärarens pedagogiska material, elevers arbeten, kalenderinformation och liknande.

För att säkerställa att tjänsten fortsatt kommer att användas för den typ av information som har bestämts, är det viktigt att instruera och informera användarna.

3.3 Tillåten behandling

Enligt 10 § punkten d i PuL får okänsliga personuppgifter behandlas av skolverksamheten för fullgörande av sina arbetsuppgifter utan individens eller vårdnadshavares samtycke, bland annat för genomförande av pedagogiskt arbete, kommunikation och lagring av pedagogiskt material.

3.4 Information till registrerade

Den personuppgiftsansvarige ansvarar enligt 23-25 §§ PuL för att självant lämna information om den planerade behandlingen till de registrerade medarbetarna, elever och vårdnadshavare.

3.5 Radering av information

När den personuppgiftsansvarige bedömer att personuppgifter inte längre behövs för ändamålet och inte behöver bevaras ska de tas bort. Uppgifter som har raderats av den personuppgiftsansvarige får då inte heller bevaras eller behandlas hos personuppgiftsbiträdet. När den ansvarige begär radering av uppgifter i en molntjänst signalerar det till biträdet att uppgifterna snarast ska utplånas eller avidentifieras. Givetvis är det acceptabelt att bitrådets radering av personuppgifter sker med en viss tidsfördröjning. Biträdet ska dock kunna förvissa den ansvarige om att uppgifterna raderas inom en viss angiven tid.

4. Riskanalys

När nya IT-system eller tjänster ska börja användas i en verksamhet bör en risk- och sårbarhetsanalys först genomföras för att säkerställa att IT-systemet, den IT-miljö som systemet ska anslutas till samt andra faktorer håller en tillräckligt god nivå av säkerhet för att kunna hantera informationen. Samma gäller vid anslutning till en molntjänst.

I DIs informationsskrift om molntjänster och i de tillsynsbeslut gällande molntjänster som har meddelats, finns krav på att den personuppgiftsansvarige ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys.

Många kommuner har egna modeller för att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser. Vägledning för genomförande av risk- och sårbarhetsanalys finns även i Metodstödet för Ledningssystem för Informationssäkerhet (LIS). Det är det etablerade arbetssättet för Informations- och IT-säkerhet som har tagits fram av Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och modellerna följer Svensk standard och ISO-standarder inom området.

Med denna handledning följer en bilaga med ett exempel på fiktiv tillämpning av en mall för riskanalys. Mallen bifogas även som en tom mall som kan användas som ett verktyg vid riskbedömning.

5. Personuppgiftsbiträdesavtal

Den som använder sig av en leverantör, ett så kallat personuppgiftsbiträde, för behandling av personuppgifter, ska teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal⁷ med denna part. Avtalet ska bland annat innehålla instruktioner för bitrådets personuppgiftsbehandling och vilka säkerhetsåtgärder biträdet ska vidta.⁸

Om personuppgiftsbiträdesavtalet ingår som en del i standardavtalet för molntjänsten måste man säkerställa att de nödvändiga villkoren är urskiljbara från övriga villkor och att de inte kan förändras ensidigt av molntjänstleverantören. Biträdesavtalet brukar kallas "Data Processing Agreement" eller "Data Processing Addendum".

Ett personuppgiftsbiträdesavtal ska minst behandla följande områden:

- Att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att tillämpa svensk lagstiftning när det gäller behandlingen av personuppgifter.

⁷ Se 30 § personuppgiftslagen (1998:204), PuL

⁸ Av Datainspektionens informationsskrift; Molntjänster och personuppgiftslagen, September 2011, framgår i detalj vad som måste ingå i ett Personuppgiftsbiträdesavtal.

- Att personuppgiftsbiträdet är skyldigt att vidta lämpliga säkerhetsåtgärder enligt 31 § personuppgiftslagen.
- Att personuppgiftsbiträden endast får behandla personuppgifter i enlighet med den personuppgiftsansvariges instruktioner och därmed säkerställa att personuppgiftsbiträdet inte behandlar personuppgifter för andra ändamål än dem som personuppgiftsbiträdet anlitas för.
- Att den personuppgiftsansvarige har kännedom om vilka andra personuppgiftsbiträden som kan komma att behandla den personuppgiftsansvariges personuppgifter.
- Att den personuppgiftsansvarige på lämpligt sätt har möjlighet att följa upp att personuppgiftsbiträden lever upp till den personuppgiftsansvariges krav på personuppgiftsbehandlingen och verkligen vidtar lämpliga säkerhetsåtgärder.
- Att det finns tekniska och praktiska förutsättningar att utreda misstankar om att någon hos den personuppgiftsansvarige eller hos något personuppgiftsbiträde haft obehörig åtkomst till personuppgifterna samt säkerställa att parterna vet vilka åtgärder som ska vidtas vid avtalets upphörande så att personuppgiftsbiträdet inte har åtkomst till personuppgifterna därefter.

5.1 Underbiträden

Personuppgiftsbiträdesavtal upprättas normalt genom att ett separat avtal tecknas med varje leverantör som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning. Man kan också ge biträdet mandat att ingå avtal med underbiträden. Om man ger ett sådant mandat måste det framgå i avtalet att varje underbiträde har samma skyldigheter som huvudleverantören av tjänsten, som är kommunens avtalspart.

6. Överföring till tredje land

Enligt PuL räknas det som en överföring av personuppgifter till "tredje land" om personuppgifter behandlas utanför EU/EES-området. Eftersom molntjänster ofta bygger på att lagringskapacitet används över hela världen blir detta aktuellt.

Alla länder inom EU har lagstiftning som motsvarar PuL och som ger de registrerade ett likvärdigt skydd. Personuppgifter får därför behandlas inom EU och EES-området på samma villkor som inom Sveriges gränser.

När personuppgifterna ska överföras utanför detta område kan det variera vilken lagstiftning som finns till skydd för enskildas personliga integritet. För att molntjänstleverantörer ska garantera att samma skydd kan ges som om uppgifterna behandlas inom EU/EES brukar molntjänsteavtal kompletteras med särskilda tillägg.

Om leverantören enbart ska överföra uppgifter till USA räcker det att det finns ett s.k. Safe Harbor-avtal. Det innebär att leverantören har anslutit sig till ett antal skyddsprinciper som EU och USA har avtalat om.

Om uppgifter ska överföras till fler länder än så krävs dessutom att leverantören följer EU:s standardkontraktsklausuler "EU Model Clauses". Detta ska i så fall finnas med bland de obligatoriska tilläggen till huvudavtalet. Följande bild beskriver vilka avtal som måste finnas beroende på vilken överföring av uppgifter som kommer att ske.

Anlita personuppgiftsbiträde som ska:	PuL-biträdesavtal behövs	Safe Harbor behövs	Standardavtalsklausuler enligt EU Model Clauses behövs
Behandla personuppgifterna inom Sverige eller inom EU/EES	X		
Överföra dem till USA	X	X	
Överföra till resten av världen där leverantören har verksamhet	X		X

7**Svar på medborgarförslag - Krafttag för giftfri förskola (UF/2013:118)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden anser medborgarförslaget besvarat och hänvisar till kommunfullmäktiges beslut 2014-02-03 där utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för att åstadkomma en giftfri vardag i kommunens förskolor.

Sammanfattning

Emeli Cronholm har skickat ett medborgarförslag där hon uppmanar Botkyrka kommun att ta krafttag för en giftfri förskola. Emeli uppmanar likaledes Botkyrka kommun att i detta ärende ta hjälp av Naturskyddsföreningens kampanj "Operation Giftfri Förskola". Utbildningsförvaltningen hänvisar till kommunfullmäktiges beslut att ge utbildningsförvaltningen, i samarbete med fastighetsenheten och miljöenheten, i uppdrag att ta fram riktlinjer för ny- och ombyggnation av förskolor, inköp av inventarier och material samt städning av lokalerna i syfte att åstadkomma en giftfri vardag för barnen i kommunens förskolor. Naturskyddsföreningens kampanj "Operation Giftfri Förskola" kan användas som stöd i arbetet med att ta fram dessa riktlinjer. Resultatet av arbetet följs upp genom att punkterna implementeras i de barnronder som kontinuerligt genomförs på våra förskolor. Resultatet av ronderna kan i sin tur sedan ligga till grund för miljöenhetens diplomeringsarbete.

2014-02-10

Dnr UF/2013:118

Referens
Leif EdinMottagare
Utbildningsnämnden

Svar på medborgarförslag - Krafttag för giftfri förskola, KS/2013:490

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden anser medborgarförslaget besvarat och hänvisar till kommunfullmäktiges beslut 2014-02-03 där utbildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram riktlinjer för att åstadkomma en giftfri vardag i kommunens förskolor.

Sammanfattning

Emeli Cronholm har skickat ett medborgarförslag där hon uppmanar Botkyrka kommun att ta krafttag för en giftfri förskola. Emeli uppmanar likaledes Botkyrka kommun att i detta ärende ta hjälp av Naturskyddsföreningens kampanj "Operation Giftfri Förskola". Utbildningsförvaltningen hänvisar till kommunfullmäktiges beslut att ge utbildningsförvaltningen, i samarbete med fastighetsenheten och miljöenheten, i uppdrag att ta fram riktlinjer för ny- och ombyggnation av förskolor, inköp av inventarier och material samt städning av lokalerna i syfte att åstadkomma en giftfri vardag för barnen i kommunens förskolor. Naturskyddsföreningens kampanj "Operation Giftfri Förskola" kan användas som stöd i arbetet med att ta fram dessa riktlinjer. Resultatet av arbetet följs upp genom att punkterna implementeras i de barnronder som kontinuerligt genomförs på våra förskolor. Resultatet av ronderna kan i sin tur sedan ligga till grund för miljöenhetens diplomeringsarbete.

Medborgarförslaget

Förslagsställaren menar Botkyrka kommun borde använda sig av Naturskyddsföreningens kampanj "Operation Giftfri Förskola" och få en kostnadsfri inventering och även handlingsplan, utifrån resultaten.

Utbildningsförvaltningens synpunkter

Utbildningsnämnden instämmer i förslagsställarens intentioner i att verka för en giftfri förskola. Vad gäller Svenska Naturskyddsföreningens kampanj

2014-02-10

Dnr UF/2013:118

”Operation Giftfri Förskola” så avslutades den i september 2013 och resultaten finns att läsa på:

http://www.naturskyddsforeningen.se/sites/default/files/dokument-media/giftfria_barn_leka_bast_.pdf

Utbildningsnämnden yttrade sig hösten 2013 enligt nedan, om Miljöpartiets De Grönas motion ”Ge barnen en giftfri vardag”

”Vid ny- om och tillbyggnader finns för kommunen ett framtaget miljöprogram (2012-12-31). Detta är en grund i den tekniska delen av våra förskolelokaler.

Vad gäller förbrukningsprodukter, som hygien- och rengöring, följer våra förskolor kommunens miljöpolicy där krav finns på miljömärkning Svanen.

Maten i våra förskolor tillagas i stor utsträckning på förskolan då de flesta förskolor har tillagningskök. Vidare arbetar förvaltningen aktivt för att öka andelen livsmedel som är lokalt producerade och jobbar för att öka andelen ekologisk mat. Andelen ekologisk mat har ökat från 3 procent år 2006 till 25 procent. Vidare strävar förvaltningen efter att minska klimatpåverkan från maten genom att öka utbudet av vegetariska rätter samt minimera matsvinnet. Ytterligare en strävan är också att minimera antalet varutransporter till enheterna genom krav på leverantörerna och samordning av beställningar.

Även om inte förvaltningen har en specifik miljödiplomering beaktas ändå flertalet kriterier i en sådan diplomering i det dagliga arbetet. Utbildningsförvaltningen håller med motionären om vikten av en giftfri miljö för barnen och menar att detta redan sker på våra förskolor. Därför bedömer förvaltningen att en särskild miljödiplomering inte behövs.

Det är viktigt att barn vistas i miljöer där farliga gifter inte förekommer. I Botkyrka tillämpar vi försiktighetsprincipen istället för att agera efter risker eller exponeringsgrad. Alla måste känna sig trygga när de lämnar sina barn till den kommunala verksamheten och därför uppmärksammar vi i år hur det ser ut med kemikalier i våra förskolor och vilka åtgärder som kan vidtas med målsättningen att minska kemikaliepåfrestningen. Det handlar om hur vi bygger och renoverar våra lokaler men även vilka inventarier och material som väljs och hur städningen sköts.” (Dnr UF/2012:100)

Utbildningsförvaltningen hänvisar till kommunfullmäktiges beslut att ge utbildningsförvaltningen, i samarbete med fastighetsenheten och miljöenheten, i uppdrag att ta fram riktlinjer för ny- och ombyggnation av förskolor, inköp av inventarier och material samt städning av lokalerna i syfte att åstadkomma en giftfri vardag för bar-

2014-02-10

Dnr UF/2013:118

nen i kommunens förskolor. Naturskyddsföreningens kampanj "Operation Giftfri Förskola" kan användas som stöd i arbetet med att ta fram dessa riktlinjer. Resultatet av arbetet följs upp genom att punkterna implementeras i de barnronder som kontinuerligt genomförs på våra förskolor. Resultatet av ronderna kan i sin tur sedan ligga till grund för miljöenhetens diplomeringsarbete.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Anette Älmdalen
t.f Administrativ chef

Rubrik	
Förnamn	Emeli
Efternamn	Cronholm
Namn	Emeli Cronholm
Gatuadress	
Postadress	
Postnummer	
Telefonnummer	
Mobilnummer	
E-postadress	
Förslag	<p>Jag vill att Botkyrka Kommun tar krafttag för giftfria förskola. Under september kan kommunen ta del av Naturskyddsföreningens "Operation Giftfri Förskola" och få kostnadsfri inventering av förskolor och dessutom en handlingsplan utarbetad av resultaten.</p> <p>Jag är själv medlem i SNF:s kemikalienätverk och ställer mig till förfogande, även efter september, för att underlätta en operation.</p> <p>Det är inte särskilt kostsamt att skapa en miljö utan kemikalier som ftalater, BPA, flammskyddsmedel, perforerade ämnen m fl. Ämnen som forskning och vetenskap har bevisat ge ökad risk för cancer, diabetes och fetma samt sänker reproduktion förmågan och stör utvecklingen av barns hjärnor.</p> <p>Vänligen, Emeli Cronholm Småbarnsmamma från Tullinge som jobbar ideellt m dessa frågor.</p>

8

Svar på medborgarförslag - Tillåt skolavslutning i kyrkan (UF/2013:117)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden anser medborgarförslaget besvarat och överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att slutligt besvara ett medborgarförslag om att tillåta skolavslutning i kyrkan. Förvaltningen anser att det är viktigt att alla elever kan känna sig välkomna och delaktiga vid skolavslutningen, men förvaltningen har inget förbud mot att hålla skolavslutning i kyrkan. Ansvar för skolavslutningens utformning ligger på skolans rektor, som ska se till att det inte förekommer religiösa inslag oavsett om man är i kyrkan eller i en annan lokal. Förvaltningen anser därför medborgarförslaget besvarat.

2014-02-06

Dnr UF/2013:117

Referens
Sofia Nordgren

Mottagare
Utbildningsnämnden

Svar på medborgarförslag - Tillåt skolavslutning i kyrkan, KS/2013:477

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden anser medborgarförslaget besvarat och överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att slutligt besvara ett medborgarförslag om att tillåta skolavslutning i kyrkan. Förvaltningen anser att det är viktigt att alla elever kan känna sig välkomna och delaktiga vid skolavslutningen, men förvaltningen har inget förbud mot att hålla skolavslutning i kyrkan. Ansvar för skolavslutningens utformning ligger på skolans rektor, som ska se till att det inte förekommer religiösa inslag oavsett om man är i kyrkan eller i en annan lokal. Förvaltningen anser därför medborgarförslaget besvarat.

Bakgrund

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att slutligt besvara ett medborgarförslag om att tillåta skolavslutning i kyrkan. Förslaget väcktes av Johan Hörnfeldt i augusti 2013. Förslagsställaren menar att det är en tradition i Sverige att ha skolavslutning i kyrkan. Genom att inte låta eleverna sjunga psalmer i skolan eller gå till kyrkan på skolavslutningen så suddar man ut svenska traditioner som är viktiga att bevara. Förslaget syftar till att förvaltningen bör tillåta rektorerna att hålla skolavslutning i kyrkan för att bevara svenska traditioner.

Yttrande

Den svenska skolan ska vara icke-konfessionell, vilket innebär att det inte får förekomma religiösa inslag i utbildningen. Att sjunga psalmer i skolan strider mot den icke-konfessionella skolan skulle innebära att elever kan utsättas för religiös påverkan. Psalmerna "Den blomstertid nu kommer" är dock

2014-02-06

Dnr UF/2013:117

sedan länge starkt förknippad med skolavslutningar och är snarare ett uttryck för tradition än religion.

Beslutet om skolavslutningens utformning ligger hos rektor och förvaltningen har i dagsläget inget förbud mot att rektorer utformar skolavslutningen som de anser passande. Rektor är dock bunden av skollagen som fastslår att den svenska skolan är icke-konfessionell.

Förvaltningen menar att genom att oreflekterat hålla skolavslutning i kyrkan så riskerar man att utestänga vissa elever från avslutningarna. Alla elever ska känna sig välkomna på skolavslutningen och därför kan det att föredra att hålla skolavslutningen på en plats där alla kan uppleva gemenskap. Det är också viktigt att elever och deras föräldrar känner att de inte blir ensidigt påverkade, då skolan ska vara saklig och allsidig. Väljer dock rektor att förlägga skolavslutningen i kyrkan så är det därför viktigt att denne tar ansvar för att försäkra sig om det inte ska finnas några konfessionella inslag, så att alla elever kan känna sig delaktiga och välkomna.

Förvaltningen anser att det är viktigt att alla elever kan känna sig välkomna och delaktiga vid skolavslutningen, men förvaltningen har inget förbud mot att hålla skolavslutning i kyrkan. Ansvar för skolavslutningens utformning ligger på skolans rektor, som ska se till att det inte förekommer religiösa inslag oavsett om man är i kyrkan eller i en annan lokal. Förvaltningen anser därför medborgarförslaget besvarat.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Förslagsställaren

2013-08-23

Datum 22/8-2013

Dnr

Från

Namn	Johan Hörnfeldt

Förslaget (Presentera här kort ditt medborgarförslag)

Nu vill jag att man tar tillbaka det systemet som man hade förut att man skall få ha skolavslutning i kyrkan, man skall få sjunga psalmer och kristna låtar i grundskolorna i Sverige och det att man inte får göra det längre. Böneutrop i mosken i sittja har dem fått och då skall man ha ~~en~~ skolavslutning i kyrkan, sjunga psalmer och kristna låtar i ~~en~~ grundskolorna i Sverige

Motivering (Här kan du lämna en mer utförlig beskrivning av ditt medborgarförslag. Motivera gärna varför du anser att förslaget ska genomföras och hur det i så fall skulle kunna ske.)

Anledningen att jag det. Det är ju en tradition i Sverige som man har och det är viktigt att man har kvar dem traditionerna i Sverige och när det är Lucia då måste man få sjunga saklita Lucia, Hosanna davidson och stillanatt och då måste man få sjunga dem låtarna i grundskolan och är ja psalmer och man måste sjunga den blomster tid nu komma och i den ljuva sommar tid på sommaravslutningen i grundskolan i Sverige. Om man inte får ~~sjunga~~ skolavslutning i kyrkan, sjunga psalmer och kristna låtar i grundskolorna i Sverige då suddar man ut dem traditionerna i Sverige. snälla ta tillbaka dem!

Vi publicerar kallelser och protokoll på kommunens webbplats. När du lämnar in ditt medborgarförslag godkänner du att ditt namn och förslaget publiceras på webbplatsen.

Namnteckning

Datum	Namnteckning	Namnförtydligande
22	Johan Hörnfeldt	Johan Hörnfeldt

Skickas till

Kommunledningsförvaltningen

147 85 Tumba

Besöksadress
Munkhättevägen 45

Telefon, växel
08-530 610 00

Telefax
08-530 614 30

Internet
www.botkyrka.se

9**Svar på motion (FP) - Inför pedagogiskt pris i botkyrka (UF/2013:119)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden föreslår att motionen avslås och lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande över motionen.

Sammanfattning

Folkpartiet Liberalerna lämnade i september 2013 in motionen ”Inför pedagogiskt pris i Botkyrka.” I motionen framhålls att Botkyrka varje år delar ut kommunövergripande utmärkelser och stipendier, framförallt inom kultur och idrott, och att detta saknas inom utbildning. Folkpartiet Liberalerna anser att pedagogerna inom skolan är bland det viktigaste vi har och att det är viktigt att de bästa både uppmärksammas och belönas.

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att skickliga pedagoger är av största vikt för att öka kvalitén i verksamheten i alla våra skolformer och att det rimmar väl med förvaltningens arbete med att ta fram kriterier och anställningsformer för förstelärare och lektorer, ett arbete som kommer att fortlöpa och utökas under 2014.

2014-02-10

Dnr UF/2013:119

Referens

Gunilla Wirström Nilsson

Mottagare

Utbildningsnämnden

Svar på motion (FP) -Inför pedagogiskt pris i Botkyrka, KS/2013:540

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår att motionen avslås och lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande över motionen.

Sammanfattning

Folkpartiet Liberalerna lämnade i september 2013 in motionen ”Inför pedagogiskt pris i Botkyrka.” I motionen framhålls att Botkyrka varje år delar ut kommunövergripande utmärkelser och stipendier, framförallt inom kultur och idrott, och att detta saknas inom utbildning. Folkpartiet Liberalerna anser att pedagogerna inom skolan är bland det viktigaste vi har och att det är viktigt att de bästa både uppmärksammas och belönas.

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att skickliga pedagoger är av största vikt för att öka kvalitén i verksamheten i alla våra skolformer och att det rimmar väl med förvaltningens arbete med att ta fram kriterier och anställningsformer för förstelärare och lektorer, ett arbete som kommer att fortlöpa och utökas under 2014.

Utbildningsförvaltningens yttrande

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att man bör lyfta skickliga pedagoger.

Förvaltningen har under år 2013 inrättat 25 tjänster som förstelärare och 4 tjänster som lektorer. Dessa tjänster har fördelats ut till de olika skolorna enligt önskemål från dessa och utifrån nämndens beslut. Intresset hos rektorerna för möjligheten att anställa förstelärare och lektorer är stort.

Skickliga lärare är en förutsättning för att vi ska lyckas med uppdraget att utveckla undervisningen och att leva upp till skolans kompensatoriska uppdrag; att utjämna skillnader och ge alla samma möjligheter.

2014-02-10

Dnr UF/2013:119

Under hösten kommer ytterligare tjänster att tilldelas från staten, totalt blir det 125 tjänster för Botkyrkas del. Förutom dessa tjänster har utbildningsnämnden önskemål om inrättande av förstelärartjänster även inom förskola och fritidshem, vilket ger ytterligare 10 tjänster i kommunen.

Utbildningsförvaltningen anser inte att det är aktuellt att inrätta särskilda pedagogpriser för lärare/personal inom förskola/skola. Då vi har möjlighet att tillsätta karriärtjänster på alla skolor och även införa ett antal förstelärare inom förskola och fritidshem är det förvaltningens uppfattning att syftet med att inrätta pedagogpris blir väl uppfyllt på en bred basis.

Ann-Chatrin Norrevik

Förvaltningschef

Kristina Gustafsson

Verksamhetschef
Utvärderings- och
utvecklingsenheten

Expedieras till
Kommunstyrelsen

BOTKYRKA KOMMUN

Kommunstyrelsen

REMISS

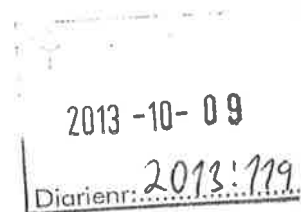
1[1]

2013-10-09

Dnr KS/2013:540

Referens
Lena Bogne

Mottagare
Utbildningsnämnden

Motion – Inför pedagogiskt pris i Botkyrka (FP)

Översänder rubricerat ärende för yttrande snarast efter nämndens sammanträde den 18 februari 2014.

Med vänliga hälsningar
Lena Bogne

Kommunstyrelsen

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · **Besök** Munkhättevägen 45 · **Kontaktcenter** 08-530 610 00

Direkt 08-530 614 32 **Sms**-0708-86 01 02 · **E-post** lena.bogne@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · **Bankgiro** 624-1061 · **Fax** 08-530 616 66 · **Webb** www.botkyrka.se

MOTION
2013-09-26

Inför pedagogiskt pris i Botkyrka.

Förslag till beslut:

att uppdra till utbildningsförvaltningen att utforma en modell för årlig utdelning av pedagogiska priser för lärare/personal aktiva inom förskolan/skolan i Botkyrka

Motivering

I Botkyrka kommun delas varje år ett antal utmärkelser och stipendier ut varje år. De flesta av dem är inom kultur och idrott.

Ett område där det dock saknas kommunövergripande utmärkelser är inom utbildning. Pedagogerna inom skolan är bland det viktigaste vi har och vi i inom Folkpartiet Liberalerna ser det som viktigt att våra bästa pedagoger både uppmärksammas och belönas.

Ett exempel är Haninge kommun som delar ut följande priser

Bästa pedagog Förskola
Bästa pedagog Grundskola F-6
Bästa pedagog Grundskola 7-9
Bästa pedagog Gymnasieskolan
Bästa rektor/förskolechef

Vinnarna i Haninge får förutom äran också 5000 kr

Folkpartiet Liberalerna vill ge till utbildningsförvaltningen i uppdrag att utveckla en egen modell för Botkyrka där både omfattning och form tas fram. Naturligtvis ska alla lärare oberoende av vilken driftsform skolan har kunna vara mottagare av de pedagogiska priserna.

Benny Ferdinandsson

10

Svar på motion (M) - Daglig fysisk aktivitet i skolan ger bättre skolresultat (UF/2013:131)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen och lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande över motionen.

Sammanfattning

(M) har i en motion föreslagit kommunfullmäktige att uppdra åt utbildningsförvaltningen att se över hur alla kommunala skolor i Botkyrka kommun kan införa daglig schemalagd fysisk aktivitet. Förvaltningen ser hellre att man uppmuntrar till fysisk aktivitet utanför schemalagd tid, genom att bland satsa på skolgårdarnas utformning. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

2014-02-07

Dnr UF/2013:131

Referens
Sofia Nordgren

Mottagare
Utbildningsnämnden

Svar på motion (M) Daglig fysisk aktivitet i skolan ger bättre skolresultat, KS/2013:609

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen och lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande över motionen.

Sammanfattning

(M) har i en motion föreslagit kommunfullmäktige att uppdra åt utbildningsförvaltningen att se över hur alla kommunala skolor i Botkyrka kommun kan införa daglig schemalagd fysisk aktivitet. Förvaltningen ser hellre att man uppmuntrar till fysisk aktivitet utanför schemalagd tid, genom att bland satsa på skolgårdarnas utformning. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Bakgrund

(M) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit kommunfullmäktige att Uppdra åt utbildningsförvaltningen att se över hur alla kommunala skolor i Botkyrka kommun kan införa daglig schemalagd fysisk aktivitet.

Utbildningsnämnden har fått i uppdrag av kommunfullmäktige att lämna ett yttrande över motionen.

Yttrande

Bunkeflostudien har visat, vilket nämns i motionen, på bättre studieresultat vid daglig fysisk aktivitet. Förvaltningen anser att det är viktigt att stimulera rörelse bland elever, framförallt då många elever har stillasittande fritidsaktiviteter.

Inom utbildningsförvaltningen har man länge arbetat med olika sätt att stimulera rörelse bland eleverna. Som exempel har man drivit rörelsetävlingen Häng På för elever från förskoleklass till årskurs fem. För att öka den fysiska aktiviteten bland äldre elever har man bland annat skickat ut ett stimulansbidrag till områdena.

2014-02-07

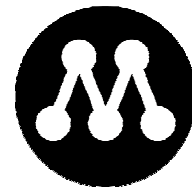
Dnr UF/2013:131

För att öka den fysiska aktiviteten hos elever är det även viktigt att titta på skolgårdarnas utformning. För att aktivera elever är det viktigt att det finns tillgång till ytor som möjliggör detta, så som bollplaner, klätterställningar och redskap. Kommunen har bland annat satsat på konstgräsplaner vid flera skolor och eleverna uppmuntras till en rad olika aktiviteter under rasterna.

Att schemalägga daglig fysisk aktivitet sätter press på dagens schemaupplägg med resultatet att man antingen får förlänga elevens skoldag eller istället plocka bort andra schemalagda undervisningsämnen. Förvaltningen ser hellre att man uppmunt-
rar till fysisk aktivitet utanför den schemalagda tiden samt skapar möjligheter för elever att röra på sig under raster och efter skoldagens slut. Förvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Expedieras till
Kommunfullmäktige

MOTION

2013-10-24

Kommunfullmäktige

Daglig fysisk aktivitet i skolan ger bättre skolresultat

Ett stort forskningsprojekt (Bunkeflo*) i Malmö har påvisat att daglig fysisk aktivitet ger bättre skolresultat och har i snitt fått 8 % fler elever behöriga till gymnasiet, framförallt pojkars som utmärkte sig positivt i statistiken, med en ökning på hela 13 %.

Den dagliga fysiska aktiviteten har tillfört att man helt enkelt orkar mycket mer under skoldagen. Eleverna klarar av att sitta still längre, de får en bättre motorisk förmåga, man kan koncentrera sig bättre och har till och med gett eleverna en bättre självkänsla.

Malmö kommun, som har utrett effekterna av daglig motion för alla kommunens skolelever. Förutom positiva effekter kring elevers hälsa och skolresultat så har man även kunnat påvisa positiva ekonomiska effekter.

Få insatser har så tydliga och positiva effekter som motion. Flera rapporter talar om sämre psykisk och fysisk hälsa och sämre skolresultat. Vi i Moderaterna i Botkyrka skulle gärna se att kommunen tar fasta på de goda effekter som regelbunden daglig motion har.

Vi föreslår kommunfullmäktige

att alla uppdra åt Utbildningsförvaltningen att se över hur alla kommunala skolor i Botkyrka kommun kan införa daglig, schemalagd fysisk aktivitet.

Stina Lundgren

Jimmy Baker

Kia Hjelte

* http://www.bunkeflomodellen.com/bunke_project.aspx

11

Yttrande över remiss - Botkyrka kommuns reviderade strategi för demokrati och delaktighet (UF/2014:5)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden anser att en stor del av strategin redan finns i skolans uppdrag och att det är nödvändigt att vi får formulera egna mål anpassade efter våra förutsättningar och överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen som sitt yttrande över förslaget.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett reviderat förslag till strategi för demokrati och delaktighet som har skickats ut på remiss till nämnderna för yttrande.

Förvaltningen anser att strategin huvudsakligen är bra om än kanske ger en något negativ bild av att det skulle finnas ett lågt engagemang hos unga och låg kunskap om kanaler för delaktighet och inflytande i demokratiska processer. En stor del av strategin finns redan i skolans uppdrag genom de statliga styrdokumentet.

Det är nödvändigt att utbildningsnämnden utifrån den övergripande strategin får formulera sina egna mål anpassade efter våra förutsättningar samt göra uppföljningar inom det ordinarie styrsystemet.

För att inte ha för många styrdokument vore det bra om kommunen istället hade en samlad strategi kring till exempel demokrati, jämställdhet, kreativitet och interkulturalitet som skulle inkluderas i det ordinarie styrsystemet med ettårs- och flerårsplaner och med tydliga mål för uppföljning och utvärdering. Vi saknar att strategin inte betonar klarspråk, digital demokrati och utvecklad synpunktshantering.

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

Referens
Erika Nysäter

Mottagare
Utbildningsnämnden

Yttrande över remiss av Botkyrka kommuns reviderade strategi för demokrati och delaktighet (dnr KS/2013:598)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden anser att en stor del av strategin redan finns i skolans uppdrag och att det är nödvändigt att vi får formulera egna mål anpassade efter våra förutsättningar och överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen som sitt yttrande över förslaget.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett reviderat förslag till strategi för demokrati och delaktighet som har skickats ut på remiss till nämnderna för yttrande.

Förvaltningen anser att strategin huvudsakligen är bra om än kanske ger en något negativ bild av att det skulle finnas ett lågt engagemang hos unga och låg kunskap om kanaler för delaktighet och inflytande i demokratiska processer. En stor del av strategin finns redan i skolans uppdrag genom de statliga styrdokumenterna.

Det är nödvändigt att utbildningsnämnden utifrån den övergripande strategin får formulera sina egna mål anpassade efter våra förutsättningar samt göra uppföljningar inom det ordinarie styrsystemet.

För att inte ha för många styrdokument vore det bra om kommunen istället hade en samlad strategi kring till exempel demokrati, jämställdhet, kreativitet och interkulturalitet som skulle inkluderas i det ordinarie styrsystemet med ettårs- och flerårsplaner och med tydliga mål för uppföljning och utvärdering. Vi saknar att strategin inte betonar klarspråk, digital demokrati och utvecklad synpunktshantering.

Förslaget till reviderad strategi för demokrati och delaktighet

Strategin för demokrati och delaktighet antogs 2009 av kommunfullmäktige och ska nu revideras. Strategin är en del av kommunens ordinarie verksamhet och syftar till att:

1. Vägleda kommunens arbete för demokrati, delaktighet och inflytande.

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

2. Vara ett stöd i den politiska styrningen och för Botkyrkas kommunala verksamheter i deras ordinarie arbete.
3. Underlätta för alla medborgare och samhällsgrupper att vara delaktiga i demokratiska processer och påverka samhällsutvecklingen.

År 2002 inrättades ungdomsfullmäktige och rådslag, vilka 2005 kompletterades med kommunens synpunktshandtering och medborgarförslag.

För att förbättra möjligheterna att bygga ett demokratiskt Botkyrka fokuserar vi på sju utvecklingsområden, där ungas inflytande och digital demokrati är två nya mål som har tillkommit sedan 2009:

1. Den representativa demokratin
2. Delaktighet och inflytande i Botkyrka
3. Botkyrka samarbetar med civilsamhället
4. Ungas inflytande i Botkyrka
5. Digital demokrati
6. Demokrati på arbetsplatsen i Botkyrka

Förvaltningens synpunkter

För att en strategi ska kunna förverkligas måste den vara tydlig, relevant och genomförbar och förankrad hos berörda. Det är nödvändigt att utbildningsnämnden utifrån den övergripande strategin får formulera sina egna mål anpassade efter våra förutsättningar samt göra uppföljningar inom det ordinarie styrsystemet. För att inte ha för många styrdokument vore det bra om kommunen istället hade en samlad strategi för till exempel demokrati, jämställdhet, kreativitet och interkulturalitet som skulle inkluderas i det ordinarie styrsystemet med ettårs- och flerårsplaner och med tydliga mål för uppföljning. Där kan nämnden konkretisera den övergripande strategin som också stämmer väl överens med det utvecklingsarbete vi redan bedriver inom demokratiområdet.

Separata strategier med egna mål kan annars göra att dessa försvagas och att målfokuseringen och uppföljningen blir otydlig. Det är möjligt att ett samlat styrdokument kan vara ett led i denna strävan och ge bättre möjligheter till en tydlig och effektiv styrkedja. En stor del av strategin finns redan i skolans uppdrag genom de statliga styrdokumenterna. Vi vill också koppla strategin till kommunens ungdomspolitiska program som är under utarbetande.

Förvaltningen anser att det finns ytterligare en viktig demokratifråga som strategin inte tar upp. Detta gäller Botkyrkas styrsystem och hur kommunfullmäktige kan säkerställa att deras beslut får genomslag längst ut i tjänstemannaleden och hur återrapportering sker. Denna kommunikation mellan politiker och

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

tjänstemän och mellan nämnderna är avgörande för att upprätthålla den representativa demokratin.

Vi saknar även att strategin inte tar upp betydelsen av att vi använder klarspråk som ett sätt att främja demokratin. Det är en demokratisk rättighet för medborgarna att vi skriver på ett sätt som är lätt att förstå och av största vikt för att medborgarna ska känna förtroende för oss.

Utveckla den representativa demokratin

Strategin anger att flera aspekter av den representativa demokratin behöver utvecklas. Det gäller bland annat att allt färre engagerar sig i ett politiskt parti och ett sjunkande valdeltagande. Förvaltningen menar att politikerna och deras partier har ett stort ansvar för att arbeta med dessa viktiga frågor men att det ligger utanför utbildningsförvaltningens ansvarsområde. Tyvärr var inte heller remisstiden tillräcklig för att förvaltningen skulle hinna involvera politiken mer djupgående kring detta. För att förankra förslagen hos unga behöver de gå på remiss till elevråd och vi behöver ta emot deras förslag kontinuerligt.

Ökade möjligheter till brukarinflytande

Förvaltningen anser att det är viktigt att hela tiden försöka utveckla metoder för att öka medborgarnas och brukarnas inflytande över våra verksamheter. Det är positivt att strategin tar upp att vi bör använda kunskapen om medborgarnas egna demokratistategier för att utveckla nya kanaler för inflytande. I detta sammanhang håller vi på att vidareutveckla möjligheten att använda e-tjänster och digitala medier för att kommunicera och påverka för såväl föräldrar som elever. Strategin för demokrati beskriver vikten av brukarinflytande, vilket skolorna har i form av elevråd, klassråd, utvecklingssamtal, föräldramöten, föräldraråd och andra fora för delaktighet.

Medborgardialoger bör användas där det är relevant och där de har en faktisk möjlighet att påverka, för att inte kommuninvånarnas förtroende ska sjunka. Förvaltningen vill betona vikten av tydlighet för att medborgarna inte ska få för stora förväntningar på vad kommunen kan eller får göra enligt lag. I den nya skollagen har t.ex. rektorns och förskolechefens roll förstärkts och viss makt centraliserats enligt Skolverket. För gymnasiet har det under de senaste åren skett en maktförskjutning där elevers inflytande minskar till förmån för ökad kontroll från stat, högskolor och arbetsliv. Det är framför allt en konsekvens av 2011 års gymnasiereform och är en utbildningspolitisk ambition. Regeringens starkare kontroll av såväl utbildningarnas utformning som innehåll minskar möjligheten för brukare och oss som kommun att påverka och göra lokala lösningar utifrån elevernas önskemål.

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

Elevinflytande

I den reviderade strategin har det tillkommit en Botkyrkastrategisk inriktning om skolans roll i demokratin. Strategin fokuserar på att nämnderna ska utveckla nya former för dialog med ungdomar för att ge dem ökat inflytande. Detta är något förvaltningen prioriterar och arbetar med, t.ex. det formella elevinflytandet såsom elevråd och klassråd. Varje skola för äldre barn ska ha elevskyddsombud. På några skolor finns också andra forum för inflytande såsom råd för matsalen, kamratstödjarverksamhet och miljöråd. Andra exempel från skolorna är att barnen är med och intervjuar vid nyanställningar eller leder sitt eget utvecklingssamtal. På vissa skolor gör eleverna egna elevenkäter och utvärderar undervisningen som underlag för kvalitetsarbetet. Det finns flera frågor i elevenkäten som tar upp barnens inflytande och används inom kvalitetsarbetet.

I den reviderade strategin har ungdomsfullmäktige en viktig roll att möjliggöra ungdomars inflytande och kunskap om demokrati, t.ex. i kontakter med elevråden. Utbildningsförvaltningen instämmer i att deras mandat och kontakt med kommunorganisationen bör utvecklas och tydliggöras. Enligt förslaget finns det goda exempel på försök att ta tillvara på och inkludera ungdomar i kommunpolitiken men dessa saknar förankring i flera delar av kommunorganisationen och stora tillgångar därför går förlorade. Vi menar att det är viktigt med tydlig ansvarsfördelning, budget och uppföljning för lyckade demokratiprojekt. Förvaltningen menar att det kanske vore lättare att få inflytande och delaktighet om fler ungdomar gick med i ungdomsförbund, elevråd och nämnder.

Det sitter flera unga politiker i utbildningsnämnden och förvaltningen instämmer i att de politiska ungdomsförbunden har en viktig roll i arbetet för att öka ungas intresse för partipolitik. Enligt förslaget bör förbunden i ökad utsträckning ges möjlighet att informera på skolor och olika föreningar. Förvaltningen ställer sig positiv till att ungdomsförbunden informerar på skolor.

Föräldrainflytande

Förvaltningens enheter har olika former för föräldrainflytande och föräldraföreningar och försöker utveckla detta utifrån lokala förutsättningar. Vi ger föräldrar möjlighet att bli mer delaktiga i sitt barns skolgång genom att digitalt få information om sitt barns frånvaro och schema. Det är viktigt att hantera alla synpunkter men inte bara låta en röst bli hörd utan att se till verksamheten som helhet.

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

Förutom att vi ska förhålla oss till medborgarnas egna demokratistategier bör vi också fråga inom vilka områden och hur medborgarna själva vill kunna påverka våra verksamheter. För föräldrarna gäller det främst frågor kring det egna barnet men också större specifika förändringar för en enhet, till exempel skolans profil eller nedläggning. Förvaltningen arbetar för att öka kommuninvånarnas inflytande genom dagliga kontakter men också specifikt genom att ha kontakter med medborgare som har lämnat medborgarförslag eller synpunkter.

Demokrati i klassrummet

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till strategins mål att vidareutveckla arbetssätt som säkerställer att inläringen och arbetsmiljön i klassrummen sker på ett sätt som återspeglar demokratiska värderingar såsom jämställdhet och jämlikhet. Vi har sådana mål i ettårsplanen om ett inkluderande arbetssätt och jämlikhet: ”Utbildningsförvaltningen centralt ska bidra till erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning i utvecklandet av inkluderande lärmiljöer” samt ”Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar.”

Förvaltningen ställer sig tveksam till förslaget om årliga skolval och temadagar om demokrati eftersom den demokratiska värdegrunden ska genomsyra all verksamhet i skolan. Det finns en risk att temadagar ger ett kortsiktigt fokus och minskar inkluderingen i den ordinarie verksamheten.

Digital demokrati

Utbildningsförvaltningen instämmer i strategins fokus på demokrati på arbetsplatsen och digital demokrati. Ett av målen i ettårsplanen är digitalisering av skolan och utbildningsförvaltningen erbjuder e-tjänster och service på medborgarkontor som komplement till de som inte har tillgång till dator. Vi har flera projekt för att öka elevinflytandet genom enkäter och webbomröstningar och för att synliggöra elevers röster. Förvaltningen menar att strategin borde fokusera mer på digital demokrati och utveckla fler mål kopplade till digitalisering. Botkyrkas digitala medborgarpanel kan användas strategiskt för att stärka medborgarnas digitala kompetens och hitta nya former för delaktighet. Elever har kommit med förslaget om en ”Botkyrka-app”.

Utveckla kommunens synpunktshantering

Utbildningsförvaltningen vill betona vikten av att kommunens synpunktshantering vidareutvecklas och görs mer lättillgänglig och lättare att följa upp. Utbildningsförvaltningen införde 2012 en klagomålshantering utifrån kraven i nya skollagen. Slutsatser från klagomålshanteringen inkorporeras i det systematiska kvalitetsarbetet.

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

Demokratimål i utbildningsnämndens ettårsplan

Demokratiarbetet är en del av kommunens ordinarie verksamhet och ingår i vår ettårsplan 2014:

1. Målområde Medborgarnas Botkyrka

Mål 1 Botkyrkaborna är mer delaktiga i samhällsutvecklingen.

Nämndmål 1:1:a På varje enhet finns möjligheten för barn och elever oavsett kön att ha inflytande över undervisningen

Åtagande:

1) Utbildningsförvaltningen ska se till att barn och elever ges kontinuerlig möjlighet att utvärdera undervisningen och att resultatet tillvaratas i utvecklingen av lärprocessen

Nämndmål 1:1:b På alla skolor finns forum för formellt elevinflytande

Med formellt inflytande avses enligt elevenkäten rådsverksamhet och andra valda eller utsedda forum av flera elever och vuxna, medan reellt elevinflytande bygger på elevens relation till pedagogerna och uttrycks genom dialog om elevens studiesituation.

Nämndmål 1:1c Varje enhet har en väl fungerande kommunikation mellan barn/elever-personal-vårdnadshavare

Åtagande:

1) Utbildningsförvaltningen ska arbeta för att vårdnadshavare känner sig väl bemötta och att det i varje kontakt finns en vilja att tillvarata vårdnadshavarens engagemang för att förbättra verksamheten

Mål 2 Botkyrkaborna har mer jämställda och jämlika förutsättningar och villkor

Nämndmål 1:2:a Botkyrkas förskolor, fritidshem och skolor har ett inkluderande arbetssätt

Åtagande:

1) Utbildningsförvaltningen centralt och de skolenheter som deltar i forsknings- och utvecklingsprogrammet IFOUS ska bidra till erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning i utvecklandet av inkluderande lärmiljöer

Ett annat nämndmål som berör demokrati och delaktighet är:

Mål 6 Kunskapsresultaten förbättras och skillnader beroende på kön och social bakgrund minskar.

Demokrati och delaktighet i skolans styrdokument

I skollagen framkommer att demokratisk kompetens utvecklas genom delaktighet och inflytande och det är viktigt att barn får uttrycka sin mening i alla frågor som berör dem. Att påverka och delta i beslutsfattande förutsätter att

2014-02-05

Dnr UF/2014:5

elever känner till vilka villkor och ramar som gäller. Att synliggöra vilket inflytande elever har är därför en central utgångspunkt. Det är viktigt att eleverna får komma till tals i undervisningen för att få praktisk demokratisk träning i att argumentera. Elever ska ges inflytande över utbildningen, delta i planering och utvärdering och medverka vid upprättande och uppföljning av likabehandlingsplanen. Elevföreträdare ska ges tillfälle att behandla frågor av gemensamt intresse under skoltid. Vid varje skolenhet ska det finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna och vårdnadshavare om verksamheten. (4 kap. 9-14 §§ skollagen 2010:800).

Demokrati och mänskliga rättigheter i läroplanerna

Enligt skollagen syftar utbildningen till att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Demokrati finns också med som centralt innehåll i läroplanerna för att utveckla demokratiska förmågor. Jämställdhetsarbetet är inte en separat fråga utan hör tätt samman med både arbetet mot diskriminering, det främjande värdegrundsarbetet och med undervisningen.

Grundskolan och gymnasieskolan har som mål att varje elev; ”kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga erfarenheter, respekterar andra människors egenvärde, tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling samt, medverkar till att hjälpa andra människor, kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.” (Lgr 11, 2.1 Normer och värden).

Värdegrundsarbetet i skolan och förskolan

Värdegrunden omfattar människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen och solidaritet mellan människor. Skolan ska främja aktning för människans egenvärde och vår gemensamma miljö. Barn och elever ska utveckla demokratiska förmågor såsom kommunikativ förmåga och kritiskt tänkande för att förbereda dem för ett framtida liv som aktiva samhällsmedborgare. Rektorn ska tillsammans med personalen skapa rutiner som anger hur eleverna ska kunna medverka i kvalitetsarbetet utifrån ålder och mognad, samt skapa rutiner för hur vårdnadshavarna ska ges möjlighet att delta.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

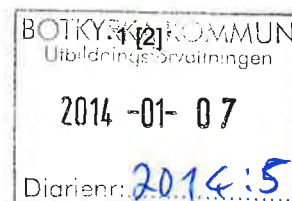
Anette Älmdalen
tf administrativ chef

BOTKYRKA KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen
Demokrati och mänskliga rättigheter

2013-12-20

Referens
Ahmad Azizi

Mottagare
Remissinstanser

Remissomgång av Botkyrka kommuns reviderade strategi för demokrati och delaktighet

Botkyrka kommun tar fram en reviderad strategi för demokrati och delaktighet. Demokratiberedningen skickar det bifogade förslaget till er på remiss.

Med remissen vill vi att ni tycker till om strategin. Era synpunkter är viktiga för oss och vi hoppas att ni vill bidra till den nya strategins innehåll.

Ni lämnar era synpunkter:

- Senast den 14 februari 2014.
- Till ahmad.azizi@botkyrka.se

Frågor besvaras av Ahmad Azizi, demokratiutvecklare, kommunledningsförvaltningen i Botkyrka kommun.

Telefon direkt: 08-530 614 36

Mobil sms: 073-380 78 72

E-post: ahmad.azizi@botkyrka.se

Bakgrund till en ny strategi för demokrati och delaktighet

Botkyrka är en plats som består av invånare med ursprung i världens alla hörn. Vår befolkningssammansättning ändras hela tiden. Dessutom är Botkyrkas befolkning relativt ung och sättet som kommuninvånarna vill engagera sig på olika. Det kräver att demokratiutvecklingen i Botkyrka återspeglar ett förändrat samhälle så att alla har samma möjligheter och rättigheter att delta och engagera sig i kommunens utveckling. Syftet med den nya strategin är att fånga upp utmaningarna och möjligheterna i Botkyrka. Demokratin i Botkyrka är inte bara *för* medborgarna. Demokratin i Botkyrka ska byggas av och utvecklas *med* medborgarna.

Uppföljningar av demokratiutvecklingsarbetet har under de senaste åren visat ständiga förbättringar i demokratin i Botkyrka. Trots detta så finns det ännu många utmaningar. Kommunstyrelsen beslutade i mars 2013 att demokratistrategin skulle revideras. Kommunstyrelsen tillsatte en politisk styrgrupp för framtagandet. I styrgruppen ingår:

Jens Sjöström (s)
Jimmy Baker (m)
Esabelle Dingizian (mp)
Mats Einarsson (v)
Maxwell Mandela (fp)

Vi ser fram emot att ta del av dina synpunkter!
Med vänliga hälsningar
Ahmad Azizi, demokratiutvecklare.

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45 · Kontaktcenter 08-530 610 00

Direkt 08-530 614 36 · Sms 073-380 78 72 · E-post ahmad.azizi@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax 08-530 616 66 · Webb www.botkyrka.se

Sändlista

Arbetsmarknad- och vuxenutbildningsnämnden
Kultur-och fritidsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Socialnämnden
Tekniska nämnden
Utbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Upplev Botkyrka AB
Botkyrka byggen AB
Mångkulturellt centrum
Ungdomsfullmäktige.
Ungdomsråd för ungdomar med funktionsnedsättningar
Rådet för funktionsnedsättningsfrågor
Ledningsgrupp för digidel
Fackliga organisationer
Rådet för äldre
Botkyrkas föreningar.
Nätverk för religions dialog.
SKL, Sveriges kommuner och landsting.
Open Society Institute, UK.
Europarådet/Intercultural cities
Svenska Unescorådet
ECCAR, European Coalition of Cities Against Racism.
Botkyrka kommuns externa hemsida (Botkyrkabornas möjlighet att yttra sig)

Referens
Ahmad Azizi

Mottagare
Demokratiberedningen

Förslag till en reviderad strategi för demokrati och delaktighet

Strategi för demokrati och delaktighet i Botkyrka

Alla vi som arbetar i Botkyrka har en viktig uppgift att lyssna på och möta behoven hos olika samhällsgrupper. Demokratin i Botkyrka är inte bara *för* medborgarna. Demokratin i Botkyrka ska byggas av och utvecklas *med* medborgarna.

Övergripande inriktning för demokratiarbete

Strategin anger den övergripande inriktningen för Botkyrka kommuns arbete för demokrati och delaktighet. Den är en del av kommunens ordinarie verksamhet och syftar till att:

- Vägleda kommunens arbete för demokrati, delaktighet och inflytande.
- Vara ett stöd i den politiska styrningen och för Botkyrkas kommunala verksamheter i deras ordinarie arbete.
- Underlätta för alla medborgare och samhällsgrupper att vara delaktiga i demokratiska processer och påverka samhällsutvecklingen. Genom att undanröja strukturella hinder för kommuninvånarnas deltagande på grund av förutfattade meningar exempelvis i fråga om kön eller könsidentitet, ålder, social-, ekonomisk-, kulturell- eller etnisk bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Huvudansvaret för att försvara och utveckla demokratin ligger på Botkyrkaborna själva och deras sammanslutningar så som politiska partier och andra organisationer. Politiska organ och förvaltningar ska ge viktigt stöd till demokratitvecklingen och underlätta för Botkyrkaborna att delta och engagera sig.

Botkyrkas kommunfullmäktige beslutar om strategin. Den omfattar hela Botkyrka kommun – alla nämnder, styrelser och helägda kommunala bolag. Strategin är grunden för nämndernas beslut om konkreta demokratifrämjande insatser i sina ettårsplaner. Den riktar sig till både förtroendevalda och medarbetare i kommunen och ska lämna avtryck i Botkyrkabornas vardag.

Demokrati för en hållbar samhällsutveckling

I Botkyrka arbetar vi för en hållbar samhällsutveckling. En av de långsiktiga utmaningar som vi har identifierat för att uppnå en hållbar utveckling i kommunen är att "Botkyrkaborna har förtroende för varandra och demokratin".¹ Sveriges strategi för hållbar utveckling säger att *hållbar utveckling utgår från ett gemensamt ansvar*. Det förutsätter ett samhälle med demokratiska värderingar som respekterar de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Det innebär att alla medborgare tillförsäkras likvärdiga rättigheter och möjligheter i de demokratiska processerna.

I arbetet för en hållbar samhällsutveckling är därför samspelet mellan kommunens strategi för ett jämställt Botkyrka, strategin för ett interkulturellt Botkyrka och strategin för demokrati och delaktighet centralt. Flickor och pojkar, kvinnor och män ska oavsett bakgrund på lika villkor och på ett likvärdigt sätt tillförsäkras inflytande i kommunen och en god kommunal service.

Demokratiarbetet i Botkyrka

Den första strategin för demokrati och delaktighet antogs 2009 men demokratiarbetet i Botkyrka har en lång historia. Det strategiska arbetet inleddes redan 1997 och fokuserade då på att stärka valdeltagande inför valen 1998 med en särskilt tillsatt tjänst. Demokratiarbetet utvecklades genom att kopplas ihop med arbetet i de olika stadsdelarna i kommunen. Regeringens Storstadssatsning gav ungefär samtidigt möjlighet att utveckla delaktigheten. 1997 tillsattes demokratiberedningen och 2002 inrättades Ungdomsfullmäktige, politikerkaféer och rådslag för att tre år senare kompletteras med en formaliserad möjlighet för Botkyrkaborna att lämna synpunkter (synpunktshanteringen) och medborgarförslag. Demokratiarbetet förstärktes ytterligare 2006 då en heltidstjänst för demokratiutveckling skapades på kommunledningsförvaltningen. Därefter inrättades också sex dialogforum i kommunens olika delar. Vidare intensifierades arbetet genom utvecklandet av olika metoder för delaktighet. Botkyrka använder sig idag av exempelvis en digital medborgarpanel och söker hela tiden nya vägar för att möta invånarna också online. Centralt för det fortsatta demokratiarbetet i Botkyrka är att ytterligare stärka medborgarperspektivet och den representativa demokratin förutsättningar. Vi ser i uppföljningar ständiga förbättringar men det finns fortsatt en rad utmaningar och därför beslutade kommunstyrelsen i mars 2013 att demokratistrategin skulle revideras.

¹ "Ett hållbart Botkyrka", Kommunfullmäktige 2004.

Utvecklingsområden för demokrati och delaktighet

Den representativa demokratin har sina fasta spelregler men formerna för inflytande och påverkan även mellan valen behöver fortsatt utvecklas för att bättre möta de senaste decenniernas förändringar i samhället och politiken. Förutom förändringar i befolkningens storlek och sammansättning ser vi att värderingsförskjutningar mellan olika generationer har betydelse för demokratiarbetet i kommunen. De yngre generationerna engagerar sig i allt större utsträckning i sakfrågor och det är mindre vanligt att de ansluter sig till politiska partier. Botkyrka ser och antar utmaningen i att skapa utrymme för olika generationer och olika förhållningssätt. Kommunen har en ung befolkning, som med rätt verktyg har möjligheten att vara ledande i skapandet av en demokrati som överbrygger skillnaderna inom kommunen. Genom att involvera Botkyrkaborna i demokratiska processer motverkar vi föreställningar om grupper av människor som "de andra". För att förbättra möjligheterna att bygga ett demokratiskt och hållbart Botkyrka fokuserar vi på sju utvecklingsområden som vi beskriver nedan.

1. Den representativa demokratin

Representativ demokrati avser det styrelseskick där den offentliga makten utgår från folket, genom att medborgarna i fria och allmänna val utser representanter med beslutanderätt. Medborgarna kan på så sätt också utkräva ansvar av de folkvalda och utse nya representanter om de inte motsvarar förväntningarna. Relationen mellan medborgare och förtroendevalda utgör grunden för den representativa demokratin. De förtroendevalda är medborgarnas representanter och ska förverkliga de program de fått mandat för i valet. Avgörande för en positiv utveckling är att öka tilliten till partipolitiken och den kommunala organisationens förmåga att genomföra de beslut som fattas.

Medborgarnas, politiska partiernas och kommunorganisationens roll

I Botkyrka, liksom för den representativa demokratin rent allmänt, är det grundläggande att medborgarna ser det meningsfullt och känner det som sitt ansvar att aktivt delta i valen av dem som ska styra. Ytterst ansvariga för hur den förda politiken ska utformas är de förtroendevalda som har att prioritera vad som ska göras och när. De har också en viktig roll i att säkerställa att besluten får genomslag i hela förvaltningskedjan och att de följs upp och utvärderas.

Den kommunala förvaltningen genomför de beslut som de förtroendevalda tagit och hjälper dem förtroendevalda att genomföra de politiska ambitioner dem har gått till val på. Kommunorganisationen ska vara öppen för medborgarnas insyn och granskning och ska verka för att öka medvetenheten och kunskapen om de förtroendevaldas politiska mandat, deras prioriteringar och beslutanderätt. Ett

öppet tydligt och begripligt kommunalt beslutsfattande är nödvändigt för att säkra kommuninvånarnas rätt till medbestämmande, inflytande och påverkan.

Jämställt och jämlikt deltagande

Jämställt och jämlikt deltagande i demokratiska processer är en central utgångspunkt. Alla medborgare ska på lika villkor ha tillgång till makt och inflytande och känna sig välkomna att delta i den demokratiska processen. Vi vet att Botkyrka är en plats med kommuninvånare från många olika platser i världen. Vi vet också att många kommuninvånare saknar känslan av att vara fullt ut representerade i kommunalt politiskt fattade beslut. Demokratiarbetet behöver därför präglas av en förståelse för att det finns strukturer som försvårar det demokratiska deltagande på grund av exempelvis ursprung, ålder eller funktionsnedsättning. Representativitet är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde. Genom att vi arbetar strategiskt utifrån insikten om att det existerar strukturella, psykiska och fysiska hinder för kommuninvånarnas demokratiska deltagande bidrar vi till att stärka deras demokratiska rättigheter.

Ökat valdeltagande

Valdeltagande i de allmänna valen är ett uttryck för det demokratiska systemets legitimitet. Ett stärkt valdeltagande är därför viktigt för Botkyrka som kommun och plats. En ökad medvetenhet om de demokratiska processerna är nödvändig för att öka engagemang och deltagande hos kommunens medborgare.

- En grundläggande faktor är valnämndens uppdrag att säkerställa genomförandet av valet. Alla röstberättigade ska veta var, hur och när de kan rösta.
- De politiska partierna presenterar sina politiska program och inbjuder medborgarna till diskussion om samhällsutvecklingen.
- Förvaltningsorganisationen genomför det politiska beslutet om insatser för ökad medvetenhet, engagemang och valdeltagande.

Strategiskt fokus: den representativa demokratin

För att förstärka den representativa demokratin och motverka hinder i organisationen, rutinerna och arbetskulturen krävs insatser inom den politiska strukturen och i förvaltningsorganisationen.

- Förtroendevaldas, partiernas och politiska ungdomsförbunds närvaro i offentliga rum bör förstärkas, dels i skolor, föreningar och sociala medier men även under evenemang.
- Formerna för den politiska beslutprocessen bör löpande anpassas till nya generationers syn på politik och till kommuninvånarnas förväntningar och förutsättningar.

- Nämnderna bör hitta nya eller kompletterande former för dialog med kommuninvånare som saknar rösträtt på grund av exempelvis ålder eller kortvistelsetid i kommunen.
- Den politiska organisationen och kommunförvaltningen måste förankra arbetet med strategisk kommunikation som grundläggande princip för att effektivt nå ut med information och demokratifrämjande åtgärder.
- Alla delar av den politiska organisationen med dess förvaltningar bör arbeta för att inkludera olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar.
- Kommunen ska verka för att alla röstberättigade kvinnor och män ska kunna och känna angeläget att delta på lika villkor i valen och i den allmänna demokratiska processen. Valdeltagandet ska öka och skillnaderna mellan grupper och kommundelar ska minska.
- Kommunen bör också underlätta för varje röstberättigades eget ansvar för deltagande i den demokratiska valprocessen.
- Botkyrkas kommunorganisation ska aktivt arbeta för att öka medvetenheten och kunskapen om den representativa demokratis roll och politikens, kommunorganisationens och medborgarnas befogenheter.
- Vi ska regelbundet och systematisk belysa hur representationen är som grund för förändring så att alla samhällsgrupper upplever sig representerade i det politiska beslutsfattandet och den kommunala organisationens ledning.
- Avgörande i frågan om representationen är inte bara antalet representanter för olika samhällsgrupper utan också i vilken utsträckning de förtroendevalda och kommunorganisationen speglar invånarnas olika livserfarenheter. Det är viktigt att inte stanna vid kvantitativa mått, utan att också kvalitativt säkerställa att förtroendevalda från underrepresenterade grupper i praktiken har samma möjlighet till inflytande över samhällsfrågor inom ramarna för sina kommunalpolitiska uppdrag.

2. Delaktighet och inflytande i Botkyrka

Att kommuninvånarna deltar och påverkar den politiska beslutsprocessen ökar förtroendet för den representativa demokratin och de valda representanterna. Deltagande i demokratiska processer tenderar att stärka det sociala kapitalet och det i sin tur motverkar både diskriminering och segregering. Samtidigt ökar deltagande i demokratiska processer en förståelse för hur demokrati fungerar.

Deltagardemokrati

Deltagardemokrati är en aspekt av demokratin som stödjer den representativa demokratin utan att ersätta den. Medborgarna kan vara en del av deltagardemokratin genom att ge råd, vara medbestämmande (brukar inflytande) eller genom att ges rätt att fatta beslut i vissa frågor.

Den rådgivande medborgarrollen tar sig till uttryck genom att frågor diskuteras och används som underlag vid politiskt beslutsfattande och det kan röra sig om både vilken insats och hur insatsen ska utformas. På så sätt kan politiska beslut förankras i det lokala sammanhanget tidigt i beslutsprocessen.

Folkomröstning

Kommunal folkomröstning är den mest långtgående formen av deltagardemokrati i en specifik fråga. Folkomröstning som hållas i kommuner och är enligt svensk lagstiftning² alltid rådgivande. Om 10 procent av de röstberättigade kommuninvånarna begär folkomröstning måste fullmäktige pröva om en ska hållas. Det är kommunfullmäktige som beslutar om en folkomröstning och två tredjedelar av fullmäktige måste vara överens om en folkomröstning ska hållas eller inte.

Medborgardialog

Medborgardialogen är ett arbetssätt för att involvera kommuninvånarna i frågor som berör dem utan att någon formell beslutanderätt delegeras. Vi i Botkyrka måste inom alla organisatoriska nivåer lyfta in kommuninvånarnas erfarenheter och kunskaper om lokala förhållanden i beslutsfattande och utförande.

Det finns olika typer av dialoger. Ett exempel är dialogforum där frågor diskuteras och deltagarnas synpunkter sedan används som underlag vid politiskt beslutsfattande. De formella samråden enligt Plan- och bygglagen är ett annat exempel. Ytterligare ett exempel är den digitala dialogen i form av kommunens medborgarpaneler. Dialogen måste alltid ha ett tydligt syfte och bör i regel ha en inriktad målgrupp. Det måste finnas en tydlighet vad gäller utrymmet för att påverka, veta, tycka, resonera, genomföra och bestämma.

Brukarinflytande

Brukarinflytande innebär att brukarna medverkar i beslut om verksamheter som de själva berörs av. Huvudsyftet är att stärka brukarnas ställning och ta tillvara på deras erfarenheter och intressen när det gäller verksamheten. Detta kan i sig bidra till bättre beslut och ökad kvalitet. Det är ett konkret sätt att öka invånarnas delaktighet och påverkan på kommunens verksamheter. Brukarinflytande ger också en möjlighet att lyssna in perspektiv från individer och grupper som annars kanske inte kommer till tals. Organiserat brukarinflytande ska inte begränsa individens valfrihet att delta eller inte.

² (SFS 1994:692)

Återkoppling

Återkoppling ska vara en naturlig del av arbetet med alla typer av deltagardemokrati och dialoger. Alla deltagare i kommunens dialoger ska ha tillgång till resultaten av dialogen som förts, information om hur det som diskuterats hantearats av kommunen och om det påverkat den politiska styrningen eller kommunens verksamheter.

Strategiskt fokus: delaktighet och inflytande i Botkyrka

- Utvecklingsarbetet ska fokusera på att ta fram kanaler så att inflytande kan förverkligas inom ramen för ordinarie arbete och styrsystem.
- Både förtroendevalda och kommunorganisationen måste aktivt arbeta för att skapa en tydlighet vid varje dialogtillfälle gällande vad dialogen syftar till och vilket mandat de olika parterna har samt var i beslutsprocessen som mandatet ligger.
- Utveckla metoder/analysmall för att följa vilka som kommer till tals, vilka som finns representerade i rummet och om det kan anses återspegla en allmän uppfattning. Könsfördelning avseende deltagande och närvaro ska alltid uppmärksammas. Kommunfullmäktige bör fatta beslut om ett system för återkoppling av de möten, dialoger och samtal som genomförs i syfte att kunna följa upp dem i kommunorganisationen.
- Brukarinflytande är ett utvecklingsområde för alla förvaltningar i de delar av verksamheten som möter brukare/ kommuninvånare. Det är viktigt att verksamheterna själva bidrar till organiseringen av brukarnas inflytande, bland annat genom att möjliggöra bildande av exempelvis brukarråd.

3. Botkyrka samarbetar med civilsamhället

Botkyrkas demokratiarbete ska präglas av en politisk kultur som både bygger på och strävar efter att stärka det gemensamma sociala kapitalet, ömsesidig tillit mellan medborgarna och tillgång till sociala nätverk. Erfarenheten visar att ett samhälle med stort socialt kapital skapar bättre förutsättningar för politiska institutioner att lösa kollektiva problem. Den politiska och kommunala organisationen ska därför i linje med ovanstående agera tillsammans med civilsamhället och dess aktörer för att i samtalet åstadkomma önskvärd utveckling för Botkyrka kommun som helhet.

Sociala rörelser beskriver ett förändrat politiskt klimat där den traditionella politiska ideologin delvis tappar mark från rörelser som driver sakfrågor. Dessa rörelser står idag utan formell representation och direkt inflytande. I Botkyrka

bör vi arbeta för att lyfta in sociala rörelser i den demokratiska processen. Genom att bjuda in till diskussion och bemöta frågor och synpunkter med ödmjukhet öppnar politiken och kommunorganisationen upp för ett samhällsklimat där förtroende skapas. Engagerade Botkyrkabor är en förutsättning för en levande demokrati och engagemang ska därför tillvaratas och bemötas konstruktivt. Därför måste vi kontinuerligt följa förändringar i medborgarnas egna strategier för att påverka lokalsamhällets utveckling som grund för att utveckla våra egna kanaler för inflytande. Vidare måste Botkyrkas förtroendevalda och kommunorganisation skapa en inkluderande politik som uppmärksammar medborgare som i det offentliga rummet är osynliga, medborgare som står utanför utbildningssystemet och arbetsmarknaden, eller på andra sätt står utanför majoritetsnormen.

Strategiskt fokus: Botkyrka samarbetar med civilsamhället

- Kommunen bör aktivt arbeta med föreningar för att det politiska samtalet ska nå ut, föreningarna är demokratiskolande och ökad samverkan ser vi bygger broar mellan olika samhällsgrupper.
- Samhällsinformatörer bör ses som en central del i arbetet för att nå ut till kommuninvånarna. Genom att de fungerar som en kanal för demokratiarbetet bidrar de till att öka medvetenheten om hur kommunen och det demokratiska systemet fungerar.
- Medborgarkontoren och områdesutvecklarna utgör en viktig roll i kommunens kontakt och samarbete med samhällets lokala aktörer.
- Kommunorganisationen och de förtroendevalda bör fokusera på att utveckla kanaler för att fånga upp engagemang. Politiker och tjänstepersoner bör utveckla arbetssätt för att bemöta folkengagemanget på ett öppet sätt när det uppstår och uppmuntra, lyssna in och tydligt föra resonemang i frågorna.
- Det är också av vikt att hitta former för att ta upp samhällsförändringar och skapa offentliga rum där kommuninvånarna får uttrycka sitt engagemang, sina åsikter och idéer.
- Kommunfullmäktige bör fatta beslut om vilka regler för öppenhet och begränsningar som gäller för medborgarnas initiativ och politiskt engagemang på de allmänna mötesplatserna i kommunen.

4. Ungas inflytande i Botkyrka

Demokratin i Botkyrka ska öppna upp för att dels tillhandahålla en god politik för våra ungdomar men även vara inkluderande och representativ. Förenings- och organisationslivet för ungdomar ses som en stor tillgång i den demokratiskolande verksamheten. I arbetet för att öka ungas inflytande i Botkyrka är skolorna en grund för att bygga förtroende för och kunskap om demokrati. Det

finns idag ett lågt engagemang bland kommunens unga invånare och låg kunskap om kanaler för delaktighet och inflytande i demokratiska processer. Det är därför nödvändigt att nå ut till skol-, fritids- och föreningsverksamhet i frågor som rör mänskliga rättigheter, demokrati och delaktighet. Samtidigt bär skolorna ett särskilt ansvar att i sin undervisning belysa den kommunala demokratin utformning och vägar till engagemang och påverkan. Det finns goda exempel på försök att ta tillvara på och inkludera ungdomar i kommunpolitiken men dessa saknar förankring i flera delar av kommunorganisationen och stora tillgångar går därför förlorade.

Strategiskt fokus: ungas inflytande i Botkyrka

- Strukturer för att levandegöra ungdomspolitiken i nämnder och förvaltningar behöver utvecklas eller förstärkas.
- De politiska ungdomsförbunden har en viktig roll i arbetet för att öka ungas intresse för partipolitik. I det arbetet bör förbunden i ökad utsträckning ges möjlighet att informera på skolor och olika föreningar.
- Ungdomsfullmäktige har en viktig roll för att möjliggöra ungdomars inflytande och kunskap om demokrati. Exempelvis genom sina kontakter till elevråd i Botkyrkas skolor men även till kommunens förvaltningar och politiska organisation. Deras mandat och kontakt med kommunorganisationen bör utvecklas och tydliggöras.
- Arbetet bör även fokusera på kommunens fritidsgårdar. De bör vara en plats som bidrar till ökad kunskap om demokratifrågor och möjligheter till inflytande och makt över sitt eget liv och samhälle.
- Skapa flera mötesplatser för ungdomar, exempelvis ungdomshus med olika demokratifrämjande aktiviteter för unga och unga vuxna i alla kommundelar.
- Stärka skolornas demokratiska funktioner exempelvis elevråd och klassråd som verktyg att utveckla tron på demokrati.
- Vidareutveckla arbetssätt som säkerställer att inläringen och arbetsmiljön i klassrummen i skolorna sker på ett sätt som återspeglar demokratiska värderingar där jämställdhet och jämlikhet är två centrala förhållningssätt.
- Kunskap om hur kommunal politik och verksamhet fungerar behöver vara ett givet inslag i skolan. I arbetet med detta ska skolan bjuda in kommunala verksamheter, ungdomsfullmäktige och politiska representanter till skolorna.
- Arbetet i skolorna bör kompletteras med särskilda temadagar. Temadagarna bör utformas med utgångspunkt från elevernas önskemål utifrån olika områden om lokal politik, kommunal organisation eller mänskliga rättigheter.
- För att träna hur demokratin fungera i praktiken och förstärka politisk debatt i skolan bör skolval genomföras även mellan de allmänna valen.

5. Digital demokrati

Digitala verktyg och kanaler som erbjuds via internet kommer gradvis att växa i betydelse som arenor för publicering av information, debatt, dialog och opinionsbildning om viktiga samhällsfrågor. I dag blir sammankopplingen allt tätare mellan demokrati och nya medier. Det är en utmaning för politik och förvaltning att vara ett led i denna utveckling. Ett viktigt syfte med kommunens insatser kopplat till nya verktyg och arenor inom demokratiutveckling är att sätta fokus på åtgärder som leder till ökad delaktighet bland kommuninvånarna, framför allt unga. Avgörande är att medborgarna verkligen ska betrakta digitala forum sitt eget forum.

Strategiskt fokus: digital demokrati

- Utveckla ett strategiskt arbete med sociala medier som kompletterande del i kommunens demokratiarbete.
- Utveckla ett bredare engagemang både i intern och i externorganisation med inriktning på att integrera metoder inom sociala medier.

6. Demokrati på arbetsplatsen i Botkyrka

Delaktighet och inflytande för medarbetarna på sina arbetsplatser är en förutsättning för att kommunen ska kunna leva upp till sina ambitioner, både för en levande lokal demokrati i Botkyrka och demokrati på arbetsplatsen. Att utveckla den interna demokratin på arbetsplatserna är därmed centralt.

Strategiskt fokus: demokrati på arbetsplatsen i Botkyrka

- Utgångspunkten för demokratiarbetet på kommunens arbetsplatser ska vara kommunens arbetsgivarstrategi.
- Styrningen på arbetsplatsen följer en tydlig fördelning av arbetsuppgifter men ska genomsyras av hög delaktighet, både i arbetets innehåll och i upplägg. Det är en förutsättning för att Botkyrka kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare för både medarbetare och medborgare.
- Vid genomförandet av kommunens arbetsgivarstrategi ska de brister som finns synliggöras och ligga till grund för att utveckla den interna demokratin på arbetsplatserna.
- De fackliga organisationerna är en viktig part när det gäller demokratin på arbetsplatsen.

7. Samarbete internationellt och nationellt

I Botkyrka ser vi vikten av att omvärldsbevaka för att följa demokratiutvecklingen på alla nivåer. Globala och regionala förändringar kan påverka hur vi i Botkyrka måste agera. Samarbete ger oss nya kunskaper, idéer och metoder för den lokala demokratiutvecklingen som stärker och fördjupar vår förståelse för och kunskap om demokrati och delaktighet. Samtidigt är det centralt att följa debatten och utvecklingen av demokrati i olika delar av världen på grund av Botkyrkas demografiska sammansättning. Flera av Botkyrkaborna har sitt ursprung i delar av världen som just nu genomgår stora samhälleliga förändringar. Den debatt som följer förändringarna får därför effekt även här i Botkyrka.

Förutom att vi i Botkyrka förhåller oss till stora globala förändringar och händelser måste vi agera tillsammans med samarbetskommuner inom den Europeiska Unionen (EU). Sveriges medlemsstatus gör att vi i Botkyrka oundvikligen påverkas av direktiv och politiska beslut tagna inom EU. Var femte år väljer medborgarna representanter till EU-parlamentet. En del av arbetet för demokratiutveckling inriktas därför på ökat engagemang och valdeltagande till EU parlamentsvalet. Det är också viktigt för den lokala demokratin i Botkyrka att öka kommuninvånarnas kunskap och förståelsen för EU och vilka skyldigheter och rättigheter kommuninvånarna har gentemot EU:s beslutande institutioner.

Vidare bör vi i Botkyrka se de fördelar som även nationella samarbeten för med sig. Genom att följa andra kommuner i Sverige och låta oss inspireras av goda exempel driver vi också vårt eget arbete framåt. Samtidigt är Botkyrka en kommun som i flera områden inspirerat andra kommuner till alternativa vägar för att möta kommuninvånarnas behov och villkor. För det nationella arbetet är fortsatt deltagande inom ramen för exempelvis Sveriges kommuner och landsting centralt.

Strategiskt fokus: Botkyrka samarbetar internationellt och nationellt

- Kontinuerlig omvärldsbevakning för att fånga upp kunskaper, idéer och metoder för demokratiutveckling.
- Öka kunskap och medvetenhet om hur EU:s demokratiska processer fungerar och fördjupa medborgarnas kunskaper kring möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom EU:s parlamentariska system.
- Det är fortsatt centralt att genom olika nätverk dela med sig av och inspireras av andra kommuner genom exempelvis nätverksträffar via Sveriges kommuner och landstings arbete för demokratiutveckling.

Botkyrkas ansvar och organisation

För att säkra långsiktigheten och kvaliteten i kommunens arbete med demokratiutveckling behövs en tydlig ansvarsfördelning.

Den politiska organisationens ansvar

- Det yttersta ansvaret för att förverkliga strategin bär kommunstyrelsen på uppdrag från kommunfullmäktige.
- Kommunfullmäktige ansvarar för att följa upp arbetet som återrapporteras i flerårsplanprocessen.
- Demokratiberedningen bereder underlag för beslut om insatser riktade till förtroendevalda, invånare och brukare.
- Personalutskottet har motsvarande roll för att förverkliga demokratistategins ambitioner i den interna demokratin på arbetsplatserna.
- Nämnderna ansvarar för att strategin genomsyrar ledning och verksamhet i kommunen.
- Nämnderna ansvarar för att deras verksamheter lever upp till inriktningen i denna strategi.

Förvaltningsorganisationens ansvar:

- Varje förvaltningschef har huvudansvaret för genomförandet av strategin.
- Förvaltningscheferna ansvarar också för att medarbetarnas demokratiska uppdrag får genomslag i verksamheten både internt och externt för invånare och brukare.
- Kommundirektören har ytterst det förvaltningsmässiga ansvaret för att demokratiarbetet genomförs i enlighet med denna strategi.
- Kommunledningsförvaltningen har huvudansvaret för att kommunövergripande leda, samordna och stödja demokratiutvecklingsarbetet, inklusive arbetsformer.

Botkyrka följer upp strategin

Uppföljningen av resultat sker kommunövergripande genom flerårsplanprocessen. Uppföljningen ska fokusera på processen med demokratiutveckling samt verksamhetsresultat ur ett medborgar-, brukar- och medarbetarperspektiv.

- Med stöd av kommunledningsförvaltningen ska den kommunala förvaltningen årligen följa upp och bidra till utveckling av nämndmål som bidrar till demokratistrategins uppfyllande. Nämndernas ettårsplaner utgör grunden för det arbetet.
- Att mätbara indikatorer utvecklas eller tas fram för uppföljning och utvärdering kopplat till medborgarundersökningen.
- Kommunledningsförvaltningen utvärderar strategin varje mandatperiod och presenterar en rapport utifrån utvecklingsområdena.
- Strategin för demokrati och delaktighet ligger till grund för en handlingsplan som arbetas fram av kommunledningsförvaltningen. Innehållet i handlingsplan påbörjas parallellt under remiss och beslutsprocess för den nya strategin.

12**Svar på motion (M) - Högskoleprovet (UF/2013:130)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden ställer sig bakom utbildningsförvaltningens yttrande och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning

De moderata motionärerna Stina Lundgren och Jimmy Baker föreslår kommunfullmäktige att besluta att ge *Utbildningsförvaltningen i uppdrag att erbjuda alla elever på gymnasiet, som själva vill och oavsett årskurs, att få möjligheten till att få skriva föregående års högskoleprov.*

Högskoleprovet har inget värde om eleverna saknar högskolebehörighet. Gymnasieskolans viktigaste uppgift är att leverera högskolebehörighet och all fokus bör ligga på detta. Högskoleprovet syftar till att öka möjligheten att konkurrera in på gymnasiet, men det gäller främst de unga som är behöriga men har låga gymnasiebetyg. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen.

2014-02-10

Dnr UF/2013:130

Referens
Alf SolanderMottagare
Utbildningsnämnden

Svar på motion (M) - Högskoleprovet, KS/2013:608

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden ställer sig bakom utbildningsförvaltningens yttrande och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning

De moderata motionärerna Stina Lundgren och Jimmy Baker föreslår kommunfullmäktige att besluta att ge Utbildningsförvaltningen i uppdrag att erbjuda alla elever på gymnasiet, som själva vill och oavsett årskurs, att få möjligheten till att få skriva föregående års högskoleprov.

Högskoleprovet har inget värde om eleverna saknar högskolebehörighet. Gymnasieskolans viktigaste uppgift är att leverera högskolebehörighet och all fokus bör ligga på detta. Högskoleprovet syftar till att öka möjligheten att konkurrera in på gymnasiet, men det gäller främst de unga som är behöriga men har låga gymnasiebetyg. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen.

Bakgrund

De moderata motionärerna Stina Lundgren och Jimmy Baker föreslår kommunfullmäktige att besluta att ge Utbildningsförvaltningen i uppdrag att erbjuda alla elever på gymnasiet, som själva vill och oavsett årskurs, att få möjligheten till att få skriva föregående års högskoleprov.

Motionärerna vill med hänvisning till Botkyrkas höga arbetslöshet, och att många elever går ut med ofullständiga beslut, ge möjlighet för eleverna att göra föregående års högskoleprov. Tanken är att eleverna skall träna upp sina färdigheter inför ”ett skarpt högskoleprov” och öka chanserna till att bättre kvalificera sig för fler högskoleutbildningar.

Förvaltningens yttrande

Det finns goda avsikter bakom motionen. Men det finns också en del negativa effekter. Gymnasieskolan är idag redan hårt styrd av staten, bl a har ytterligare nationella prov (och nationella delprov) införts i svenska, engelska och matematik, samt moderna språk – vilket gör att det blir svårt att hinna ge

2014-02-10

Dnr UF/2013:130

eleverna den ämnesundervisning de har rätt till. Schemabrytande aktiviteter – ibland flera timmar långa – förstör den reguljära undervisningen. Att i detta läge ålägga skolorna att bryta sönder ytterligare undervisningstid för att bedriva högskoleprovet, som tar en hel dag i anspråk, känns inte vettigt.

För att bara ta ett exempel, så tar matematikkurserna på Tumba gymnasium (som har prov i kurserna 1a, 1b, 1c, 2a, 2b, 2c, 2b, 3b, 3c, 4, 5) ett 20-tal positioner i anspråk under en termin, att jämföra med 8 positioner före gymnasiereformen

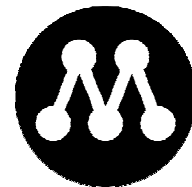
Högskoleprovet har inget värde om eleverna saknar högskolebehörighet. Gymnasieskolans viktigaste uppgift är att leverera högskolebehörighet och all fokus bör ligga på detta. Högskoleprovet syftar till att öka möjligheten att konkurrera in på gymnasiet, men det gäller främst de unga som är behöriga men har låga gymnasiebetyg. Vilka ungdomar det gäller är svårt att sja om innan eleverna får sina slutbetyg. Slutligen kan det konstateras att endast ca 35 % av botkyrkaungdomarna går i kommunens egna gymnasieskolor. Närmare 65 % av botkyrkaungdomarna går alltså på gymnasieskolor utanför Botkyrka och berörs alltså inte av motionärernas förslag. På samma vis är t ex Tumba gymnasium en skola där flertalet elever på det nationella programmet är skrivna i våra grannkommuner. Kopplingen till Botkyrka är alltså inte helt given när det gäller de positiva konsekvenser som motionärerna berör. Det finns möjligheter för alla medborgare i Sverige att ta del av äldre nationella prov, och att öva sig på att skriva dessa. Det måste inte ombesörjas av våra lokala gymnasieskolor. Dock är det så att gymnasieskolornas studie- och yrkesvägledare alltid upplyser eleverna om när det är dags att anmäla sig till högskoleprovet.

Utbildningsförvaltningen föreslår därför att kommunfullmäktige avslår motionen.

Utbildningsförvaltningen den 22 januari 2014

Ann-Chatrin Norrevik
förvaltningschef

Alf Solander
rektor Tumba
gymnasium

MOTION

2013-10-24

Kommunfullmäktige

Högskoleprovet

Botkyrka har en, relativt sett, högre ungdomsarbetslöshet för personer 19-26 år än våra grannkommuner¹. Fler elever går ut gymnasieskolan utan fullständiga betyg än genomsnittet i länet² och andelen elever som går vidare till studier på högskola och universitet är lägre än i andra kommuner i länet.

Många som gärna skulle vilja läsa vidare kommer helt enkelt inte in på högskolan och resulterar i en del fall att de möter en tuff situation på arbetsmarknaden, där kraven på sökande blir allt högre.

Konsekvensen är i allt för många fall att personer med ambitioner men med otillräckliga betyg för att ta sig vidare hamnar i arbetslöshet och olika arbetsmarknadsåtgärder – personer som med rätt uppmuntran, motivation och stöd skulle kunna studera vidare och efter examen ha betydligt bättre förutsättningar på arbetsmarknaden – arbetsgivare, i allt högre utsträckning, eftersöker kvalificerad arbetskraft.

Vägarna in till högre studier går via goda studieresultat, betyg och meritvärden men elever har också möjlighet att kvalificera sig för högre studier genom ett bra resultat på högskoleprovet³.

Genom att erbjuda alla elever att skriva föregående års högskoleprov så tränar eleverna upp sina färdigheter och sannolikheten att de klarar det skarpa högskoleprovet ökar. Detta i sin tur gör att fler elever sannolikt kan gå vidare till fortsatta högre studier.

Alla skolor bör säkerställa att information om högskoleprovet och dess möjligheter når både elever och föräldrar/vårdnadshavare varje läsår och/eller termin.

Erfarenheter visar att de flesta behöver skriva högskoleprovet två-tre gånger innan de uppnår sitt bästa resultat.

Genom att erbjuda elever att skriva föregående års högskoleprov så tränar de upp sina färdigheter och sannolikheten att de klarar det skarpa högskoleprovet ökar. Detta i sin tur gör att fler elever kan gå vidare till fortsatta högre studier.

Detta förslag ensamt löser naturligtvis inte alla bekymmer med vare sig

¹ http://www.skl.se/BinaryLoader.axd?OwnerID=ba33c8a5-8459-4f9d-ba0f-b1a613442372&OwnerType=0&PropertyName=EmbeddedImg_dff28391-5600-454c-9fe1-ecfe25db4b8c&FileName=SKL++3+okt+Anette+B.pdf&Attachment=False

² <http://skolnet.skolverket.se/polopoly/kommunblad/13ht/botkyrka.pdf>

³ <http://www.studera.nu/omstudier/omstudier/vadkravsforattfastuderapahogskolan.5.27d86368130216405a680005861.html>

ungdomsarbetslöshet eller utanförskap men skulle kunna vara en pusselbit för att ge fler Botkyrkaungdomar möjlighet till högre studier. Med en högskoleexamen så förbättrar man sina möjligheter på en redan tuff arbetsmarknad.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge Utbildningsförvaltningen i uppdrag att erbjuda alla elever på gymnasiet, som själva vill och oavsett årskurs, att få möjligheten till att få skriva föregående års högskoleprov.

Jimmy Baker

Stina Lundgren

13

Svar på motion (M) - Upprustning av förskolornas och skolornas

utemiljöer (UF/2013:132)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen och lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande över motionen.

Sammanfattning

(M) har i en motion föreslagit kommunfullmäktige att ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att se över utemiljöer vid samtliga förskolor och skolor. Utbildningsförvaltningen instämmer i motionärens förslag om att det vore positivt med en inventering av samtliga förskole- och skolgårdar, som kan resultera i förslag på olika ambitions- och kostnadsnivåer. Utbildningsförvaltningen bedömer dock att det saknas ekonomiska resurser för att utföra detta under 2014 och föreslår därför att motionen avslås.

2014-02-10

Dnr UF/2013:132

Referens
Elisabeth Gonzalez
Leif Edin

Mottagare
Utbildningsnämnden

Svar på motion (M) - Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer, KS/2012:552

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen och lämnar förvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande över motionen.

Sammanfattning

(M) har i en motion föreslagit kommunfullmäktige att ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att se över utemiljöer vid samtliga förskolor och skolor. Utbildningsförvaltningen instämmer i motionärens förslag om att det vore positivt med en inventering av samtliga förskole- och skolgårdar, som kan resultera i förslag på olika ambitions- och kostnadsnivåer. Utbildningsförvaltningen bedömer dock att det saknas ekonomiska resurser för att utföra detta under 2014 och föreslår därför att motionen avslås.

Ärendet

Jimmy Baker m.fl. (M) väckte vi kommunfullmäktiges sammanträde 2012-12-12 § 178 en motion – Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer. Motionärerna föreslår att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att se över utemiljöer vid samtliga förskolor och skolor och återkomma med förslag på olika ambitions- och kostnadsnivåer för en upprustning av utemiljöerna.

Utbildningsförvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen instämmer i motionärens förslag om att det vore positivt med en inventering av samtliga förskole- och skolgårdar, som kan resultera i förslag på olika ambitions- och kostnadsnivåer. En sådan utredning måste göras förvaltningsövergripande. En utredning med denna ambition är dock inget som ryms inom ramen för befintliga personella resurser och utbildningsförvaltningen bedömer att det saknas ekonomiska resurser för att tillsätta denna tjänst under 2014. Utbildningsförvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

2014-02-10

Dnr UF/2013:132

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Anette Älmdalen
t.f Administrativ chef

Expedieras till
Kommunstyrelsen

MOTION

2012-12-13

Kommunfullmäktige

Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer

Bättre skolresultat, ökad koncentration och friskare barn med lektioner i det fria, säger viss forskning gällande utomhuspedagogik¹. Vi kan t.ex. se att ju äldre våra barn blir, desto mindre vistas de utomhus. En del elever tar inte till sig i samma utsträckning som andra av en mer traditionell klassrumspedagogik.

Ett möjligt tillskott att se närmare på kan vara ett större inslag av utomhuspedagogik. Denna kan ge vissa elever större möjligheter att ta till sig kunskap då dessa, genom att fler sinnen stimuleras, får prova på olika inlärningssätt.

Men, hur ser då utemiljön på våra skolgårdar ut för förskolorna, grundskolorna och gymnasieskolorna? Används medel som är avsatta för skolgårdar rätt? En bra början är att göra en översyn över skolgårdarnas miljö och utseende och ställa sig frågorna om det är det trivsamt och pedagogiskt planerat och om det finns det möjligheter att förändra och förbättra?

Vi Moderater är övertygade om att om man trivs med den fysiska miljön så mår man även bättre på arbetsplatsen och på skolorna. Det finns många förbättringsmöjligheter på området!

Vi föreslår kommunfullmäktige

att Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att, i samarbete med berörda förvaltningar, se över utemiljöerna vid samtliga förskolor och skolor och återkomma med förslag på olika ambitions- och kostnadsnivåer för en upprustning av utemiljöerna.

Jimmy Baker

Christina Lundgren

Lennart Lundell

¹ Enligt bl.a. Göteborgs och Linköpings Universitet (<http://liu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:234992>).

§ 141**Svar på motion - Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer (M) (KS/2012:552)****Beslut**

Kommunfullmäktige återremitterar motionen med motiveringen att utbildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden bereds tillfälle att yttra sig över densamma.

Ärendet

Kommunstyrelsen har 2010-10-07 § 183 lämnat ett förslag till beslut.

Jimmy Baker m.fl. (M) väckte vid kommunfullmäktiges sammanträde 2012-12-13 § 178 en motion – Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer. Motionärerna föreslår att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att se över utemiljöer vid samtliga förskolor och skolor och återkomma med förslag på olika ambitions- och kostnadsnivåer för en upprustning av utemiljöerna.

Tekniska nämnden har 2013-03-11 § 11 yttrat sig över motionen.

Motivering

Tekniska nämnden föreslår att motionen ska anses besvarad. Nämnden anför att fastighetsenheten inom samhällsbyggnadsförvaltningen samarbetar med Naturskolan i syfte att utveckla och stödja utepedagogik. Mellan åren 2002 och 2010 genomfördes mindre åtgärder avseende utemiljön på förskolor. Upprustningsplaner har utarbetats i samarbete mellan fastighetsenheten, Naturskolan och utbildningsförvaltningen.

Avslutningsvis konstaterar tekniska nämnden att större upprustningar endast sker i samband med om- och tillbyggnationer men att medel avsätts årligen av fastighetsenheten för underhåll av mark.

2013-10-24

Dnr KS/2012:552

Yrkande

Jimmy Baker (M), Kia Hjelte (M) och Petja Svensson (M) yrkar i första hand återremiss av ärendet och i andra hand bifall till motionen, bilaga.

Stig Bjernerup (FP) yrkar bifall till motionen.

Ulla-B. Ludvigsson (BP) yrkar att ärendet ska återremitteras.

Propositionsordning

Kommunfullmäktiges ordförande ställer yrkandet om återremiss under proposition och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Votering

Votering är begärd och ska verkställas. Kommunfullmäktiges ordförande ställer följande voteringsproposition: Den som vill att ärendet ska avgöras idag röstar ja. Den som vill återremittera ärendet röstar nej. Voteringen utfaller med 31 ja-röster och 29 nej-röster. 1 plats är vakant, bilaga. Därmed har kommunfullmäktige, enligt kommunallagens regler om minoritetsåterremiss (1/3 del), beslutat återremittera ärendet med den motivering som anges i det skriftliga yrkandet från Jimmy Baker (M).

Expedieras till:

- Kultur- och fritidsnämnden – för yttrande
- Utbildningsnämnden – för yttrande

YRKANDE

2013-10-07

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Ärende 183 Svar på motion – Upprustning av förskolornas och skolornas utemiljöer (M)

Vi anser att även Utbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden bör beredas möjlighet att yttra sig över vår motion, då frågan om utemiljöerna i allra högsta grad berör bägge dessa nämnder.

Vi, i vår motion, valde proaktivt att vilja ge Utbildningsförvaltningen uppdraget att se över frågan, i samarbete med berörda förvaltningar. I detta fallet så är det ju enbart Tekniska förvaltningen som fått uppdraget, vilket vi ser som en smula märkligt, då det rimligen är på UF som expertisen kring pedagogiska utemiljöer finns.

Vi föreslår kommunstyrelsen/kommunfullmäktige

att i första hand återremittera ärendet för beredning i Utbildnings- respektive Kultur och fritidsnämnden

att i andra hand bifalla motionen

Jimmy Baker

14**Svar på motion (M) - Fler enheter med specialpedagogisk verksamhet (UF/2013:49)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige som yttrande över motionen och föreslår att motionen avslås med anledning av den pågående översynen av förvaltningens stödfunktioner.

Sammanfattning

Projektet *Utbildningsförvaltningens nya centrala stöd till rektorer och förskolechefer* beställt av förvaltningschefen är en del av den pågående översynen av central förvaltning. Syftet med projektet är att föreslå en effektiv stödorganisation, beskriven genom centrala stödjande funktioner, så att chefer, rektorer och förskolechefer får goda förutsättningar att leda sina verksamheter i sin strävan att kunskapsresultaten ska öka och skillnaderna minska. Med anledning av den pågående översynen av centrala stödfunktioner är det inte lämpligt att i nuläget skapa fler enheter med specialpedagogisk inriktning.

2014-02-10

Dnr UF/2013:49

Referens
Christina Palm

Mottagare
Utbildningsnämnden

Svar på motion (M) - Fler enheter med specialpedagogisk verksamhet

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteskrivelse till kommunfullmäktige som yttrande över motionen och föreslår att motionen avslås med anledning av den pågående översynen av förvaltningens stödfunktioner.

Sammanfattning

Projektet *Utbildningsförvaltningens nya centrala stöd till rektorer och förskolechefer* beställt av förvaltningschefen är en del av den pågående översynen av central förvaltning. Syftet med projektet är att föreslå en effektiv stödorganisation, beskriven genom centrala stödjande funktioner, så att chefer, rektorer och förskolechefer får goda förutsättningar att leda sina verksamheter i sin strävan att kunskapsresultaten ska öka och skillnaderna minska. Med anledning av den pågående översynen av centrala stödfunktioner är det inte lämpligt att i nuläget skapa fler enheter med specialpedagogisk inriktning.

Bakgrund

Utbildningsförvaltningen ansvarar för sex kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper samt Läs-och skrivpedagogiskt centrum. Elever som har sin skolgång i grupperna eller går på intensivkurs på Läs-och skrivpedagogiskt centrum kan ha svårigheter inom autismspektrumtillstånd/AST, försenad tal- och språkutveckling/språkstörning, dyslexi/grava läs- och skrivsvårigheter, koncentrationssvårigheter, svårigheter i det sociala samspelet med barn och vuxna eller socioemotionella svårigheter.

2011 genomfördes en ny stödstruktur för elever i behov av särskilt stöd med syfte att öka möjligheter för elever att få stöd inom ordinarie skolgång på sin hemskola för ökad inkludering. UF/2011:44. Ett så kallat Tal, språk- och kommunikationsspår på Hammerstaskolan samt korttidskolan Fyren belägen i Riksten startade. Ett kommunövergripande mobilt stödteam inom tal, språk- och kommunikation inrättades.

2014-02-10

Dnr UF/2013:49

För elever med skolfrånvaro startade Ht 2012 ,Team skolnärvaro, en stöd-funktion/samverkan mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltning-
en inom ramen för Kraftsamling.

Inom gymnasieskolan erbjuder Tumba gymnasium stöd för elever som har asperger, högfungerande autism att studera inom olika studiealternativ bero-
ende på program och behov. På Tumba gymnasiums enhet Skyttbrink finns yrkesintroduktion mot fordon Speed shop. Eleverna läser ett till två år för
att bli behöriga till nationellt program samtidigt som de lär sig en verkstads-
utbildning inom hotrods och custombikes.

Yttrande

Förvaltningschefen är beställare av projektet *Utbildningsförvaltningens nya centrala stöd till rektorer och förskolechefer*. Syftet med projektet är att fö-
reslå en effektiv stödorganisation, beskriven genom centrala stödjande funkt-
ioner, så att chefer, rektorer och förskolechefer får goda förutsättningar att leda sina
verksamheter i sin strävan att kunskapsresultaten ska öka och skillnaderna minska.
En projektgrupp är tillsatt och slutrapportering är den 7 mars 2014.

Översynen av förvaltningens stödfunktioner är ett av underlagen till förvalt-
ningschefens kommande organisering Ht 2014. Förvaltningen avvaktar
översynen av stödfunktioner och kommande beslut om organisering. Det är
därför inte lämpligt att i nuläget skapa fler enheter med specialpedagogisk
inriktning.

Ann-Cathrine Norrevik
Förvaltningschef

Anette Älmdalen
Chef för specialistenheten

Expedieras till
Kommunstyrelsen

MOTION

2013-02-21

Kommunfullmäktige

Fler enheter med specialpedagogisk verksamhet

Vi skulle gärna vilja se ytterligare enheter i kommunen med specialpedagogisk verksamhet för barn med särskilda behov.

”Fyrens” korttidsskola gör en bra insats för de barn som behöver bryta ett negativt mönster och kunna ”hitta tillbaka” igen. Kön dit kan vara lång och det är långsiktigt en bra investering att hjälpa dessa barn snabbt, såväl för det enskilda barnet som för samhället.

Utökandet av verksamheten med ytterligare en enhet, gärna belägen i ett naturnära område, där barnen kan erbjudas en del av sin pedagogik i en lugn studiemiljö i små grupper under kortare eller längre perioder.

Detta vore ett stort lyft för de barn som har behov av särskilda stödinsatser.

Vi föreslår kommunfullmäktige

att ge Utbildningsförvaltningen i uppdrag att se över möjligheterna till att skapa fler enheter med specialpedagogisk inriktning.

Christina Lundgren

Jimmy Baker

Yngve RK Jönsson

15

Tio evakueringsavdelningar i norra Botkyrka (UF/2014:21)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att

- Beställa och placera sju paviljongavdelningar vid Tallidskolan, med mottagningskök, och ytterligare tre paviljongavdelningar på Brunnapaviljongerna.
- Hos kommunstyrelsen äska investeringsmedel på 7,3 miljoner kr, som överförs till tekniska nämnden, samt ökade medel för lokalkostnader för år 2014 på 4,0 miljoner kr och för år 2015 på ytterligare 1,5 miljoner kr, för hyra och etablering av paviljonger, vid Tallidskolan respektive på de befintliga Brunnapaviljongerna.
- Begära att kommunfullmäktige uppdrar åt samhällsbyggnadsförvaltningen att göra en teknisk genomgång av utbildningsförvaltningens förskole- och skolfastigheter i enlighet med utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningens fastighetsenhet har utifrån externa rapporter och egna bedömningar, kommit fram till att för att göra de åtgärder som behövs för få bra pedagogiska lärmiljöer, god lokalmässig arbetsmiljö och fastighetsmässigt långsiktig hållbarhet, så behövs tio evakueringspaviljonger i Norra Botkyrka, tre på nuvarande Brunnapaviljongerna och sju vid Tallidsskolan.

Då bristande kvalitet på innemiljö varit regelbundet och ofta återkommande under många år är det viktigt att det tas ett långsiktigt helhetsgrepp över fastighetssituationen. Utbildningsförvaltningen begär att samhällsbyggnadsförvaltningen gör en teknisk genomgång av utbildningsförvaltningens förskole- och skolfastigheter och börjar med dem som man redan vet/misstänker har brister. Genomgången ska presenteras senast 15 september 2014 och även innehålla förslag på hållbar investeringstakt.

2014-02-12

Dnr UF/2014:21

Referens
Leif EdinMottagare
Utbildningsnämnden

Tio evakueringsavdelningar i Norra Botkyrka

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att

- Beställa och placera sju paviljongavdelningar vid Tallidsskolan, med mottagningskök, och ytterligare tre paviljongavdelningar på Brunnapaviljongerna.
- Hos kommunstyrelsen äska investeringsmedel på 7,3 miljoner kr, som överförs till tekniska nämnden, samt ökade medel för lokalkostnader för år 2014 på 4,0 miljoner kr och för år 2015 på ytterligare 1,5 miljoner kr, för hyra och etablering av paviljonger, vid Tallidsskolan respektive på de befintliga Brunnapaviljongerna.
- Begära att kommunfullmäktige uppdrar åt samhällsbyggnadsförvaltningen att göra en teknisk genomgång av utbildningsförvaltningens förskole- och skolfastigheter i enlighet med utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningens fastighetsenhet har utifrån externa rapporter och egna bedömningar, kommit fram till att för att göra de åtgärder som behövs för få bra pedagogiska lärmiljöer, god lokalmässig arbetsmiljö och fastighetsmässigt långsiktig hållbarhet, så behövs tio evakueringspaviljonger i Norra Botkyrka, tre på nuvarande Brunnapaviljongerna och sju vid Tallidsskolan.

Då bristande kvalitet på innemiljö varit regelbundet och ofta återkommande under många år är det viktigt att det tas ett långsiktigt helhetsgrepp över fastighetssituationen. Utbildningsförvaltningen begär att samhällsbyggnadsförvaltningen gör en teknisk genomgång av utbildningsförvaltningens förskole- och skolfastigheters och börjar med dem som man redan vet/misstänker har brister. Genomgången ska presenteras senast 15 september 2014 och även innehålla förslag på hållbar investeringstakt.

2014-02-12

Dnr UF/2014:21

Bakgrund

Skadeteknikgruppen lämnade 2013-12-11 en rapport om localsituationen på Lysmaskens förskola i Fittja och samhällsbyggnadsförvaltningen har gjort egna bedömningar av Lysmasken. Sammantaget gör samhällsbyggnadsförvaltningens fastighetsenhet bedömningen att för att göra de åtgärder som behövs för få bra pedagogiska lärmiljöer, god lokalmässig arbetsmiljö och fastighetsmässigt långsiktig hållbarhet, så behöver Lysmasken evakueras.

I Hallunda/Norsborg är det brist på förskoleplatser, då Prästkragen minskat antalet förskoleplatser inför förestående evakuering och renovering. Därtill har efterfrågan ökat mer än förväntat. Detta gör att det i Hallunda/Norsborg kommer att vara 3-5 för få avdelningar fram till dess att Prästkragen öppnas i augusti 2015. Därtill kommer förskolan Granen att behöva ha minst en avdelning stängd under de kommande åren, då förskolan ska rustas upp avdelning för avdelning, utifrån den innemiljöutredning som redovisades av Grontmij 2013-06-12.

Lysmasken evakueras till paviljonger vid Tallidsskolan

Förskolan Lysmasken har sju avdelningar, så det kommer att behövas paviljonger, inklusive mottagningskök, som kan rymma 140 barn och 30 personal, alltså 170 personer.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett placering av de sju nödvändiga paviljongavdelningar och kommit fram till att bäst placering är vid Tallidsskolan. Här har det tidigare stått paviljonger, så de flesta dragningar av vatten och el är redan gjorda.

Utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen behöver se över vilka åtgärder som blir bäst i hela Fittjaområdet, både för förskola och skola, sett pedagogiskt, organisatoriskt och fastighetsekonomiskt. Utbildningsförvaltningen kommer att skicka en beställning till samhällsbyggnadsförvaltningen gällande detta under februari 2014. Under utredning, beslutsprocess och därpå följande åtgärder, kommer evakueringspaviljongerna vid Tallidsskolan att behövas. Därför behöver hyreskontraktet skrivas och beräknas på tre år.

Ytterligare tre paviljongavdelningar till Brunnaskolan

I Hallunda/Norsborg behövs ytterligare tre paviljongavdelningar för att klara förskoleplatsbehov och evakuering vid upprustningar under de närmaste tre åren. Samhällsbyggnadsförvaltningen har utrett placering av de dessa paviljongavdelningar och kommit fram till att de går bra att bygga på de befint-

2014-02-12

Dnr UF/2014:21

liga paviljongavdelningarna vid Brunnaskolan. De tre paviljongavdelningarna ska rymma 60 barn och 10 personal, alltså 70 personer. Det redan befintliga mottagningsköket i Brunnaskolans paviljonger är redan anpassat för att klara ytterligare 70 portioner.

Kostnadskalkyl Tallidsskolans paviljonger

Etablering, markarbeten, IT/data, vattenfall/el, brand/larm, brandkonsult, byggherrekostnad samt vatten och avlopp, ger en investeringskostnad på 5,5 miljoner kr. Ytterligare 2,1 miljoner kr tillkommer när paviljongerna ska tas bort (kostnader för avetablering och markåterställande). Avskrivningskostnaden blir 1,9 miljoner kr/år, med tre års avskrivningstid. Hyra för sju paviljongavdelningar, inklusive mottagningskök, vid Tallidsskolan är 2,2 miljoner kr. Det innebär en ökad lokalkostnad på:

3,0 miljoner kr för 2014, räknat på att paviljongerna tas i bruk 1 april. Ytterligare 1,1 miljoner kr för 2015.

Kostnadskalkyl för ytterligare tre paviljongavdelningar vid Brunnaskolan

Etablering, markarbeten, IT/data, vattenfall/el, brand/larm, brandkonsult, byggherrekostnad samt vatten och avlopp, ger en investeringskostnad på 1,8 mkr. Ytterligare 0,7 mkr tillkommer när paviljongerna ska tas bort (kostnader för avetablering och markåterställande) Avskrivningskostnaden blir 0,6 miljoner kr/år, med tre års avskrivningstid. Hyra för ytterligare tre paviljongavdelningar, 420 m², vid Brunnaskolan är 0,8 miljoner kr. Det innebär en ökad lokalkostnad på:

1,0 miljoner kr för 2014, räknat på att paviljongerna tas i bruk 1 april. Ytterligare 0,4 miljoner kr för 2015.

Total kostnadskalkyl

Totalt behövs investeringsmedel på 7,3 miljoner kr. Det innebär en ökad lokalkostnad på:

4,0 miljoner kr för 2014, räknat på att paviljongerna tas i bruk 1 april. Ytterligare 1,5 miljoner kr för 2015.

Utbildningsförvaltningens hyresbudget har inga marginaler för 2014.

Uppdrag till samhällsbyggnadsförvaltningen

Då bristande kvalitet på innemiljö varit regelbundet och ofta återkommande under många år är det viktigt att det tas ett långsiktigt helhetsgrepp över fastighetssituationen. Utbildningsförvaltningen begär att samhällsbyggnadsför-

2014-02-12

Dnr UF/2014:21

valtningen gör en teknisk genomgång av utbildningsförvaltningens förskole- och skolfastigheter och börjar med dem som man redan vet/misstänker har brister. Genomgången ska presenteras senast 15 september 2014 och ska även innehålla förslag på hållbar investeringstakt.

Ann-Chatrin Norrevik
Förvaltningschef

Anette Älmdalen
Tillförordnad administrativ chef

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

16

Resa till USA, Banslättsskolan (UF/2014:13)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att bevilja en studieresa till USA, Seattle från den 26 feb. – 5 mars 2014

Sammanfattning

Två medarbetare vid Banslättsskolan har genom ett stipendium beviljats ett bidrag från Atlas Konferens för att delta i 10th Annual International Globalization, Diversity and Education Conferens i USA. Deltagande i resan avser två anställda lärare vid Banslättsskolan. Resan finansieras i sin helhet genom beviljat bidrag från Atlas förberedande konferens.

2014-02-10

Dnr UF/2014:13

Referens
Eva Widgren

Mottagare
Utbildningsnämnden

Resa till USA, Banslättsskolan

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att bevilja en studieresa till USA, Seattle från den 26 feb. – 5 mars 2014

Sammanfattning

Två medarbetare vid Banslättsskolan har genom ett stipendium beviljats ett bidrag från Atlas Konferens för att delta i 10th Annual International Globalization, Diversity and Education Conferens i USA. Deltagande i resan avser två anställda lärare vid Banslättsskolan. Resan finansieras i sin helhet genom beviljat bidrag från Atlas förberedande konferens.

Ärendet

Två medarbetare vid Banslättsskolan har genom ett stipendium beviljats ett bidrag från Atlas Konferens för att delta i 10th Annual International Globalization, Diversity and Education Conferens i USA. Deltagande i resan avser två anställda lärare vid Banslättsskolan. Det är en stor tillgång för skolan att dessa två medarbetare får möjlighet att delta i denna konferens om skolors arbete med de globala frågorna.

Banslättsskolan har i sin arbetsplan för 2013-2014 formulerat ett mål för ”Skolan och omvärlden”, se Lgr11 kap. 2:6. Tilläggas kan att även kommunen i sin ettårsplan har formulerat mål för att utveckla mångfald. Genom deltagande i resan kan dessa två medarbetare fortsätta att utveckla det arbete skolan redan har med Universitet och högskolerådet genom ”Den Globala Skolan”.

Genom ett deltagande kan skolan fortsätta att utveckla, bl.a. med IKT, kontakter med omvärlden och stärka men även fördjupa elevernas möjlighet till nya kunskaper utifrån ett globalt perspektiv för hållbar utveckling i enighet med FN:s mål och barnkonventionen.

Resan finansieras i sin helhet genom beviljat bidrag från Atlas förberedande konferens.

Inga privata medel kommer att behövas för att finansiera deltagandet i konferensen.

Bilaga 1: Beslutsbrev Atlas Konferens

Universitets- och
högskolerådet

Banslättsskolan
Aftonvägen 6
14636 Tullinge

**Avdelningen för internationellt
samarbete**
Susanne H. Larsson
Handläggare

Ärende
Beslut inom Atlas-programmet

Diarienummer
3984-2013

Datum
2013-11-28

Postadress
Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon
010-470 03 00

Org nr
202100-6487

www.uhr.se

Beslutsbrev Atlas Konferens

Universitets- och högskolerådet har glädjen att meddela att Ni beviljats bidrag inom Atlas Konferens för att delta i **10th Annual International Globalization, Diversity and Education Conference i USA.**

Beviljat belopp: **32000**

Beviljat antal deltagare: **2**

Bidraget kommer att betalas ut till det i ansökan angivet bankgiro eller plusgiro konto senast **den 13 december 2013.**

Det är önskvärt att ni skickar in er rapport så snart som möjligt efter att ni avslutat er aktivitet. Sista datum att rapportera är den **1 september** året efter att ert beslut om bidrag har tagits. Rapportering sker online och via vår webbplats www.utbyten.se. (Atlas konferens/rapportering och utvärdering).

Efter granskning av rapport kan hela eller delar av utbetalat bidrag komma att återkrävas i följande fall:

- Den genomförda aktiviteten överensstämmer ej med den angivna i ansökan
- Antal deltagare är färre än de beviljade

Deltagandet måste kunna styrkas genom färdbevis i form av till exempel boardingkort. Verifikationerna måste sparas på skolan/organisationen i fem år för en eventuell revision.

Universitets- och högskolerådets beslut kan inte överklagas, enligt SFS 2000:523.

Med vänlig hälsning

Susanne H. Larsson